አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ
የቋንቋዎች ጥናት ፋኩልቲ
የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍል
የድህረ ምረቃ መርሐ ግብር

በአማራ ክልል የሚገኙ ሁለት የመንግስት የመምህራን ትምህርት ኮሌጆች የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ

በ
አልማዝ ፍሬው

[illegible]
[illegible]

በአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ

የቋንቋዎች ጥናት ፋኩልቲ

አማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍል

ድህረ ምረቃ መርሐ ግብር

በአማራ ክልል የሚገኙ ሁለት የመንግስት የመምህራን ትምህርት ኮሌጆች የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ

ተግባራዊ ስነ-ልሳን አማርኛን ለማስተማር /ALTA/ኤም. ኤ ዲግሪ
በከፊል ማሟያነት የቀረበ

በ
አልማዝ ፍሬው

የካቲት 2003 ዓ.ም
አዲስ አበባ

በአማራ ክልል የሚገኙ ሁለት የመንግስት የመምህራን ትምህርት ኮሌጆች የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ

በአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ

የቋንቋዎች ጥናት ፋኩልቲ

አማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍል

ድህረ ምረቃ መርሐ ግብር

ተግባራዊ ስነ-ልሳን አማርኛን ለማስተማር /ALTA/ ኤም. ኤ. ዲግሪ

በከፊል ማሟያነት የቀረበ

በ

እልማገዘ ፍሬው

የካቲት 2003 ዓ.ም

አዲስ አበባ

በአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ

የቋንቋዎች ጥናት ፋኩልቲ

አማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍል

ድህረ ምረቃ መርሐ ግብር

በአማራ ክልል የሚገኙ ሁለት የመንግስት የመምህራን ትምህርት ኮሌጆች የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ

በ
አልማዝ ፍሬው

የፈተና ቦርድ አባላት

አማካሪ	ፊርማ
አማካሪ	ፊርማ
ፈታኝ	ፊርማ

የካቲት 2003 ዓ.ም
አዲስ አበባ

ምስጋና

የጥናቱን ትክክለኛ አቅጣጫ ለማስያዝ ደከመኝና ሰለቸኝ ሳይሉ እገዛ ላደረጉልኝ አማካሪዎቼ ለዶ/ር ብርሃኑ ማቲዎስና ለአቶ ግርማ ገብሬ ልባዊ ምስጋና አቀርባለሁ፡፡ በመልካም ትህትና ያለምንም መሰልቸት አቅጣጫዎችን በመጠቆምና ስህተቶችን በማረም ትብብር ላደረጉልኝ የተለየ አክብሮት አለኝ፡፡

የጥናቱ አጋዥ ማጣቀሻ መጻሕፍትና መጣጥፎችን ከኢንተርኔት በመፈለግ፤ ትክክለኛ አቅጣጫ በማስያዝ ከመነሻ እስከ መድረሻ አስተያየትና ማስተካከያ በመስጠት ከፍተኛ እገዛ ለደረጉልኝ ለፕሮፌሰር ማሬው አለሙ ልባዊ ምስጋና አቀርባለሁ፡፡ እንዲሁም ማንኛውንም እገዛ በማድረግ እንደ እናት፣ አባትና ወንድም በመሆን ለዚህ ደረጃ እንድበቃ እገዛ ላደረጉኝ ለአቶ ታደሰ አበጋዝ ልባዊ ምስጋና አቀርባለሁ፡፡

የአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ ለጥናቱ የገንዘብ ወጪ በመስጠት እገዛ ላደረጉልኝ ልባዊ ምስጋና አቀርባለሁ፡፡እንዲሁም የጥናቱ ውጤት የተሳካ እንዲሆን ለተባበሩኝ የደብረ ማርቆስ ና ፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች መምህራንና የሁለተኛ አመት የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች ልባዊ ምስጋና አቀርባለሁ፡፡

የገንዘብ ድጋፍ፣የሞራልና የማቴሪያል እገዛ ላደረጉልኝ ወንድሞቼ፣ እህቶቼ፣ ጓደኞቼና ዘመዶቼ በሙሉ ከልብ አመሰግናለሁ፡፡

አጠቃሎ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ በአማራ ክልል በሚገኙ ሁለት የመንግስት መምህራን ኮሌጆች የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል መመርመር ነው። ይህ ጥናት በገላጭ የትንተና ዘዴ አማካኝነት ተተንትነዋል። ጥናቱ መሰረት ያደረገው በደብረማርቆስና በፍኖተ ሰላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች ላይ ነው። ተጠኝዎችም ከሁለቱ መምህራን ኮሌጆች የሚገኙ የአማርኝ ቋንቋ መምህራን ጠቅላይ የናሙና ዘዴ መሰረት በጥናቱ ተካተዋል። እንዲሁም 130 የ2ኛ ዓመት የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች በጥናቱ ተሳትፈዋል። ስድስት መምህራን በክፍል ውስጥ ምልከታና ስድስት መምህራን በቃለ መጠይቅ ተሳትፈዋል። የጽሑፉ መጠይቁን ሁሉም መምህራን እንዲሞሉ ተደርገዋል። ተማሪዎችን በተመለከተ የታቀደ ናሙና አማካኝነት በክፍል ምልከታ በተመረጡ ስድስት ክፍሎች የሚገኙ ተማሪዎች በእጣ ናሙና እንዲሞሉ ተደርገዋል። ለጥናቱ የሚሆኑ አስፈላጊ መረጃዎች ለመሰብሰብ የክፍል ውስጥ ምልከታ፣ የጽሑፍ መጠይቅ፣ የሰነድ ፍተሻ እና ቃለመጠይቅ በስራ ላይ ውለዋል። በጥናቱ የተሰበሰቡት መረጃዎች በአይነታዊና በአኃዛዊ አተናተን ዘዴዎች ተተንትነዋል። የተገኘው የጥናት ውጤት እንደሚያሳየው የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ስለ ተከታታይ ምዘና አተገባበር አዘውትረው የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች የቡድን ስራ፣ የቃል ጥያቄ፣ እየወጡ ገለጻ ማቅረብ እና የክፍል ስራ ሲጠቀሙ በተወሰኑት ላይ ጀምር ተሞክሮ እንዳለ ሳያሳይ የቢጤ ግምገማና የሚና ጨዋታ ግን በቲምሪ ደረጃ ያሉ መሆናቸውን የጥናቱ ውጤት ያሳያል። በእቅድ ዝግጅት በኩል መቼ እና እንዴት ተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች እንደሚተገበሩ የሚሳይ መረጃ እንደሌለ የጥናቱ ውጤት ያሳያል።ተከታታይ ምዘና ለመተግበር ጥቅም እንደለው ግንዛቤ ሲኖራቸው፤ የግብረ መልስ አሰጣጥ ሂደት ፈጣንና ወቅታዊ በሆነ የተሟላ ቃላዊ ምላሽ ሲሰጡ ጽሑፋዊ ግብረ መልስ ጅምር ተምክሮ ከማየት ውጭ በተሟላ መልኩ እንደማይተገበር የጥናቱ ውጤት ያሳያል። የተገኘውን የጥናት ውጤት መሰረት በማድረግ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የእቅድ ሲያዘጋጁ መቼ እና እንዴት እንደሚተገበር ታሳቢ ለማድረግ ቢያዘጋጁ ውጤታማ ያደርጋል።

ማውጫ

ገጽ

ምስጋና--i
አጠቃሎ--ii

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ
1.1 የጥናቱ ዳራ--1
1.2 የጥናቱ መነሻ ችግር---3
1.3 የጥናቱ ዓላማ---4
1.4 የጥናቱ ጠቀሜታ-- 5
1.5 የጥናቱ ወሰን-- 5
1.6 መሰረታዊ የቃላትና የሐረጋት ፍቺ-- 6
ምህፃረ ቃላት-- 7

ምዕራፍ ሁለት

የተዛማጅ ፅሑፎች ቅኝት---8
2.1. የተከታታይ ምዘና ምንነት---8
2.2 የተከታታይ ምዘና አይነቶች--9
2.2.1 ሂደታዊ ምዘና--9
2.2.2 ማጠቃለያ ምዘና---9
2.3 የተከታታይ ምዘናና የፈተና ልዩነቶች---10
2.4 የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎች---10
2.4.1 ችግሮችን ለይቶ ለመረዳት---11
2.4.2 ለተማሪዎችና ለመምህራን ግብረ መልስ ለመስጠት-------------------------------11
2.4.3 የትምህርት ግቦችን እርአያ ለማድረግ--12
2.4.4 ተማሪዎችን ለማበረታታት (ለማነቃቃት)---12
2.4.5 የተማሪዎችን ውጤት ደረጃ ለመስጠት---13
2.4.6 የምክር አገልግሎት ለመስጠት--13
2.5 የተከታታይ ምዘና ጠንካራና ደካማ ጉኖች--13
2.5.1የተከታታይ ምዘና ጠንካራ ጉኖች--13
2.5.2 የተከታታይ ምዘና ደካማ ጉኖች--14
2.6 የተከታታይ ምዘና ሂደት ደረጃዎች---14
2.7 የተከታታይ ምዘና ስልቶች---16
2.7.1 የማስተማር ስርዓቱ የመማር ስርዓቱን ከግምት ውስጥ እንዲያስገባ ለማስተካከል-----------------------16
2.7.2 የትምህርቱን አላማ ማከፈል--16
2.7.3. ትምህርቱን ለመደገፍ ጥያቄዎችን መጠየቅ-------------------------------------16
2.7.4 ግብረ መልስና ውጤት መስጠት--17

ምዘና መሣሪያዎች ከቃለ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ--------------------51
4.3.3 ተማሪዎች ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች መምህራን አዘውትረው የሚጠቀሙባቸውን አጠቃቀም በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ--53
4.4 የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የግብረ መልስ አሰጣጥ ከመምህራንና ከተማሪዎች የተገኙ መረጃዎች ትንተና----------------57
4.5 ስለ ተከታታይ ምዘና አተገባበር ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘ መረጃ---59
4.6 ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ከሰነድ ፍተሻ የተገኘ መረጃ ትንተና--64
4.7 የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮች እና መፍትሔዎች ከመምህራንና ከተማሪዎች ምላሽ አንፃር-------------66
4.7.1 የተከታታይ ምዘና ትግበራ ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮችን በተመለከተ ከመምህራንና ከተማሪዎች የተገኘ ምላሽ-----------66
4.7.2 የተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ የሚታዩ ችግሮችን ለማስወገድ ከመምህራንና ተማሪዎች የቀረበ-----------------68

ምዕራፍ አምስት

ማጠቃለያና የመፍትሔ ሐሳቦች

5.1 ማጠቃለያ--70
5.2 የመፍትሔ ሐሳቦች--72
መዳየ ቃላት--74
ዋቢ ጽሑፎች ---75

2.7.5 የግል አላማ ማስቀመጥ--17
2.8 ተከታታይ ምዘና ለምን ያስፈልጋል?------------------------------17
2.9 መምህራን ለምን በተከታታይ ምዘና ይጠቀማሉ?-------------------17
2.10 በትምህርት ቤት ውስጥ ያለ የምዘና እኩልነት (ተመጣጣኝነት)---20
2.11 የተከታታይ ምዘና መርሆች ለመምህራን የተግባር
መመሪያ ሲሆን--- 20
2.11.1 አድናቂና አመራማሪ መርህ------------------------------ 21
2.11.2 የጎልማሳ(አዋቂ) የመማር መርህ---------------------------- 21
2.11.3 ከልምድ የመማር መርህ---------------------------------- 21
2.11.4 የተረዳውን በምክንያት የመለወጥ መርህ------------------- 22
2.11.5 እያንዳንዱ ኃላፊነት ላይ መሰረት ያለው ለውጥ
የማምጣት መርህ-- 22
2.11.6 የቃል ምልልስ ችሎታ የማሳደግ መርህ------------------ 22
2.11.7 ገንቢ (ጠቃሚ) መርህ------------------------------------ 23
2.12 በተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ የሚታዩ ችግሮች--------------- 23
2.13 የተከታታይ ምዘና የመመዘኛ ዘዴዎች(መሳሪያዎች)--------------- 24
2.14 የቀደምት ተዛማጅ ጥናቶች ቅኝት ______________________________ 30

ምዕራፍ ሦስት

የአጠናን ዘዴ
3.1 ናሙና አመራረጥ--- 32
3.1.1 ተጠኝዎች---32
3.2. የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች------------------------------------ 34
3.2.1 ተከታታይ የክፍል ውስጥ ምልከታ--------------------------------35
3.2.2 የሰነድ ፍተሻ---36
3.2.3 የጽሑፍ መጠይቅ---36
3.2.4 ቃለ መጠይቅ---37
3.3 የመረጃ አተናተን ዘዴ-- 37

ምዕራፍ አራት

የመረጃ ትንተና---38
4.1 መምህራን ተማሪዎችን ከማወቅ አንፃር ከጽሑፍ መጠይቅ
የተገኘ መረጃ ትንተና____38
4.2 ስለተከታታይ ምዘና ጥቅም ከመምህራንና ከተማሪዎች
የጽሑፍ መጠይቅ የተገኙ መረጃዎች ትንተና------------------------ 43
4.3 ስለ ተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አተገባበር አዘውትረው
የሚጠቀሙባቸውን አጠቃቀም በተመለከተ የተገኘ ምላሽ---------------47
4.3.1 መምህራን ስለተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አተገባበር
አዘውትረው የሚጠቀሙባቸውን አጠቃቀም በተመለከተ
የተገኘ ምላሽ---47
4.3.2 መምህራን አዘውትረው የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ

የሠንጠረዥ ማውጫ

የሠንጠረዥ ርዕስ

የሠንጠረዥ ቁጥር ገጽ

ሠንጠረዥ 1. የተከታታይ ምዘናና የፈተና ልዩነቶች---------------------------- 10
ሠንጠረዥ 2. የመምህራን አጠቃላይ መረጃ--------------------------------- 33
ሠንጠረዝ 3. የተማሪዎች አጠቃላይ መረጃ-------------------------------- 34
ሠንጠረዥ 4 ተማሪዎችን ከማወቅ አንፃር የመምህራን ምላሽ----------------- 38
ሠንጠረዝ 5. ስለከታታይ ምዘና አተገባበር ውጤት በተመለከተ
ከመምህራን የጽሑፍ ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ-------- 40
ሠንጠረዥ 6. ተከታታይ ምዘናን መሠረት በማድረግ ተማሪዎችን
ከማወቅ አንፃር ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ የመምህራን
ምላሽ-- 41
ሠንጠረዥ 7. ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ውጤታማነት
በተመለከተ ከተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ
የተገኘ ምላሽ--- 41
ሠንጠረዠ 8. ስለተከታታይ ምዝና ትግበራ ውጤት
አስተማማኝነት ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ
የመምህራን ምላሽ--- 42
ሠንጠረዥ 9 ስለ ተከታታይ ምዘና ጥቅም ከጽሑፍ
መጠይቅ የተገኘ የተማሪዎች ምላሽ---------------------------- 45
ሠንጠረዥ 10 የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አዘውትረው
የሚጠቀሙባቸውን አጠቃቀም ከፅሑፍ መጠይቅ
የተገኘ የመምህራን ምላሽ--------------------------------------- 47
ሠንጠረዥ 11. በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጆች
የሚያስተምሩ መምህራን በተናጥል ስለተከታታይ ምዘና
መሣሪያዎች አተገባበር አዘውትረው የሚጠቀሙትን

በተመለከተ ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ---------------- 50
ሠንጠረዥ 12 ስለ ተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር ከተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ---------------------------- 53
ሠንጠረዥ.13 በሁለቱ መምህራን ኮሌጆች የሚገኙ ተማሪዎች በተናጠል ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር መምህራን አዘውትረው የሚጠቀሙባቸው አጠቃቀም በተመለከተ ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ--- 56
ሠንጠረዥ 14. ስለተከታታይ ምዘና አተገባባር ሂደት ግብረ መልስአሠጣጥ በተመለከተ ከተማሪዎች የተገኘ መረጃ-------- 58
ሠንጠረዥ15. ስለ ተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር አዘውትረው በከፍተኛ አገጻጸም የታየበት የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት-- 59
ሠንጠረዥ16. የግብረ መልስ አሰጣጥ በክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘ መረጃ-- 60
ሠንጠረዥ17. ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር አዘውትረው ከፍተኛ አፈጻጸም ያለው የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት-- 61
ሠንሠረዥ 18. በተከታታይ ምዘና ሂደት በግብረ መልስ አሰጣጥ ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘ መረጃ------------------------ 62
ሠንሠረዥ19. የተከታታይ ምዘና አተገባበር መካከለኛ አፈጻጸም የታየበት የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት------------------- 63
ሠንጠረዥ 20. ስለተከታታይ ምዘና ዘዴዎች አተገባበር ዝቅተኛ ሁኔታ የታየበት የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት------------ 64

የአባሪዎች ማውጫ

አባሪዎች	ገጽ
አባሪ 1. ለመምህራን የቀረበ የጽሑፍ መጠይቅ	79
አባሪ 2. የክፍል ውስጥ ምልከታ ማረጋገጫ ዝርዝር	83
አባሪ 3. የተማሪዎች የቀረበ የጽሑፍ መጠይቅ	84
አባሪ 4. ለመምህራን የቀረበ ቃለ መጠይቅ	86
አባሪ 5. የሰነድ ፍተሻ ማረጋገጫ ዝርዝር	87
አባሪ 6. ልዩ ልዩ ሰነዶች	88

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ

በዚህ ምዕራፍ የጥናቱ ዳራ፣ የጥናቱ መነሻ ችግሮች፣ የጥናቱ ዓላማ፣ የጥናቱ ጠቀሜታ፣ የጥናቱ ወሰን እና የቃላትና ሐረጋት ፍች በቅደም ተከተል ተዘርዝረው ይቀርባሉ።

1.1 የጥናቱ ዳራ

በቋንቋ መማር-ማስተማር ውስጥ ትኩረት ከሚሰጣቸው ተግባሮች የትምህርት ምዘና አንደኛው ነው። በዚህ የምዘና ሂደት ውስጥም የተለያዩ የምዘና አይነቶች ይስተዋላሉ። ከእነዚህ የምዘና ስልቶች ውስጥ የተከታታይ ምዘና ሂደት አንደኛው ነው። ተከታታይ ምዘና መምህራን በትምህርት ቤት ውስጥ የመማር ማስተማሩ ስራ በትክክል መካሄዱን የሚመዘኑበት መሣሪያ ነው።

Dessalegn and Girma (2009) እንደሚሉት፣ ምዘና በየሳምንቱ፣በየወሩ ወይም በተከፋፈሉ ምዕራፎች ፈተና ሊከናወን ይችላል። በተመሳሳይ Heaton, (1990) የተከታታይ ምዘና አተገባበር ቅደም ተከተልን መሠረት ያደረገ እንደሆነ ይገልፃሉ። በክፍል ውስጥ ሲተገበርም በየጊዜውና በተደጋጋሚ የሚካሄድ ሆኖ የተማሪዎችን ችሎታ ለማሳደግና ለመለካት ያገለግላል። የተማሪዎችን ችሎታ ለማሳደግና ለመለካት በሳምንት ወይም በወር በሚሰጥ ፈተና ብቻ የሚመዘን ሳይሆን በተከታታይ ምዘና ስርዓት የተማሪዎችን ተሳትፎ በቡድን ስራ፣ በክፍል ስራ፣ በክፍል ውስጥ ተሳትፎ፣ በቤት ሥራ . . . ማጠናከርና ማጎልበት አስፈላጊ ነው በማለት ይገልፃሉ።

ትምህርት ሚኒስቴር (1994) የመማር ማስተማሩን ሥራ ስኬታማ ለማድረግ በሥርዓተ ትምህርት ንድፈ ሐሳብ ውስጥ ለትምህርት ምዘና ልዩ ቦታ መስጠት አስፈላጊ መሆኑን ይገልፃል። ምዘና ሥርዓተ ትምህርቱን በየደረጃውና በየዘርፉ ለተማሪዎች ያስገኘውን የባሕርይ ለውጥ ለመመዘን የሚያስችል ከመሆኑም ባሻገር በትምህርት ይዘትና በማስተማር ዘዴ ላይ የሚታየውን ጉድለት ቁልጭ አድርጎ ያሳያል በተጨማሪም ምዘና ትምህርታዊ ውሳኔን ለማካሄድ ስለተማሪዎች መረጃ ለማግኘት የምንጠቀምበት ሂደት ነው (USAID-AED/EQUIP II (2008)።

ተከታታይ ምዘና የተማሪዎችን ማንነት? የት መጣነት? በአጠቃይ የተማሪዎችን ዳራ መሰረት ያደረገ የመመዘኛ መሳሪያ ነው። Plessis et al.(2002) እንደገለጹት ተከታታይ

ምዘና ሁሉም ተማሪዎች በትምህርት ቤት ውስጥ ውጤታማ እንዲሆኑ እድል ማግኘታቸውን ማረጋገጫ ሂደት ነው፡፡ ተከታታይ ምዘናን በመጠቀም መምህሩ ከተማሪዎች ፍላጎት ጋር በማስማማትና ሁሉም ተማሪዎች በትክክል እንዲማሩና ውጤታማ እንዲሆኑ ያስችለዋል፡፡ ተማሪዎች ምን እንዳወቁና ምን መስራት እንደሚችሉ ተከታታይ ምልከታዎችን በማካሄድ ለማረጋገጥ ያስችለዋል፡፡ ተስፋ (2000) ተከታታይ ምዘና በክፍል ውስጥ የመማር ማስተማር ሁኔታዎችን ለማሻሻልና ተማሪዎችን በሚማሩት ትምህርት ዙሪያ ውጤታማ ማድረግ እንደሆነ ይገልፃሉ፡፡

Plessis et al. (2002) ምዘና የመመልከትና መረጃ የመሰብሰብ እንዲሁም መረጃዎችን በመመርኮዝ ውጤት የመስጠት ውሳኔ ሂደት ነው፡፡ ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች ምን እንዳወቁ፣ እንደተረዱና ምን መስራት እንደሚችሉ ለማወቅ የሚያስችል ምልከታ ዘወትራዊ ተግባር ነው፡፡ የተወሰኑ ተግባራትን ለተማሪዎች በመስጠትና አሠራራቸውን በመመልከት በትክክል እየተሠራ እንደሆነ ማየት ወይም መመልከት ይቻላል፡፡ ተጣይነት ያለው በመሆኑ መምህሩን ምን እንደተማሩ ለማወቅ ያስችለዋል፡፡ የተለያዩ ባለሙያዎች የተከታታይ ምዘና አተገባበር የሚሰጠው ጠቀሜታ እንዳለ ይገልፃሉ፡፡ ለምሣሌ Okahanja (1999) እንደሚያስረዱት ተከታታይ ምዘና የተማሪዎችን ችግር ተረድቶ ጥንካሬአቸውን በማጎልበት ፍላጎታቸውን ለማሳካትና ክፍተትን ለመሙላት ወሳኝ ነው፡፡ መምህራን የመማር ማስተማሩን ስራ ስኬታማ ለማድረግ ለተማሪዎች ግብረ መልስ በመስጠት የተሻለ ተግባቦት እንዲፈጥሩ ያደርጋል፡፡ ተከታታይ ምዘና የተማሪዎችን ዳራዊ እውቀት መሠረት በማድረግ ትምህርቱ ተጨባጭና ውጤታማ እንዲሆንም እገዛ ያደርጋል፡፡

ግብረ መልስን አስመልክተው Plessis et al. (2002) እንደሚገልጹት መምህሩ የተማሪዎች አፈፃፀምና ደረጃ በተመለከተ የሚሰጡት መረጃ ነው፡፡ ተማሪዎች እንዴት ማሻሻል እንዳለባቸው ገንቢ የሆኑ መስተካከያዎችንና አስተያየቶችን ይሰጣቸዋል፡፡ በተጨማሪም በምዘና ስራዎች ላይ የታዩትን የመማርና የማሰብ ሂደቶችን እውቅና ይሠጣል፡፡ ይህ ሂደት የቃል ወይም የጽሁፍ ተግባርን ያካትታል፡፡ ተማሪዎች እንዴት ማሻሻል እንዳለባቸው ይነግራቸዋል፡፡ ግብረ መልስ፡-

- አስተማሪ ነው
- ተማሪዎች የእውቀት ደረጃቸውን እንዲያዩ ያስችላል

- ተማሪዎች የስራቸውን ጥራት በተመለከተ እንዲያስቡ ያስችላቸዋል
- የተወሰነ ስለአራሳቸው ማወቅና አውንታዊ የሆነ ስሜት እንዲያዳብሩ ይረዳል

በአጠቃላይ ግብረ መልስ መምህሩ ስለተማሪዎች በወቅቱ ምላሽ የሚሰጡበት ነው፡፡ ይህም ገንቢና አቅጣጫ ጠቋሚ የሆነ የተሟላ ምላሽ የሚቀርብበት ሂደት ነው፡፡

ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች የትምህርቱን ግብ ምን ያክል በጥሩ ሁኔታ እያሳኩ እንደሆነ እና ትምህርታቸውን ለማሻሻል መምህሩና ተማሪዎች ምን መስራት እንዳለባቸው ለማወቅ በተከታታይና ቀጣይነት ባለው መልኩ የሚሰጥ ምዘና ነው፡፡ ተከታታይ የሚለውም በዚህ አንባብ በየጊዜው ስለተማሪዎች መረጃ ማግኘት ነው (USAID-AED/EQUIP II (2008)::

በአጠቃላይ በአሁኑ ሰዓት ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች ምን እንደሚያውቁ፣ እንደሚረዱና ምን ክህሎት እንዳላቸው ለማወቅ መምህራን በክፍል ውስጥ የሚተገብሩት ስልት ነው፡፡

Plessis et al. (2002) እንደሚገልፁት ተከታታይ ምዘና በሁሉም የዓለም ክፍሎች በሚገኙ መምህራን ከፍተኛ ችግር ነው፡፡ መምህራኑ በቀላሉ የሚረዱትና የሚተገብሩት ክፍል አይደለም፡፡ አብዛኛውን መምህራንም ለክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘናን እንዴት ማካሄድ እንደሚችሉ የሰለጠኑ አይደለም፡፡ በተመሳሳይ ለሀገሪቱ ተጨባጭ ሁኔታም ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር ከፍተኛ ችግር እየታየ ነው፡፡አልማዝ /1999/ ተከታታይ ምዘና በመምህራን ዘንድ ተከታታይ ፈተናዎችን ብቻ በመስጠት ሂደት የተከተለ እንደሆነ እና በተገቢው ሁኔታ እንደማይተገበር በጥናታቸው ገልጸዋል፡፡

1.2 የጥናቱ መነሻ ችግር

ይህን ጥናት ለማጥናት ያነሳሳኝ ዋና ምክንያት ተከታታይ ምዘና ለመተግበር ችግር ያለ መሆኑ፡ ስለሆንም ነጥቦቹ እንደሚከተለው ቀርበዋል፤

በመማር-ማስተማሩ ሙያ ባሳለፍኩባቸው ጊዜያት ከተለያዩ መምህራን ጋር ባደረግሁት ኢ- መደበኛ ውይይቶች ተከታታይ ምዘና በክፍል ውስጥ ቀጣይነት በጠበቀ ሁኔታ ለመተግበር ችግር መኖሩ፤ ተከታታይ ምዘና እንደ ወጥ የሆነ ፈተና የመስጠት ሂደት ሆኖ መቆጠሩ፤ ከዚህ በተጨማሪ ተማሪዎች በአንድ ጊዜ የተፈተኑትን የፈተና ውጤት የመደመርን ሂደት መኖሩን በመገንዘብ፡፡

ይህም በመሆኑ ተከታታይ ምዘና ወቅቱን የጠበቀ የአተገባበር ሂደት የተከተለ የመመዘኛ እና የውጤት አሰጣጥ ሂደት መረጃን የተከተለ አለመሆኑ። ይህም በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ላይ ምን ያህል ተግባራዊ እየሆነ እንዳለ ያነሳሳኝ ዋነኛ ምክንያት ነው።

አልማዝ ኃይሉ በ1999 ዓ.ም ተከታታይ ምዘና አተገባበር በተመለከተ በጥናት ውጤት በተገቢው ሁኔታ እንደማይተገበር ተደጋጋሚ ፈተና በመስጠት ብቻ እንደሆነ ገልጸዋል። እንዲሁም ተስፋ አከለ በ2000 ዓ.ም ተከታታይ ምዘና አተገባበር በተመለከተ የጥናቱ ውጤት እንደሚያመለክተው መምህራን ለተማሪዎቻቸው ፈጣንና በቂ ግብረ መልስ እንደማይሰጡ፤ የተማሪዎችን የግልና የቡድን ስራ ለማረም መስፈርት እንደማይጠቀሙ ገልጸዋል። እነዚህን አጠቃላይ እውነታዎች መሠረት በማድረግ ከነዚህ ኮሌጆች ተመርቀው የሚወጡ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ችግር በስፋት የሚታይባቸው ከሆነ በኮሌጁ የትምህርት ሂደታቸው ጊዜ የተከታታይ ምዘና ትግበራ ሂደት ምን እንደሚመስልና ምን ዓይነት ችግሮች እንዳሉበት ለማጥናት ያነሳሳኝ ምክንያት ነው።

1.3 የጥናቱ ዓላማ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ኮሌጆች የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት መምህራን በክፍል ውስጥ የተከታታይ ምዘና አተገባበር መመርመር ነው። በዚህም መሠረት ጥናቱ የሚከተሉትን ዝርዝር አላማዎች አሉት፤

- የመምህራንን ተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል ለመግለጽ፣
- በትምህርት ዕቅድና የተከታታይ ምዘና አተገባበር መካከል ያለው ግንኙነት ምን እደሚመስል ለማሣየት፣
- መምህራን በተከታታይ ምዘና አዘውትረው የሚጠቀሙባቸውን የመመዘኛ ዓይነቶች ለማሣየት፣
- በመምህራኑ የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ከትግበራ በፊት፣ በትግበራ ሂደትና ከትግበራ በኋላ በሚከናወኑ ተግባራት መካከል ያለውን ትስስር ለማየት፣

ከዚህ በላይ የተዘረዘሩትን የጥናቱን ዝርዝር ዓላማዎች መሠረት በማድረግ ይኸ ጥናት የሚከተሉትን ሦስት ጥያቄዎች ለመመለስ ይሞክራል፤

1. መምህራን ተከታታይ ምዘናን የሚተገብሩት ለምንድን ነው?
2. ጥናቱ ባተኮረባቸው ሁለት ኮሌጆች ውስጥ ያለው ተከታታይ ምዘና ትግበራ ምን ይመስላል?
3. መምህራን በተከታታይ ምዘና ወቅት አዘውትረው የሚጠቀሙባቸው የመመዘኛ መሣሪያ ዓይነቶች ምን ምን ናቸው?

1.4 የጥናቱ ጠቀሜታ

ቀደም ብሎ እንደተገለጸው የዚህ ጥናት ዓብይ ዓላማ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና የትግበራ ሂደት ምን እንደሚመስል መመርመር ነው። ከዚህ ጥናት ውጤት የሚከተሉት ጠቀሜታዎች ይገኛሉ ተብሎ ይታመናል፤

1. በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር የአጠቃቀም ሂደት ምን እንደሚመስል መረጃ ሊሰጥ ይችላል።
2. መምህራን በክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘናን ተግባራዊ ማድረግ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች እንደ ሁኔታው መርጦ መጠቀም እንደሚችል አቅጣጫ ይሰጣል።
3. መምህራን ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር ያጋጠሙ ችግሮችን ለመቅረፍና ክፍተቶችን በቀላሉ ለመፍታት የመፍትሔ ሐሳብ ለመስጠት እገዛ ያደርጋል።
4. ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር መምህራን ተማሪዎችን እንዴት መመዘን እንዳለባቸው አቅጣጫ ሊሰጥ ይችላል።
5. ወደፊት በዚህ ርዕስ ዙሪያ ለማጥናት ለሚነሱ አጥኝዎች እንደ መነሻ ሃሳብ ሊያገለግል ይችላል።

1.5 የጥናቱ ወሰን

በአማራ ክልል አስር የመንግስት መምህራን ትምህርት ኮሌጆች ይገኛሉ። ከነዚህ ውስጥ ጥናቱ የሚያተኩረው በ2003 ዓ.ም በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆ በሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራንና 2ኛ ዓመት የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች ላይ ነው። ከሁለቱ ኮሌጆች ከሚገኙ 11 መምህራን ሁሉም በጥናቱ ተካተዋል። እንዲሁም በነዚህ ኮሌጆች ከሚማሩ ተማሪዎች ከአጠቃላይ ቁጥር ከ326

ውስጥ 130 (40%) በጥናቱ ተካተዋል፡፡ ጥናቱም ተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ ያነጣጠረ ሲሆን ከነዚህ ከተከታታይ ምዘና የመመዘኛ መሳሪያዎች (ዘዴዎች) ውስጥ አስራ ሁለቱን ብቻ ይመለከታል እነሱም፡- የቃል ጥያቄ፣ የክፍል ስራ፣ የቤት ስራ፣ የቡድን ሥራ፣ የፕሮጀክት ምዘና፣የቢጤ ግምገማ፣ግለ ግምገማ፣ ምልከታ፣ የጥንድ ግምገማ፣ የሚና ጨዋታ፣ የመረጃ ጥንቅር ምዘና እና እየወጡ ገለፃ ማቅረብ ናቸው፡፡

1.6 መሰረታዊ የቃላትና የሐረጋት ፍቺ

- **ምዘና፡-** ምዘና የመመልከት እና መረጃ የመሰብሰብ እንዲሁም መረጃን በመመርኮዝ ውጤት የመስጠት ውሳኔ ሂደት ነው፡፡

- **ተከታታይ ምዘና፡-** በየጊዜውና በየወቅቱ ተማሪዎች ስርዓተ ትምህርቱ በነደፈው አላማ መሰረት ትምህርቱን መከታተላቸውን መምህሩ በመመዘኛ መሳሪያዎች የሚያረጋግጥበት ዘዴ ነው፡፡

- **ግምገማ፡-** አጠቃላይ የሆነ የተማሪዎችን ትምህርት ሁኔታ የተከታታይ ምዘናን ወይም አንዳንዴ ፈተናዎችን መሰረት በማድረግ መመዘን ነው፡፡

- **መከራ፡-** ክታታይነት ባለው መልክ ተማሪዎችን የመመዘኛ አንዱ ሂደት ነው፡፡በተለምዶ የሚወጡት ምእራፎች ወይም የትምህርት ርዕሶች ሲጠናቀቁ ተማሪዎች ምን እንደተማሩ ለመረዳት የሚዎጡ ናቸው፡፡

- **ግብረ መልስ፡-**ተማሪዎች እንዴት ማሻሻል እንዳለባቸው ገንቢ የሆነ ማስተካከያዎችና አስተያየቶች የሚሰጡባቸው ናቸው፡፡

- **ፈተናዎች፡-** ፈተናዎች በተለምዶ የሚካሄዱት ባአመት ወይም ዙር መጨረሻ ላይ ነው፡፡ተማሪዎች ምን ውጤት እንዳመጡ ከማወቅ በስተቀር ምን ደረጃ ላይ እንዳሉ ግብረ መልስ አያገኙም፡፡

- **እማገዴ፡-**የተገኘው ጠቅላላ ውጤት ከተደመረ በኃላ በተሳታፊዎች ተካፍሎ የሚገኘው ውጤት ነው፡፡

የምህፃረ ቃላት አጠቃቀም

ደብረ ማርቆስ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ/ደ.ማ.መ.ት.ኮ./

ፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ/ፍ.ሠ.መ.ት.ኮ./

ደብረ ማርቆስ /ደ.ማ./

ፍኖተ ሠላም /ፍ.ሠ./

በደብረ ማርቆስ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ የሚገኙ መምህራን የክፍል ምልከታ የታዩት መለያ/ደ.ማ. 1፣ደ.ማ. 2 ፣ደ.ማ. 3 ፣ ደ.ማ. 4/

በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ የሚገኙ መምህራን የክፍል ምልከታ የታዩት መለያ /ፍ.ሠ. 5፣ ፍ.ሠ. 6/

ምዕራፍ ሁለት

የተዛማጅ ፅሑፎች ቅኝት

የዚህ ምዕራፍ ዋና አላማ ለጥናቱ የትወራ መሰረት ለመስጠትና ከዚህ ጥናት ጋር ተዛማጅነት ያላቸውን ስራዎች ለመቃኘት ነው፡፡

2.1. የተከታታይ ምዘና ምንነት

የተከታታይ ምዘናን ስያሜ በተመለከተ የተለያዩ ባለሙያዎች እንደየሀገሩ ተጨባጭ ሁኔታ የተለያየ ትርጉም ይሰጡታል፡፡ (Plessis et al. 2002 ፣ 2003) ::ይህም ቀጥሎ ቀርቧል፡፡

Dessalegn and Girma (2009) እና Dessalegn (2004) እንደሚገልፁት ደግሞ ተከታታይ ምዘና በክፍል ውስጥም ሆነ ውጭ የሚሰሩ ተግባራት የሚካተቱበት ስልት ነው፡፡ መምህሩ የሚሰራቸውን ሥራዎች ከሰዎች አስተሳሰብ ጋር የሚያገናኝበት ወይም የሚያቀናጅበትና በመማር ማስተማሩ ሂደት ግፊት ለማድረግ ተማሪዎች ማወቅ የሚገባቸውን እንዲያውቁና ጫና ለማሳደርና ሂደቱን ለማስፋት ግብረመልስ የሚገኝበት ዋነኛ መሣሪያ ነው፡፡

ታጠቁና ሌሎች(1995) ተከታታይ ምዘና እንደ ሂደታዊ ግምገማ የሚታይ ሆኖ ትኩረቱ ስርዓተ ትምህርቱን ተከታትሎ የሚያሳይ የምዘና ስልት ነው በማለት ይገልፃሉ፡፡ ከነዚህ በተጨማሪ ተከታታይ ምዘና የመማር ማስተማር ሂደት ለመደገፍና ለመገምገም የሚያስችል ስርዓት ነው፡፡

ተከታታይ ምዘና መምህራን በትምህርት ቤት ውስጥ የመማር መስተማሩ ስራ በትክክል መካሄዱን ተማሪዎቻቸውን የሚመዘኑበት ስልት ነው (AED/BESO II Project. 2005)፡፡

Okahanja(1999) እና Airasion (1996) እንዳሰጹ ደግሞ የተከታታይ ምዘና የእርሳስ እና የእስክርቢቶ ፈተና ተደርጎ ይወሰዳል፡፡ ነገር ግን ተከታታይ ምዘና ከእርሳስና ከእስክርቢቶ ፈተና ብቻ ሳይሆን ከዚያም በላይ ነው በማለት ተከታታይ ምዘና መረጃን በመልክ በመልኩ በማደራጀት፣በመተርጎምና በማሰባሰብ ትምህርቱን ውጤታማ ለማድረግ ጠቃሚ መሳሪያ ነው፡፡

2.2 የተከታታይ ምዘና ዓይነቶች

ተከታታይ ምዘናን የተለያዩ ምሁራን በሁለት ዋና ዋና ክፍሎች በመክፈል እንደሚከተለው ይገልፃቸዋል፡፡

2.2.1 ሂደታዊ ምዘና

ይህ የተከታታይ ምዘና ዓይነት በየጊዜው የሚደረግ ግምገማ ነው፡፡ የመማር ማስተማሩ ሂደት በታቀደው የጊዜ ገደብ መሰረት እየተካሄደ መሆኑን ለማረጋገጥ የሚያስችል እንዲሁም በመምህሩና ተማሪዎች በመማር ማስተማሩ ሂደት ላይ ተግባቦት መፍጠሩን፤ ተማሪዎች ትምህርቱን እየተቀበሉ መሆኑን የሚያሳይና መረጃ የሚያሰባስቡበት ስልት ነው፡፡ ይህ ስልት መምህራን አስፈላጊ መረጃ ተማሪዎቻቸው እንዲሰጡ፤ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራና በመመልከት ክፍተት እንዲሞሉበትና ሀሳባቸውን እንዲያስተላልፉ ይረዳቸዋል (Anthony ,2004 ፣ Plessis et al. 2003 ፣ Okahanja,1999)፡፡

2.2.2 ማጠቃለያ ምዘና

ይህ የምዘና ስልት የሚያገለግለው በትምህርት ቤት ውስጥ ተማሪዎች አንድ መንፈቅ ወይም ዓመት የመማር ማስተማሩ ሂደት ከተጠናቀቀ በኋላ ችሎታቸውን ለመገምገም ውጤትና ደረጃ የሚሰጥበት ምዘና ነው፡፡ ይህ ምዘና ተማሪዎችን ከአንድ ክፍል ወደ ሌላው ክፍል ለማዛወር ይጠቅማል፡፡

2.3 የተከታታይ ምዘናና የፈተና ልዩነቶች

የተከታታይ ምዘናና የፈተና ልዩነቶች ዋናዋናዎቹ እንደሚከተለው በሠንጠረዥ ቀርበዋል።

ሠንጠረዥ 1 የተከታታይ ምዘናና የፈተና ልዩነቶች

ተከታታይ ምዘና	ፈተና
ወቅታዊና ተከታታይነት ባለው መልኩ አሙኑን በሙሉ በክፍል ውስጥ የሚካሄድ ነው	በተለምዶ በምዕራፍ፣በሴሚስተር\፣በአመት በዙር መጨረሻ ላይ የፈተና ፕሮግራም ወጥቶለት በማያቋርጥ ሁኔታ ይካሄዳል።
የተለያዩ አይነት ስራዎች አሉት	ለትምህርቱ አንድ ፈተና ወይም የተወሰኑ ሙከራዎች(ቴስት)ለአንድ ርዕስ የሚያገለግል
ሁሉንም የትምህርት አላማዎች ስሜታዊ፣(Affective) የአምሮታዊ (Cognitive) እና የክህሎታዊ (Psychomotor) ክፍሎች ለመለካት ይችላል።	አብዛኛውን ጊዜ ዕውቀትን ብቻ ለመለካት ይቻላል
በመምህሩ አማካኝነት ሊወጣ/ሊቀረፅ ይችላል ስለሆነም ውጤት ለመምህሩ ይሰጣል።	በአብዛኛው ጊዜ ከክፍል መምህሩ ወጭ በሌላ አካል ሊዘጋጅ ስለሚችል ውጤት የሚሰጠው ከክፍል መምህሩ ውጭ ሊሆን ይችላል።
መምህራን የምዘና ውጤቶችን የማስተማሪያ ሂደቶችን ለማሻሻል የጠቀሙበታል	መምህራን ሁል ጊዜ የተማሪዎችን ድክመት ከፈተናዎች ማወቅ አይችሉም።
ከተማሩት የትምህርት ይዘት ጋር የተያያዘ ነው	ሁልጊዜ ከተማሩት ትምህርት ጋር ላይሆን ይችላል(አንዳንዴ ወጣ ይላል)
የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ ስለሚያሳይ የተሻለውን መንገድ እንዲጠቀም ያደርገዋል	መምህሩ የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ በቶሎ ተረድቶ የመፍትሄ ሀሳብ ለመውሰድ የዘገየ ነው።
መምህሩ ከሚያስተምረው ትምህርት ተነስቶ ያለውን ችግር በማያያዝ ትምህርቱ ጋር ያለውን ችግር ለይቶ የመፍትሄ ሃሳብ ለመስጠት ያስችለዋል።	ተማሪዎች ምን እንደተማሩ ለማወቅ ነው።

(Plessis et al. 2002 ፤ 2003)

2.4 የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎች

ተከታታይ ምዘናዎች የተለያዩ ጠቀሜታዎች አሏቸው። ይህም ምዘና የሚካሄደው በተማሪዎች ስርዓተ ትምህርት ቀረጻ፣በትምህርት ፖሊሲ፣ በትምህርት ፕሮግራም ላይ የሚሰጡ ውሳኔዎች በመነሻነት የሚጠቅሙ መረጃዎችን የማፈላለጊያ ስልት ነው። የተለያዩ የትምህርት ምዘናዎችን ማወቅ ለውሳኔ የምዘና ዘዴዎችን ለመለየት፣ ለመጠቀምና ለሚመለከታቸው ሁሉ በቂ ምላሽ ለመስጠት ይጠቅማል (ሀገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት፣1994)።

Nitko (1996) ደግሞ ተከታታይ ምዘና ተማሪዎችን ለማገዝ ብቃታቸውን ለማሳደግ ከፍተኛ ጠቀሜታ ያለው የምዘና ዘዴ ነው፡፡በመሆኑም ተማሪዎች የተፈለገውን የትምህርት ደረጃ ላይ ለማድረስና ለማብቃት ያስችላቸዋል በማለት ይገልጻሉ፡፡

ተከታታይ ምዘና ለመምህሩ ለመማር ማስተማር ከፍተኛ ሚና አለው ፡፡ ይህም ስለ ትምህርቱ በየጊዜውና በየወቅቱ ተጨባጭ መረጃዎችን ለተማሪዎች ያስተላልፍበታል ፡፡ ስለሆነም ወቅታዊ የሆነ ሂደትን የተከተለ በመሆኑ ተማሪዎችን ለመመዘን፣ ብቃታቸውንና እመለካከታቸውን ለመለካትና የትምህርት አላማውን በቀላሉ ለመረዳት ያስችላል፡፡ Lazer D (1999) በተጨማሪ ተከታታይ ምዘና ለመምህራን በክፍል ውስጥ ተማሪዎችን ስኬታማ ማድረጊያ ነው፡፡ ተማሪዎች የሚጠበቀውን እውቀት (Cognitive)፣ አስተሳሰብ (Affective)እና የክህሎት(Psychomotor) ሊያጎለብቱ በሚችሉበት መልኩ የተቃኘ መሆን አለበት፡፡ ምክንያቱም ተማሪዎች የተለያየ የትምህርት አቀባበል ያላቸው በመሆኑ እነዚህን በመረዳት ሁሉም ተማሪዎች ውጤታማ ለማድረግ ያስችላል (Dessalegn, 2004)፡፡

ተከታታይ ምዘናን በተመለከተ እያሴ ሙሁራን በመማር ማስተማር ሂደት ወቅት ለተማሪዎችም ሆነ ለመምህራን የሚሰጣቸው ጠቀሜታዎች ከፍተኛ እንደሆነ ይገልጻሉ፡፡ እነዚህ ዋና ዋና ጠቀሜታዎች እንደሚከተለው ገልፀዋቸዋል፡፡

2.4.1 ችግሮችን ለይቶ ለመረዳት

መምህራን ሳቀዷቸው ትምህርት ቀድመው ይዘጋጃሉ፡፡ ይሁን እንጂ ቀድመው ስለተዘጋጁ ብቻ ትምህርቱ ለተማሪዎች ግልጽ ሆኖ የሚፈለገውን ያክል ውጤት ላይመጣ ይችላል፡፡ በዚህ ጊዜ ለተማሪዎች ተጨማሪ እገዛ ያስፈልጋል፡፡የተማሪዎችን ጥንካሬና ድክመት ለይቶ በመረዳት ዓላማውን ግብ ሊያስመታ የሚችል ምዘና መጠቀም ያስፈልጋል፡፡ ስለዚህ የተማሪዎችን እውቀትና ችሎታ ለማወቅ ፈተና አዘጋጅቶ መስጠት ዋና ዘዴ ሆኖ ያገለግላል (አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት፣1994)፡፡

2.4.2 ለተማሪዎችና ለመምህራን ግብረ መልስ ለመስጠት

መምህራን የተማሪዎችን ውጤት ከገመገሙ በኋላ ለተማሪዎች ግብረ መልስ መስጠት ይጠበቅባቸዋል፡፡ ይህም ተማሪዎች ስህተታቸውን በራሳቸው አይተው እንዲያርሙና በራሳቸው እንዲተማመኑ ያደርጋቸዋል፡፡

ከተከታታይ ምዘና የሚገኝ መረጃ የመምህሩን አሰራር ለማሻሻል ጠቀሜታው ከፍተኛ ነው። ተማሪዎች ተገቢውን እውቀትና ክህሎት መጨበጣቸውን ተገንዝበው ከውሳኔ ላይ ለመድረስ ይጠቅማቸዋል። መምህሩ ትምህርት ከማቅረቡ በፊት ያለውን ትምህርት በሚገባ የገባቸውና ያልገባቸው መሆኑን በምዘናው ለማረጋገጥ እንዲቻል ነው (አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት፣1994)።

ግብረ መልስን አስመልክተው Linn and Miller (2005)፣ Plessis et al. (2002) መምህሩ ለተማሪዎች በምዘናዎች ላይ ያላቸውን አፈፃፀምና ደረጃ በተመለከተ የሚሰጡት መረጃ ነው። ግብረ መልስ ተማሪዎች እንዴት ማሻሻል እንዳለባቸው ገንቢ የሆነ ማስተካከያዎችንና አስተያየቶችን ይሰጣቸዋል። በተጨማሪም ግብረ መልስ በምዘና ስራዎች ላይ የታዩትን የመማርና የማሰብ ሂደቶችን እውቅና ይሰጣል። ከተማሪዎች ጋር ስላለው የቃል ወይም የጽሑፍ ተግባር ያካትታል። ግብረ መልስ እንዴት ማሻሻል እንዳለበትና ለጥረቶች እውቅና የሚሰጡ አስተያየቶችን መያዝ ይኖርበታል።

በአጠቃላይ ግብረ መልስ መምህሩ ለተማሪዎች ለሰሩት ስራ ውጤት በወቅቱ ከሰጡ በኋላ ወይም ምላሻቸውን ከተቀበሉ በኋላ ለሰሩት ስራ ገንቢና አቅጣጫ ጠቋሚ የሆነ የተሟላ ምላሽ የሚሰጡበት ሂደት ነው።

2.4.3 የትምህርት ግቦችን አርአያ ለማድረግ

ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች መማር ያለባቸውን የትምህርት ይዘት ለመወሰን ይጠቅማል። ተማሪዎች የራሳቸውን ችሎታ ከታለመው ግብ አኳያ በማነፃፀር እንዲያዩ እና ድክመታቸውን ለይተው እንዲያውቁ ይረዳል።

ተከታታይ ምዘና ለመማር ማስተማሩ ስራ መደበኛ የሆነ መረጃ የመስጠትና የተማሪዎችን ችሎታና ብቃት ከትምህርቱ አላማዎች ጋር አገናዝቦ ማጣደግ የሚችል ጠቃሚ ክፍል ነው። ስለዚህ በክፍል በውስጥ የተማሪዎችን ተሳትፎ በመመዘን፣ እውቀትን የማጣደግ፣ የማስተካከል ኃላፊነት የያዘ ስልት ነው (Okahanja, 1999)።

2.4.4 ተማሪዎችን ለማበረታታት (ለማነቃቃት)

ተከታታይ ምዘና ተማሪዎቹ ይበልጥ እንዲያጠኑና እንዲሰሩ የሚያበረታታ መሆን አለበት። ይህም መምህራን ድንገተኛ የሆነ አጫጭር ፈተናዎችን ይሰጣሉ።ይሁን እንጂ

የዚህ አይነት ፈተናዎች ለተማሪዎች የመማር ፍላጐት ከማበረታታ ይልቅ ስሜት የሚነኩ ሊሆኑ ይችላሉ፡፡ የፈተና ውጤት አንድ ብቸኛ ውጤት አመልካች ተደርጐ መወሰድ የለበትም፡፡

ምዘና ድንገተኛ ሲሆን እጅግ በጣም ሲደጋገም በተማሪዎች ላይ ጭንቀት ሊፈጥር ይችላል፡፡ ይህ እንዳይሆን መምህራን ሙያዊ ብቃታቸውን ተጠቅመው የተማሪዎችን ተነሳሽነት ሊያሳድጉ የሚችሉ፣ ሁሉ አቀፍ የሆኑ የተከታታይ ምዘና ስልቶችን ማዘጋጀት አለባቸው (አገር አቀር ፈተናዎች ድርጅት፣ 1994)፡፡

2.4.5 የተማሪዎችን ውጤት ደረጃ ለማውጣት

ምዘና የሚካሄድባቸው ምክንያቶች አንዱ ለተማሪዎች ውጤት ለመስጠትና እንደየ ደረጃቸው ለመመደብ ነው፡፡ በተከታታይ ተማሪዎችን በየጊዜው መዝኖ ትክክለኛ ውጤት ለመስጠት ያስችላል፡፡ ይሁን እንጂ በቁጥርና በፊደል ከተሰጡ ውጤቶች በተጨማሪ በሌሎች ሥራዎች ቢታከልበት ተነሳሽነትን ያሣድጋል፡፡ ራሳቸውን ችለው እንዲሰሩ ያደርጋል፡፡ በተጨማሪም ተጨባጭና ከአድሎ የፀዳ ለማድረግ ያስችላል (Okahanja, 1999)፡፡

2.4.6 የምክር አገልግሎት ለመስጠት

ተማሪዎች በሚሰማሩበት የሙያ መስክ አቅጣጫቸውን ለመወሰንና ችግሮቻቸውን ለመፍታት የማስተካከያ እገዛ ከመምህራን የምክር አገልግሎት ያስፈልጋቸዋል፡፡ መምህራን በመማር ማስተማር ወቅት ያሰባሰቧቸውን መረጃዎች መሠረት በማድረግ ተማሪዎችን የእለት ተእለት ክትትል የምዘና ውጤቶችን ተመርኩዘው ለወደፊቱ እንዴት ማሻሻል እንዳለባቸው በራሳቸው ዝንባሌ እንዲጓዙ አቅጣጫ እንዲጠቁሟቸው ይረዳል፡፡

2.5 የተከታታይ ምዘና ጠንካራና ደካማ ጐኖች

2.5.1 የተከታታይ ምዘና ጠንካራ ጐኖች

- የተከታታይ ምዘና ጠንካራ ጐኖችን እንደሚከተለው (Okahanja, 1999) ይገልፃሉ፡፡
- ተከታታይ ምዘና በመርሀ ትምህርት የተካተቱትን ይዘቶች ለማሻሻል የተማሪዎችን የተለያዩ ሥራዎች በመከታተል ለመመዘን ያስችላል፡፡

- ተከታታይ ምዘና ተማሪዎችን ከሽምደዳ ነፃ ያደርጋል፡፡
- ተማሪዎች በስፋት እንዲያስቡና እንዲመራመሩ ያደርጋል፡፡
- በተለያዩ የመመዘኛ ሥልቶችን ስለሚጠቀም ከድንገተኛ ፈተና ያድናል፡፡
- ዕለት ተዕለት ወቅትንና ስርአቱን ጠብቆ ስለሚሄድ ተማሪዎችን ያበረታታል፡፡
- ለተማሪዎችም ሆነ ለመምህራን ወቅታዊ የሆነ መረጃና ምላሽ ይሰጣል፡፡
- ተማሪዎች ምን እንዳወቁና እንደተገነዘቡ ወቅታዊ የሆነ ክትትልና ቁጥጥር ያደርጋል፡፡
- እንደየችሎታቸው በምርጫቸው መሠረት በፍላጐታቸው እንዲማሩ ያበረታታል

2.5.2 የተከታታይ ምዘና ደካማ ጐኖች

የተከታታይ ምዘና ደካማ ጐኖች እንደሚከተው ይገልጿቸዋል፡፡

- ተከታታይ ምዘና አጠቃላይ የሆኑ ነገሮችን ስለሚመለከት በክፍል ውስጥ ያለውን ችግር፣ የትምህርት ቤቱን አጠቃላይ ሁኔታ፣ የክፍሉንና የማህበረሰቡን ችግር በሰፊው አይመለከትም፡፡
- መምህሩ የተማሪዎችን ችግር የማይረዳና በምንቸገረኝነት የሚያልፈው ከሆነ የተከታታይ ምዘናን አስተማማኝነትንና ተገቢነት ለማረጋገጥ ያስቸግራል፡፡
- የሚሰጡትን የቤትና ውጥን ሥራ ካልታቀደ የትኛውን ክሂል ለመለካት እንዳሰቡ ለመገመት ያስቸግራል፡፡
- የተለያዩ መምህራን አንድ አይነት ስራ ሰጥተው ለተማሪዎች የተለየዩ ውጤቶችን የሚሰጡ ከሆነ የተማሪዎችን ስነልቦና ሊነኩ ይችላሉ፡፡
- የተማሪዎችን ውጤት በወቅቱ ለሚመለከተው አካል አለማሳወቅና የተማሪዎችን ውጤት በወቅቱ አለመስጠት (Okahanja,1999)፡፡

2.6 ተከታታይ ምዘና ሂደት ደረጃዎች

አልማዝ (1999)፣ ተስፋ (2000)፣ AED/BESO//(2005)፣ እንዲሁም ዳንኤል ዘውዴ (1999) ተከታታይ ምዘና በሶስት ደረጃዎች ተከፍሎ ሊካሄድ እንደሚችል ይገልጻሉ፡፡ እነዚህም ደረጃዎች እንደሚከተለው ዘርዝረዋቸዋል፤

1. ከማስተማር በፊት

በዚህ ደረጃ ተከታታይ ምዘና የሚደረግበት ዋና አላማ፣

ሀ. ተማሪዎች በሂደት ስለሚማሩት ምዕራፍ፣ ዋና ርዕስ ወይም ንዑስ ርዕሶች ያላቸውን ቅድመ ግንዛቤና ልምድ በተመለከተ መረጃ ለመሰብሰብ፤

ለ.ተማሪዎች ስለሚማሩት ይዘት የተዛባ(የተሳሳተ) ጽንስ ሀሳብ ካላቸው መረጃ ለመሰብሰብ፤

ሐ. በመጨረሻም የተገኘውን መረጃ መሰረት በማድረግ ይመጥናሉ የሚባሉ ተግባራትንና መልመጃዎችን ባካተተ መልኩ ዕቅድ ለማዘጋጀት፣ ወዘተ. ናቸው።

2. በመማር-ማስተማር ሂደት

በዚህ ደረጃ ተከታታይ ምዘና የሚተገበርበት ዋና አላማ

ሀ.ተማሪዎች የሚማሩትን ትምህርት ምን ያህል እየተከታተሉ ናቸው? ምን ያህል እየተረዱ ናቸው? ከተማሩት ውጤት ምን ያህሉን ተገንዝበዋል? ምን አይነት ችግር አጋጥሞአቸዋል? ወዘተ በሚሉና በመሳሰሉት ጉዳዮች ዙሪያ መረጃ ለመሰብሰብ፣

ለ. በደንብ እየተከታተሉ ያሉትን ለማበረታታት፣

ሐ. የመማር ችግር ያጋጠማቸውን እንደችግራቸው መጠን የተለያዩ ድጋፎችና እገዛዎች ለመስጠት፣

መ. በማስተማር ሂደቱ ላይ መሻሻል የሚገባቸውን ነጥቦች ዙሪያ ማስተካከያ ለማድረግ (ለምሳሌ ከትምህርት እቅዱ መሻሻል ጀምሮ እስከ ድጋሚ የማስተማር ሁኔታ ሊጠቃለል ይችላል)።

3. ከማስተማር በኋላ

በዚህ ደረጃ ተከታታይ ምዘና የሚካሄድበት ዋና አላማ

ሀ. በየምዕራፉ የተካተቱትን የትምህርት አላማዎች መሰረት ባደረገ መልኩ ተማሪዎች ምን ያህል የባህሪ ለውጥ አምጥተዋል? በሚሉት ጥያቄዎች ዙሪያ መረጃ ለመሰብሰብ

ለ. በተሰበሰበው መረጃ መሰረት አንድ ተማሪ አልፏል ወይስ ከሚጠበቀው በታች አምጥቷል? ብሎ ለመወሰንና ውጤት ለመስጠት እንዲሁም ከተፈለገው በታች ያመጡትን ተማሪዎች በድጋሚ ለማዘጋጀት ይውላል።

ተከታታይ ምዘና ሂደት የሚፈለገው እንደሚከተለው ነው በማለት ነጥቦችን ይዘረዝራሉ።

ሀ/ የተለያዩ የማስተማሪያና የምዘና ዘዴዎችን በመጠቀም ሁሉም ተማሪዎች መማራቸውን ለማረጋገጥ፡፡

ለ/ ተማሪዎች ለሚቀጥለው የትምህርት ደረጃ ያላቸውን ዝግጁነት መረጃዎችን ለማግኘት

ሐ/ ተማሪዎች በትምህርት ላይ የሚያጋጥማቸውን ችግር ለመለየትና ትክክለኛ የሆነ የመፍተሄ እርምጃዎችን ለማስቀመጥ በማለት ይገልፃሉ፡፡

2.7 የተከታታይ ምዘና ስልቶች

የተከታታይ ምዘና ስርዓት ዋና ዋና ስልቶችን እንደሚከተለው ዘርዝረዋል፤

2.7.1 የማስተማር ስርዓቱ የመማር ስርዓቱን ከግምት ውስጥ እንዲያስገባ ለማስተካከል

- እቅዶች በቀጥታ የሚፈፀሙ ሳይሆን መምራት የሚችሉ መሆን ይኖርባቸዋል፡፡
- የአጭርና የረጅም ጊዜ እቅዶች ከተማሪዎች ፍላጎት ጋር ሊመቻች በሚችል መልኩ መታቀድ ይኖርባቸዋል፡፡
- አንድ ምዕራፍ ወይም ትምህርት ከመጀመሩ በፊት ስለተማሪዎች እውቀትና ችሎታ ማወቅ በታቀዱ እቅዶች ላይ ማሻሻያዎችን ለማድረግና ብሎም ትምህርቱን ውጤታማ ለማድረግ ያስችላል፡፡

2.7.2 የትምህርቱን ዓላማ ማካፈል

- በእያንዳንዱ ምዕራፍ የትምህርቱ አላማ ለተማሪዎች ግልጽ ማድረግ ይኖርበታል፡፡
- የትምህርቱን አላማ ከማሳወቅ ጋር ተያይዞ የውጤታማነት መስፈርቱ የሚገለፅባቸው ከሆነ ይህ ዘዴ ውጤታማ ይሆናል፡፡
- በእያንዳንዱ ምዕራፍ መጨረሻ ላይ የትምህርቱን ዓላማ መከለስ፡፡

2.7.3 ትምህርቱን ለመደገፍ ጥያቄዎችን መጠየቅ

- ለተወሰኑ አላማዎች የተለያዩ አይነት ጥያቄዎችን መጠቀም
- የተለያዩ ዘዴዎችን ተጠቅሞ ስለነዚህም ተማሪዎች ሁልጊዜ እንዲያስቡ ይሆናሉ
- ተማሪዎችን አፋጣኝ የማስታወስ ችሎታ ለማዳበር ከምንጠይቃቸው ጥያቄዎች በተጨማሪ እንዲያስቡና እንዲመልሱ እንዲሁም አስተማሪው እንዲያስብና ምላሽ እንዲሰጥ ሰዓት/ጊዜ መስጠት ያስፈልጋል፡፡

2.7.4 ግብረ መልስና ውጤት መስጠት

- ግብረ መልስና ውጤት መስጠት በተቻለ መጠን በአፋጣኝ መስጠት/መከናዎን ይኖርበታል
- ግብረ መልስ ከትምህርቱ አላማ አንፃር የተገኘውን ውጤት ደረጃና የቀጣይ እርምጃን በተመለከተ መረጃ መያዝ ይኖርበታል።
- ማሻሻያን በተመለከተ የሚሰጡ ማስተካከያዎች (comments) በአሁኑ ባለው በውጤትና በሚጠበቀው መካከል ያለውን ክፍተት ለመሙላት የሚያስችል ምክር ወይም ድጋፍ መስጠት አለባቸው::
- ውጤት አሰጣጡን በተመለከተ እንዲያነቡና ምላሽ እንዲሰጡ ጊዜ መስጠት

2.7.5 ግልጽ ዓላማ ማስቀመጥ

- ትክክለኛ የሆነ አላማ በተማሪዎች አማከኝነት ከሚሰሩት ስራና ከዋና የትምህርቱ ዓላማ አንጻር ታይቶ መወሰን ይገባዋል።
- ዓላማውም ሲገለጽ ሊለካ፣ሊደረስበትና ሊተገበር የሚችልና በጊዜ የተገደበ መሆን አለበት።
- ከተማሪዎች ጋር ተለዋዋጭ የሆነ የአላማ ማስቀመጫና መከለሻ ፕሮግራም ማዘጋጀት በማለት (Desalegn and Girma, 2009) ይገልጻሉ።

2.8 ተከታታይ ምዘና ለምን ያስፈልጋል?

የተከታታይ ምዘና ሁሉም ተማሪዎች በትምህርት ቤቱ ውስጥ ውጤታማ እንዲሆኑ እድል ማግኘታቸውን ማረጋገጫ ሂደት ነው። ተከታታይ ምዘናን በመጠቀም መምህሩ ትዛዙን ከተማሪዎች ፍላጎት ጋር ለማስማማትና ሁሉም ተማሪዎች በትክክል እንዲማሩ ውጤታማ እንዲሆኑ ለማድረግ ያስችለዋል።ተማሪዎች ምን እንዳወቁና መስራት እንደቻሉ ተከታታይ ምልከታዎችን በማካሄድ መምህሩ ምንም ተማሪ አለመውደቁን ማረጋገጥ ያስችለዋል (plessis, et al. 2002)::

2.9 መምህራን ለምን በተከታታይ ምዘና ይጠቀማሉ?

የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ ለማድረግ መምህራን በየዕለቱ ተማሪዎችን በመከታተል ችግራቸውን መቅረፍ የእለት ተዕለት ተግባራቸው ነው። ይህም የሚሆነው የተከታታይ ምዘናን ስልትን በመጠቀም ነው። መምህራን ተከታታይ ምዘናን ለመጠቀም

የተለያዩ ምክንያቶች እንዳሏቸው ይገልጻሉ (Plessis et al. 2002፣ 2003፣Okahanja, 1999)።

1. ተማሪዎች ምን ያውቃሉ? ምንስ መስራት ይችላሉ?

ተከታታይ ምዘና በክፍል መምህሩ አማካኝነት ተማሪዎች ምን እንደሚያውቁ፣ እንደሚረዱና መስራት እንደሚችሉ ለማወቅ የሚካሄድ ነው።መምህሩ ተከታታይ ምዘናን ተማሪዎች ትምህርቱን መማራቸውን ለመረዳት ይጠቀምበታል። በተጨማሪም መምህሩ ተማሪዎች መያዝ ያለባቸውን ቁምነገር ለማስጨበጥና በየጊዜው የሚሰሩትን ስራ ለመከታተል የሚጠቀምበት ስልት ነው። በተጨማሪም አክለው እንደሚገልጹት መምህሩ የተማሪዎች የትምህርት ሂደት በየጊዜውና በየወቅቱ የሚጠቀምባቸውን ፍሬ ሀሳቦች ማስጨበጥ እንዲያስችለው ይረዳዋል። ተከታታይ ምዘና በየሴሚስተር መጨረሻ ወይም በአመት መጨረሻ የሚሰጥ አይደለም (Plessis et al, 2002፣ 2003)።

2. በራስ መተማመን ለማዳበር

መምህሩ የተለያዩ መንገዶችን ተጠቅሞ ተማሪዎችን በተከታታይ በመመዘን ተማሪዎች ምን እንደሚያውቁና ምን መስራት እንደሚችሉ ባላቸው እውቀት ላይ መተማመን ይችላል።ተማሪዎች የትምህርቱን ፍሬ ሀሳብ በቀላሉ ስለሚረዱት በራስ የመተማመን ችሎታቸው የላቀና የትምህርት ፍላጎታቸው ከፍተኛ ይሆናል።መምህሩ የተለያዩ መመዘኛዎችን በጥሩ ሁኔታ እየለዋወጠ የሚተገብር ከሆነ የተማሪዎች እውቀትና ችሎታ ላይ ለውጥ ያመጣል (Plessis et al. 2003፣Okahanja, 1999)።

3. ምን እንደሚያውቁ ለማሳየት

የተለያዩ የምዘና ስራዎች በመኖራቸው ምክንያት ሁሉም ተማሪዎች ምን እንደሚያውቁ በተከታታይ ምዘናው የማሳየት እድል ያገኛሉ።ተማሪዎች የሚያውቁትን በተለያየ መልክ እንዲገልጹ ይጠየቃሉ።ይህም ተማሪዎቹን በተለያየ መንገድ ተጠቅመው እውቀትና ችሎታ ለማወቅ ይረዳቸዋል። ተማሪዎች የተለያየ ችሎታ ያላቸው በመሆኑ እንደየችሎታቸውና እንደየተሰጣቸው የሚያውቁትን እንዲያሳዩና እንዲገልጹ በር ይከፍትላቸዋል። ይህን ለማድረግ እድል ይሰጣል (Plessis et al. 2003፣Okahanja, 1999) ።

4. ትምህርቱን ተረድተው እንዲያልፉት ይረዳል

ተከታታይ ምዘና ቀጣይነት ያለው መሆኑን መምህሩ የተማሪዎችን ስህተትና የተሳሳተ አመለካከት ሳይዘገይ የመፍትሄ ሀሳብ (ማስተካከያ) ለመስጠት ይረዳዋል፡፡መምህሩ በትክክል ትምህርቱን ለማይማሩት አዲስ መንገድ እንዲቀይስ ያስችለዋል፡፡የተከታታይ ምዘና እንቅስቃሴ ዋና ትኩረት ተማሪዎች የተረዱትን እንዲገልጹና ችሎታቸውን እንዲያሳድጉ እንጂ ሽምደዳን አያካትትም(Plessis et al. 2003፣Okahanja. 1999) ፡፡

5. የማስተማር ሂደት ለማሻሻል ይረዳል

ጥሩ የሆነ የተከታታይ ምዘና ስራዎች የሚተገብር መምህር የምዕራፍ የማስተማር ሂደት ውጤታማ መሆን አለመሆን ይነግሩታል፡፡ይህም ለመምህሩ የተሸለውን አቅጣጫ በቶሎ ለመቀየር ይረዳዋል (Plessis et al. 2003) ፡፡

6. የመፍትሔ እርምጃዎችና ማሻሻያዎች ለመፈለግ

ተከታታይ ምዘና ለመምህሩ የትኞቹ ተማሪዎች በተወሰነ ምዕራፍ ላይ በአረዳድ ሂደቱ ወደ ኃላ እንደቀሩ ይነግረዋል፡፡የተማሪውን የምዘና ስራን በመመልከትም መምህሩ የተማሪዎች ችግር ምን ላይ እንደሆነ ለመገንዘብ እንዲችል ይረዳዋል፡፡ ይህም በቀላሉ በምዘና ስራውን መረጃ በማየት የመፍትሔ እርምጃ ለመስጠት ያስችለዋል፡፡

ስለዚህ አዲስ የመማር ማስተማር ልምድ ሊቀይስ ይችላል፡፡በጣም ፈጣን ተማሪዎችን በትምህርቱ ሂደት ውስጥ እንደሆኑ ተጨማሪ ምዕራፍ ትምህርት ለመስጠት እንዲዘጋጅ ይረዳዋል (Plessis et al. 2003)፡፡

7. ለተማሪዎች መረጃ ይሰጣል

በተከታታይ ምዘና ስራዎች ላይ በመምህራኖች አማካኝነት የሚሰጡ ግብረ መልሶች ተማሪዎች ይማሩበታል፡፡ ስለትምህርታቸው ቀጣይነት ያለው ግብረ መልስ ማግኘታቸውን ተማሪዎች መማር አለመማራቸውን ጠንቅቀው እንዲያውቁ ይረዳቸዋል፡፡ ለመምህሩም የተማሪዎቹን እውቀት ለመጨመርና ክፍተት ለመሙላት ይጠቅማል (Plessis et al. 2003)፡፡

8. ለወላጅ መረጃ ይሰጣል

ወላጆች ልጆች በትምህርት ቤት ውስጥ ምን እየተሰራ እንዳለ እንዴት በጥሩ ሁኔታ እየተንቀሳቀሰ እንደሆነ ማወቅ ይፈልጋሉ። መምህራን ተከታታይ ምዘናን መሰረት በማድረግ የሚሰጡት ሪፖርት(መረጃ) ወላጆች የልጆቻቸውን አካሄድ ከአመቱ መጨረሻ ላይ ሳይሆን ቀጣይነት ባለውና በተወሰነ ጊዜ ለማወቅ ያስችላቸዋል(Plessis et al. 2003) ።

9. ሁሉ አቀፍ ለሆነ ግምገማ ይረዳል

ተማሪው ወደ ቀጣይ ክፍል ማለፍ አለበት የለበትም የሚለውን ብዙውን ጊዜ መወሰን ከባድ ስራ ነው። ፈተናዎችን መመልከት ብቻ ስለተማሪው የአስተሳሰብና የዳበረ መስል እንዲኖረን አያደርገንም።በጥሩ ሁኔታ የተቀረጸ እና በየጊዜው አመቱን ሙሉ በሚሰጥ ተከታታይ ምዘና አማካኝነት መምህሩ ስለተማሪው አጠቃላይ አካሄድ ጠንካራ መሰረት ይኖረዋል(Plessis et al. 2003)።

2.10. በትምህርት ቤት ውስጥ ያለ የምዘና እኩልነት (ተመጣጣኝነት)

በዓለም ላይ አሁን ያለው ሁኔታ የሚያሳየን የተለያዩ የትምህርት ሂደቶችን በተመለከተ ያለውን ተመጣጣኝነት የሚመለከት ነው።በአንዳንድ ቦታ ተመጣጣኝነት እና እኩልነት በአንድ አይነት ወይም በተመሳሳይ ሁኔታ ሲጠቀሙ ይታያሉ። መNjabili (2005) በተከታታይ ምዘና ውጤቶች እውነተኛነትና ታማኝነት ላይ ተፅኖ ወይም ችግር ሊፈጥሩ የሚችሉ የተወሰኑ ምክንያቶች ለይተው አስቀምጠዋል ።እነርሱም፦

- በአንድ ኮርስ ላይ የሚሰጡ ተከታታይ ምዘና የስራ ብዛት
- የሌላውን ስራ የራስ አስመስሎ ቀድቶ ማቅረብ
- በእያንዳንዱ የትምህርት አይነት ያለውን የተከታታይ ምዘና አጠቃላይ ውጤት ማስቀመጥ በማለት ይገልጻሉ።

2.11 የተከታታይ ምዘና መርሆች ለመምህራን የተግባር መመሪያ ሲሆኑ

ተከታታይ ምዘና ለመምህራን ተግባራዊ መመሪያ ሆነው ሲጠቀሙበት የማስተማር ዘዴያቸውን አዲስ መንገድ እንዲፈጥሩ ይረዳቸዋል።የማንበብ ፍቅር እንዲኖራቸውና የማስተማር ፍላጎታቸው እንዲጨምር ያደርጋል። ትምህርት ቤቱን ወደ ተሻለ ሁኔታ ለማሳደግና ማህበረሰቡን በመደገፍና የልጆቻቸውን የመማር ችግር ለመቅረፍና ለማሳደግ

ዋነኛ መንገድ ነው። ሆኖም መምህሩ ማስተማርና ተከታታይ ምዘና መተግበር አድካሚና አስቸጋሪ (complex activity) ቢሆንም የማስተማር ስነዘዴዎች በመቀየር ተማሪ ተኮር ስነዘዴን በመጠቀም ጥሩ ትምህርት ማስጨበጥ ይችላል። መምህራን አዳዲስ አሰራሮች ለመተግበር ከዚህ በታች ያሉ መርሆች መመሪት እንደሚችሉ ይገልጻሉ (Plesis et al. 2003፣ Minstry of Education, Youth and Culture of Jamical, 2004)።

2.11.1 አድናቂና አመራማሪ መርህ

ተከታታይ ምዘና የሚጠቀም መምህር ተማሪዎቹን በእያንዳንዱ ምዕራፍ እንቅስቃሴ ትግበራ ላይ አስደናቂና አመራማሪ የሆነ መርህ መጠቀም አለበት።ይህም በእያንዳንዱ ምእራፍ የሚቀርቡ ጥያቄዎችን የተማሪዎችን እንቅስቃሴ የበለጠ ለማሳደግ በቡድን በማደራጀት ለሚሰሩት ስራ ለውጥ እንዲያመጡ አድናቆት መስጠት ከፍተኛ ዋጋ ያለው ነው።ተማሪዎች የተለያዩ ችሎታ ያላቸው በመሆናቸው ደካማ ጎናቸውን እንዲያሻሽሉ ለማድረግ ጠንካራ ጎናቸውን በበለጠ እንዲቀጥሉበት አድናቂና አመራማሪ መርህ መከተል የተሻለ ዜጋ እንዲፈጠር ያደርጋል። ተማሪዎች ወደ ፊት በትምህርት ቤት ያለውን ለውጥ ለማየት ያስችላል።

2.11.2 የጎልማሳ (አዋቂ) የመማር መርህ

መምህራን ትኩረት ለሚያስፈልገው የመወያያ ጥያቄዎች ላይ ሌሎችን ባለሙያዎች መጋበዝ ይኖርባቸዋል።እነዚህ የሚጋብዟቸው ሰዎች በአድሚያቸው ገፋ ያሉ የአካባቢ ኖሪዎች፣የትምህርት ቤት ኃላፊ ከሆነ መምህራን፣ ከሱፐርቫይዘሮችና ከወላጆች አነጋጋሪ በሆኑ የውይይት ጥያቄዎች ላይ ቢጋብዟቸው የመፍትሄ ሀሳብ ሊሰጡ ይችላሉ። ይህ አይነቱ ልምድ ለመምህራን በወደፊት የትምህርት ሁኔታ የተሻለ የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ እንዲሆን ፋይዳው የጎላ ይሆናል በማለት ይገልጻሉ።

2.11.3 ከልምድ የመማር መርህ

ጎልማሶች (አዋቂዎች) የሚማሩት ካለፉት ልምድ፣ ተሞክሮችና ከገጠመኞቻው ነጸብራቅ ነው። ተከታታይ ምዘና የሚተገበር መምህር በክፍል ውስጥ አዳዲስ አሰራሮችን ከስራ ባልደርቦቹ ጋር በመወያየት ከነበረው የማስተማር ዘዴ የተሻለ ሌላ ቴክኒክ ሊፈጥር

ይችላል።እንዲሁም መመሪያን በሚገባ በማንበብ ከነበረው ልምድ ላይ በማጣጣም የተሻለ አዲስ የማስተማር ዘዴ አዋህዶ ለማስተማር ያስችለዋል።በተጨማሪም መምህራን እርስ በእርስ ሀሳባቸውን በመለዋወጥ በመመማር ጥልቅ የሆነ የማስተማር ሂደት የተሻለ እንዲሆን ያስችላል።

2.11.4 የተረዳውን በምክንያት የመለወጥ መርህ

ይህ መርህ ከጎልማሶች (ከአወቂዎች) መረጃዎችን ተቀብሎ የማያስፈልጉትን በመተው አስፈላጊና ጠቃሚ የሆኑትን ወደተግባር በመለወጥ ለውጥ ለማምጣት የሚያስችል መርህ ነው። በጎልማሶች የሚሰነዘረው አማራጭ የሆነ የስራ ሂደቶች ለመምህሩ ንድፍ ሀሳብ ወይም አስተያየት በትግበራው አዲስ ዘዴና ግንዛቤ እንዲፈጥር ያደርገዋል።መምህራን የሚያስፈልጋቸው አዳዲስ ሀሳቦችን ወይም ቴክኒኮችን ተጠቅመው ተማሪዎችን መቀየር ነው።ይህም የሚሆነው ስለተከታታይ ምዘና ዳራ ጥንታዊ ቀደም ከሚያውቁት የምዘና ስልቶች ጋር አዲሶችን በማዋሀድ መጠቀም ይገባል ።

2.11.5 እያንዳንዱ ኃላፊነት ላይ መሰረት ያለው ለውጥ የማምጣት መርህ

መምህራን በመማር ማስተማሩ ስራ የራሳቸውን አዲስ የማስተማር ስነ ዘዴ ወዲያው በክፍል ውስጥ አይተገብሩም። ይህም የሚፈልጉትን የእውቀት ችሎታ ለተማሪ ለማስጨበጥ ማስማማት(Fit) ደረጃ ሲደርስ ነው።ይህም መምህራን አዲስ የማስተማሪያ ስነ ዘዴ ሲቀይሩ ትኩረት ማድረግ ያለባቸው የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ ተመልክተው መሆን አለበት። የባህሪ ለውጥ የመረዳት ችሎታ ባላቸው የምዘና ስልታቸውን አጣጥመው መጠቀም ይችላሉ።

2.11.6 የቃል ምልልስ ችሎታ የማሳደግ መርህ

የሰዎች አብሮ በመኖር መስራት፣መደጋገፍና መስተጋብር በመፍጠር ለውጥ ለማምጣት አማራጭ መንገድ ነው። እያንዳንዱ ሰው መሰረታዊ ነገሮችንና የሚፈልገውን ለማግኘት ከአካባቢው ማህበረሰብ ጋር መስተጋብር መፍጠር አለበት።ይህም ከፍተኛውን ሚና የሚጫወተው የቃል ምልልስ መድረግ ሲችል ነው። መምህራን ተከታታይ ምዘናን የቃል ምልልስ ዘዴን ተጠቅመው ተማሪዎቻቸውን ለመመዘን ሲፈልጉ ከፍተኛ የሆነ ተግባቦት መፍጠር ይገባቸዋል። ይህም የሚሆነው ተማሪዎች እርስ በእርሳቸውና

ከመምህር ጋር ሃሳብ ለሀሳብ ሲለዋወጡ የቃል ምልልስ የምዘና ሂደትን ማሳደግ ያስችላቸዋል፡፡

2.11.7 ገንቢ (ጠቃሚ) መርህ

የተከታታይ ምዘና ስርዓት በሚተገበርበት ጊዜ መምህራን መገንዘብና መረዳት ያለባቸው እውቀት ምንጊዜም በማደግና በለውጥ ሂደት ላይ መሆኑን መረዳት ነው፡፡ በዚህም ጊዜ የተከታታይ ምዘና ተግባሮች መሰረት የሚያደርጉት ሀሳብን መለዋወጥ፣ ፈጠራዎችን ማካሄድ እና እንቅስቃሴዎችን በጋራ ማካሄድ ላይ ነው፡፡

2.12 በተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ የሚታዩ ችግሮች

በተከታታይ ምዘና ውጤት አሰጣጥ ላይ ተፈጥሮዊ የሆነ ችግሮች የሚታዩ ሲሆን እነዚህም የሙሁራንን ትኩረት የሚሹ ናቸው፡፡ በአጠቃላይ የተከታታይ ምዘና ስራ በልዩነቶች የተከበበ ነው፡፡ በመሆኑም፡-

- በጊዜ አሰጣጥ ላይ ልዩነት ይታያል በተለያዩ ትምህርት ቤቶች/ተቋሞች የተከታታይ ምዘና የሚሰጥበት ጊዜ ልዩነት ያለው ከመሆኑም የተነሳ በተወሰኑት በመቼ መስጠት እንዳለበት በጊዜ ሰሌዳ የሚገልጽ ሲሆን በአንዳንድ ቦታዎች በመምህርና ተማሪዎች ውይይት ይወሰናል ከዚህ በተለየ መልኩም በጣም ውስን በሆኑት ላይም ከሴሚስተር ፈተናዎች በኃላ የሚመጣበት ጊዜ ይታያል፡፡

- በተከታታይ ምዘና የሚወሰደው የአሰራር ዘዴ ላይ ልዩነት ይታያል፡፡ ለምሳሌ የትምህርት ቤቱ ፕሮግራም ሁለት ተከታታይ ምዘናዎችን የሚያስቀምጥ ቢሆን የሚያስገድድ ነገር ባለመኖሩ ምክንያት ተማሪው በአንድ ፈተና በአንድ የሚሰጥ ስራን ሊወስን ይችላል፡፡

- መምህራን የተከታታይ ምዘና ጽንሰ ሃሣብ ያለመረዳትና እውነታውን በመጠራጠር አተገባበር ላይ ውስብስብ ችግሮች ይከሰታሉ፡፡ ለነዚህ ችግሮች መከሰት ከአስተዳደርም ሆነ ከሌሎች አካላት ለመምህራን ተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ የስልጠና እገዛ አለማድረግ እንደሆነ Pennycuick (1988) ይገልፃሉ፡፡ ከዚህ በተጨማሪ በአንድ ክፍል በርካታ ተማሪዎች መኖር ምክንያት ትግበራ ላይ ችግር የሚከሰቱ መሆኑን ይገልፃሉ (Thorndike, 1997)፡፡

2.13 የተከታታይ ምዘና የመመዘኛ መሳሪያዎች (ዘዴዎች)

ተከታታይ ምዘናን ውጤታማ ለማድረግ የሚያስችሉ በርካታ የተለያዩ የመመዘኛ ዘዴዎች እንዳሉ ሙሁራን ይገልፃሉ። እነዚህ የመመዘኛ ዘዴዎች እንደ ትምህርቱ አይነት እያዛመድና እያጣጣሙ መጠቀም አስፈላጊ እንደሆነ Puhl (1997) ይገልፃሉ። ስለዚህ ከነዚህን የተለያዩ የመመዘኛ ዘዴዎች እንደሚከተለው ለመግለጽ ተሞክሯል።

1. ቅድመ ጥያቄ

ይህ የምዘና ዘዴ ተማሪዎች ወደ ትምህርቱ ከመግባታቸው በፊት ርዕሱን በማስተዋወቅ መምህርና ተማሪዎች ተግባቦትን የሚፍጥሩበት ሂደት ነው። መምህሩ ተማሪዎች ስለሚማሩት ርዕስ ጉዳይ ምን ያህል ግንዛቤ እንዳላቸው በመጠየቅ መረጃ ለማግኘት የሚያስችል መመዘኛ ነው። ከተማሪዎች ባገኘው መረጃ (ምላሽ) እንዴት ቢማሩ ውጤታማ ይሆናሉ የሚለውን አቅጣጫ ይሰጣል። ስለዚህ ቅድመ ጥያቄ ለተማሪዎቹ መቅረብ ምን ያህል ከትምህርቱ ጋር መራራቅና አለመራራቃቸውን የሚያውቅበት ዘዴ ነው (MoE, 1996)።

2. የቃል ጥያቄ

የቃል ጥያቄ ለቋንቋ ትምህርት በጣም ጠቃሚ የሆነ ዘዴ ነው። መምህራን በመማር ማስተማሩን ስራ ውጤታማ ለማድረግ ተማሪዎችን በመጠየቅ ያላቸው የብቃት ደረጃ ለማወቅ ያስችላል። በዚህ ዘዴ ተማሪዎች ምን ያህሉ ከሚማሩት ትምህርት ጋር አብረው ይጓዛሉ የትኞቹ አልገባቸውም መሆኑን ለማወቅ ያስችላል። ይህም መምህሩ የትኞቹ ተማሪዎች እገዛ እንደሚያስፈልጋቸው እውቅና ያገኝበታል። የአሠራር ሂደቱን ለመቀየርና ለማውጣት ያስችለዋል (MoE, 1996) ።

ተማሪዎች በሚቀርብላቸው የቃል ጥያቄ በመሳተፍ የማብራራት ችሎታቸውን በመከታተል ያላቸውን የብቃት ደረጃ ማወቅ ያስችላላ። ይህም ከተሰጠው ትምህርት ጋር ምን የህል ግንኙት እንዳለው ያሳውቃል። ከዚህ በተጨማሪ Okahanja (1999) የቃል ጥያቄ የቋንቋ መምህራን አዘውትረው መጠቀም እንዳለባቸው ይገልፃሉ። ይህም የመማር ማስተማሩን ሂደት መምህርና ተማሪዎች መስተጋብር እንደፈጥሩ ያደርጋል። ይህም መምህሩ ከተማሪዎች ምላሽ ተነስቶ ሃሳባቸውን ለማስተካከልና ለማጠናከር ያስችለዋል።

መምህራን ብዙውን ጊዜ የዚህ ዓይነቱን የምዘና ስልት መደበኛ ባልሆነ መንገድ የመማር ማስተማሩን ሂደት ስኬታማ ለማድረግ የሚጠቀሙበት ነው፡፡ ይህም በክፍል ውስጥ የተማሪዎችን ትኩረት ወደ ትምህርቱ ለመሳብ እንደሆነ ይገልፃሉ፡፡

3.የቤት ስራ

የቤት ሥራ ተማሪዎችን እንዴት ማጥናት፣ መስራትና መለማመድ እንዳለባቸው መንገድ ከፋች ነው፡፡ እንዲሁም ተማሪዎች መረጃ ለማግኘት የተለያየ መጽሐፍት እንዲያነቡ ያደርጋል፡፡ በዚህ ሂደት ተማሪዎቹ በራሳቸው ጥረት እንዲማሩና እንዲለወጡ ያስችላል፡፡ የቤት ስራ ተማሪዎቹ ምን ያህል እየተማሩ እንደሆነ መረጃ ለማግኘት ያስችላል፡፡ ስለዚህ መምህሩ ለተማሪዎች ግልጽ ያልሆነውን ሃሳብ ለማገዝ ተጨባጭ ለማድረግ ያስችላል፡፡ Okahanja (1999)፣ Bakalu (2007) እንደገለጹት ተማሪዎች የሚማሩት ትምህርት በክፍል ውስጥ ብቻ ተከናውኖ የሚያልቅ አይደለም፡፡ ተጨማሪ ጊዜ ለማግኘት የቤት ስራ አስፈላጊ ነው፡፡ ይህም ተማሪዎች ከማህበረሰቡ ጋር መስተጋብር በመፍጠር በራሳቸው ጥረት ከትምህርት ቤት ውጭ የሚሰሯቸው ሥራዎች ላይ ጊዜያቸውን ወስደው ሊሰሩ ይገባል፡፡

4.የፕሮጀክት ምዘና

ተማሪዎች በክፍል ውስጥ በቲዎሪ ደረጃ የተማሩትን ትምህርት በተግባር የሚያሳዩበት ሂደት ነው፡፡ ይህም ተማሪዎቹ ትግበራውን የሚተገብሩት በግል ወይም በቡድን በመደራጀት የሚከውኑት የምዘና አይነት እንደሆነ Dessalegn (2004) ይገልፃሉ፡፡ ይህን ሃሳብ በማያያዝ Puhl (1997) የተማሩትን ትምህርት በተግባር ሲያሳዩ ከትምህርቱ ጋር የተያያዙ ርዕስ ጉዳዮች ፈልገው መስራት እንዲችሉ ዕድል ቢሰጣቸው ተመራጭነቱን ይገልፃሉ፡፡ ምክንያቱም ይህ ዕድል መስጠት አንዱ ያቀረበውን ጉዳይ ሌላው ሊመለከተው ስለማይችል የርስ በእርስ ልምምዳቸው ያድጋል፡፡ ያጋጠማቸውን ችግሮች ለመፍታት በሚያደርጉት ውጣ ውረድ የመስራት ልምድ ያዳብራሉ፡፡

የፕሮጀክት ምዘና ተማሪዎች ራሳቸውን ችለው ስራ እንዲሰሩ ያደርጋል፡፡ ይህ ደግሞ ከትምህርቱ ጋር የተያያዘ ርዕስ ጉዳይ ፈልገው መሥራት እንዲችሉ ዕድል ይሰጣል፡፡ ተማሪዎች እርስ በእርስ ተባብረው የመስራት ልምድ እንዲያካብቱ ያደርጋል፡፡ Puhl (1997) ይህም ከሆነ ደግሞ ውጥን ስራ የተማሪዎችን ከፍተኛ የሆነ የአስተሳሰብ አድማስ፣ ጥልቅ የሆነ የፈጠራ ችሎታ ያሳድጋል፡፡ ነገሮችን ከሁኔቶች ጋር የማዛመድ

ተሰጥኦ፣ የነገሮችን ዝምድና የመፈለግና የመገምገም አቅምን ያሳድጋል (Oka hanja,1999)።

ፕሮጀክት ተማሪዎች በክፍል ውስጥ በንድፈ ሃሳብ ደረጃ የተማሩትን ትምህርት በግል ወይም በቡድን በመደራጀት በተግባር የሚያቀርቡበት የምዘና ዘዴ ነው። Desalgn (2004) ስለሆነም የተማሪዎች እንዲሰሩ የተሰጣቸውን ውጥን ሥራ በስዕላዊ፣ በቅርፅ መልክ ማሳየት አለባቸው። በዚህ ጊዜ ተማሪዎች የሚሰራቸውን ውጥን ስራ በራሳቸው የተሰሩ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት (Plesis et al. 2003)።

5.ግለ ምዘና

ግለ ምዘና ተማሪዎች እራሳቸውን በራሳቸው የሚመዝኑበት ሂደት በመሆኑ ግላዊ ኃላፊነት ስለሚሰማቸው እመለካከታቸው ያድጋል። እንዴት መሻሻል እንዳለባቸው ይማማሩበታል። ተማሪዎች ራሳቸውን ችለው እንዲሰሩ ያደርጋል። ይህም በራሳቸው እንዲተማመኑና እንዲማሩ ያስችላቸውል። ይህ ሂደት አዕምሯዊ ስራን ያዳብራል (Plessis et al. 2003 ፣ Pollar, 2003)።

ግለ ምዘና ተማሪዎች ስለራሳቸው ጥንካሬና ድክመት የሚገመግሙበት ሂደት ነው።ይህን ምዘና ተግባራዊ ለማድረግ ተማሪዎች ራሳቸውን ለመገምገም የሚያስችል መከታተያ መዝገብ ሊኖራቸው ይገባል (Todd ,2002)።

በተጨማሪም ግለ ምዘና ያለው ጠንካራ ጉን ተማሪዎች ራሳቸውን ችለው ለመስራት ያስችላቸዋል። በራሳቸው እንዲተማመኑ ትምህርቱን ይሁነኝ ብለው እንዲማሩ ያስችላቸውል። ትምህርቱን የችግራቸው መፍቻ እንዲሆን የማድረግ ዕድል ያሰፋላቸዋል። ግለ ምዘና ደካማ ጉኖች የታቀደ ካልሆነ የግል አስተያየት ይበዛበታል። የተማሪዎችን ሞራልና ስነ ልቦና ሊነካ ይችላል። እንዲሁም ባለመታቀዱ የተነሳ ተማሪዎች በሙሉ እምነት እንዳይሰሩ ያደርግና ወደተሳሳተ ጉዳና ሊመራ ይችላል (Pollar, 2003፣ Plessis et al. 2002)።

Thorley and Gregory (1994)፣ Tudor (1996) እንደሚገልፁት ግለ ምዘና ስልት የቋንቋ መማር ማስተማር ሂደትን ለማጠናከር የሚያስችሉ ጤቀሜታዎች አሉት። ራስን በራስ የመመዘን ስልት የትምህርት ሂደቱን ለማጎልበት፣የግንዛቤ ደረጃን

ለማሳደግ፣የተሻለ ግብን ለማቀድ፣የምዘናን ደረጃ ከፍ ለማድረግ ራስን የመመዘን ልምድን ለማዳበር ያስችላል፡፡

6. የጥንድ ግምገማ

የጥንድ ግምገማ ተማሪዎች ጥንድ ጥንድ በመሆን የሚማሩባቸው ጠቃሚ ስልቶች ናቸው፡፡ በዚህ ዘዴ የሚጠቀም መምህር ተማሪዎችን እርስ በእርስ አሳታፊ ለማድረግ ያስችለዋል፡፡ በመሆኑም ተማሪዎች በጥንድ በመሆን የንግግር ችሎታቸውን እንዲያዳብሩና እርስ በእርስ እንዲማማሩ ያግዛል ፡፡ይህ በመሆኑ የተማሪዎች ተነሳሽነት ከፍ እንዲል ፍላጎታቸውና ልምዳቸውን ለማዳበር ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያበረክታል (Crooks and Chaudran, 1991) ፡፡

7. የቡድን ምዘና

ተማሪዎች በመደራጀት መረጃዎችን በማሰባሰብ የሚሰሩት ስራ ነው፡፡ መረጃዎችን በማሰባሰብ ተማሪዎቹ ሲወያዩ፣ ሲከራከሩ የበለጠ የመማር ማስተማሩ ሂደት የተሻለ ነው፡፡ ይህም ሁሉም ተማሪዎች ይሳተፉበታል፡፡ ለመምህሩም በቡድኑ የሚሳተፉትን ተማሪዎች ለይቶ ለማውጣት ያስችለዋል (Race, et al. 2005)፡፡

የቡድን ምዘና እያንዳንዱ ተማሪ በተወሰኑና ተመርጠው በተሰጣቸው ስራዎች ላይ በቡድን በመሆን የሚያቀርቡት የሥራ ውጤት ነው፡፡ የቡድኑ አባላት ሰርተው በሚያቀርቧቸው ተግባራት በጽሑፍ ሊያቀርቡ ይችላሉ፡፡ መረጃዎችን ሲያቀርቡ ለሚጠየቁት ጥያቄዎች ምላሽ መስጠት ይጠበቅባቸዋል፡፡ ምላሻቸው ቃልና ቃል አልባ፣ በሆነ ምላሽ ሲያደርጉ አሳማኝ ምክንያት ሊያቀርቡ ይገባል፡፡ Pollar, (2003) በተጨማሪም Airasion፣ (1996) እያንዳንዱ ተማሪ የቡድን አባላት በሚሳተፍበት ተግባር ላይ ጉልህ ድርሻ ሊያበረክት ይገባል፡፡

8. የቢጤ ግምገማ

ተማሪዎች በእኝ ጓደኞቻቸው ሊመዘኑና እነርሱም በተራቸው ጓደኞቻቸውን ሊመዝኑ ይገባል፡፡ይህ በሚሆንበት ጊዜ ተማሪዎች ሐሳባቸውን በነፃነት ሊያንፀባርቁ ይችላሉ፡፡ የራሳቸውን የብቃት ደረጃም ሊያዩበት የሚችሉበትን ሁኔታ ይፈጥራሉ፡፡ይህም ከጓደኞቻቸው ችግር ተነስተው የራሳቸውን ችግር ለማውጣት ያግዛቸዋል፡፡

በተጨማሪም የብጤ ምዘና ተማሪዋች እርስ በእርስ በሚገማገሙበት ጊዜ የጓደኞቻቸውን አስተያየት ላይቀበሉ የሚችሉበት ሁኔታ ሊፈጠር ይችላል (Puhl,1997)።

9. ምልከታ

ምልከታ ተማሪዎች በክፍል ውስጥ በሚሰሯቸው ልዩልዩ ተግባራት መምህሩ በቀጥታ በክፍል ውስጥ በመመልከት መረጃ የሚሰበስብበት የምዘና ዘዴ ነው። መምህሩ ተማሪዎች የሚናገሩትን የሚሰሩትን በትኩረት መመልከት ይኖርበታል። ይህ ሲሆን እርስ በእርስ የሚያደርጉት ተራክቦ ማስታወሻ መያዝ ይጠበቅባቸዋል። ለመምህሩም በአካል ተገኝቶ ከሚያየው መረጃ የሚሰበስብበት በመሆኑ እውነታው የላቀ ነው በማለት ይገልፃሉ (Harmer, 2001) ።

10. ሙከራና ፈተና

መምህራን ሙከራና ፈተና የተማሪዎችን መረጃ በብዛት የሚያስተላልፉበት እንደነበር ይነገራል። ነገር ግን ሙከራና ፈተና የተከታታይ ምዘና አንዱ የመመዘኛ ስልት ነው። በነዚህም የመመዘኛ ዘዴዎች ለረጅም ጊዜ መረጃ ሲያስተላልፉባቸው ቆይተዋል። በአሁኑ ዘመን የተከታታይ ምዘና ሂደት ውስጥ ከሌሎች የመመዘኛ ስልቶች ጋር በማጣጣም ተማሪዎች ከሚመዘኑባቸው ዘዴዎች ውስጥ እንደ አንድ የመመዘኛ ስልት ያገለግላሉ። ስለ ተማሪዎች ጥንካሬና ድክመት መረጃ ከመስጠታቸውም በተጨማሪ የመምህሩ የትምህርት አቀራረብ በምን መንገድ ቢቀርብ የተሻለ እንደሚሆን አቅጣጫ ይሰጣሉ። የትምህርቱን አሰጣጥ ለመገምገምና ለማሻሻል ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው በማለት ይገልፃሉ (Bachman, 1990)።

11. የመረጃ ጥንቅር ምዘና

የመረጃ ጥንቅር አላማ ባለው መልክ መረጃዎች ተሰብስበው የተማሪዎችን ሥራ መግለጽ የሚችል ነው። እንዲሁም የተማሪዎችን ጥረታቸውን፣ ችሎታቸውን በማሰባሰብ ማረጃዎችን የሚጠናቀሩበት ስብስብ ነው። ይህ ስብስብ የተማሪዎችን ተሳትፎ፣ ልዩ ልዩ ጥረቶችን ለማሳደግ የሚያስችል ጥርቅም ሰነድ ነው (Lazer, 1999)።

12. ዝርዝር የባህሪ መከታተያ

ዝርዝር ባህሪ መከታቴ ለዝቅተኛው ክፍል ደረጃ በጣም አስፈላጊ ነው፡፡ ምክንያቱም ተማሪዎች ባህሪ የሚለካው ከፈተና ይልቅ አብዛኛው በምልከታ በመሆኑ ነው፡፡ ይህ የምዘና ስልት ከትምህርቱ አላማ ጋር የተገናዘበ ቢሆንም እንዳንድ የስራ ባህሪ ለምን ያህል ተግባር እንደሚፈጸም ለማረጋገት ያስችግራል (አለም አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት፣ 1994፣)።

plessis et al. (2003) እንደሚገልጽት ዝርዝር የባህሪ መከታተያ ዓለማው የእያንዳንዱን ተማሪ የተሰጠውን ስራ በትክክል መስራቱንና አለመስራቱን ለማረጋገት የሚያስችል ነው፡፡ ይህ ስልት ተማሪ ምዘና ዳኝነት የሚሰጠው "እዎ" እና "የለም" በሚል ሁኔታ ይመዘናል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ የተሰጠውን ስራ ማከናወንና አለማከናወኑን የመመዝገቢያ ስልት ነው።

13. የሚና ጨዋታ

የሚና ጨዋታ በቋንቋ ትምህርት የማስተማሪያ ዘዴነት ስፊ አገልግሎት የሚሰጥ ነው፡፡ ተማሪዎች በትምህርት ሂደቱ አንድን ባህሪ ወክለው በሚቀርቡበት ጊዜ በውይይት፣በክርክር ወይም በንግግር መልክ የተሰጣቸውን ባህሪ ተላብሰው ሐሳብ ያቀርቡበታል። መሰለ(1988) እንደሚገልጹት የሚና ጨዋታ በመማር ማስተማር ስልት አንዳንድ ምሁራን ያለ ልምምድ የሚደረግ ድራማ ጋር ያመሳስሉታል፡፡ እንደ ድራማ ሰፊ ትድመ ዝግጅትን የማይፈልግ በሕይወት ዙሪያ የሚያጠነጥኑ ክስተቶች ላይ የልዩ ልዩ ሰዎችን ገፀ ባህሪ ተላብሰው በትይትን መልክ ትምህርቱ የሚቀርብበት ስልት ነው፡፡ በተመሳሳይ ደባሱ (1990) በበኩላቸው የሚና ጨዋታ ሰልጣኞች በተውኔት መልክ የተወሰነ የስራ ድርሻ ተሰጥቷቸው ልክ እውነተኛ ስራ ላይ እንዳሉ አስመስለው ውሳኔ ለመሻት፣ ባለጉዳይ ለመቀበል፣ ስራን በማከናወን እንዲሳተፉ ማድረግ ነው፡፡

14 እየወጡ ገለፃ ማቅረብ

እየወጡ ገለፃ ማቅረብ የተማሪዎችን የቋንቋ ክህላቸውን መሰረት አድርገው ተግባቦትን እንዲያሳድጉ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው፡፡ Shaaban (2001) እንደሚገልጹት የቋንቋ ችሎታቸውን እንዲያሳድጉ ለማድረግ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ የተግባቦት ብቃታቸውን ለማሳደግ ይረዳል። ይህም ተማሪዎችን የስሯቸውን ተግባራት ከተማሪዎች ፊት እየወጡ ገለፃ በሚያደርጉበት ጊዜ የቋንቋ አጠቃቀማቸው የቃላት አገላለፃቸው ብቃትና ችሎታቸውን ለመመዘን ያስችላል፡፡

2.14 የቀደምት ተዛማጅ ጥናቶች ቅኝት

ከዚህ ጥናት ጋር ተያያዥነት ያላቸው የተከታታይ ምዘና አተገባበር አስመልክቶ ጥናታዊ ጽሑፎች ለመዳሰስ ተሞክሯል፡፡ እነዚህ ጥናቶች ሁለት ለአማርኛ ቋንቋ የተዘጋጁ የሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረቡ ናቸው፡፡ ጥናቶችም ከእኔ ጥናት ጋር ያላቸው ተመሳሳይነትና ልዩነት እንደሚከተለው ቀርበዋል፡፡

አንደኛው ጥናት የተጠናው በአልማዝ ኃይሉ በ1999 ዓ.ም ነው፡፡ የጥናቱ ርዕስ "አራተኛ ክፍል የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ" የሚል ነው፡፡ የጥናቱ ዋና ዓላማ የአንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል የ4ኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር መመርመር ነው፡፡ ይህን ዓላማ ለማሳካት የሰነድ ፍተሻና ምልከታ ዋና የመረጃ መሰብሰቢ መሳሪያ ሲሆኑ የጽሑፍ መጠይቅና ቃለ መጠይቅ ደጋፊ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ናቸው፡፡ የጥናቱ ውጤትም መምህራን ተከታታይ ምዘናን የሚተገብሩት ተከታታይ ፈተናዎችን በመስጠት በአግባቡ እየተተገበረ እንዳልሆነ ገልጸዋል፡፡

ሁለተኛ ጥናት የተጠናው በተስፋ አክለ በ2000 ዓ.ም ነው፡፡ የጥናቱ ርዕስ "አማርኛ ቋንቋ አሰልጣኝ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ በትግራይ ክልል በሚገኙ ሦስት የመምህራን ትምህርት ኮሌጆች፡፡" የሚል ነው፡፡ የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ በኮሌጅ የሚስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ አሰልጣኝ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል መፈተሽ ነው፡፡ ይህን ዓላማ ለማሳካት የጽሑፍ መጠይቅና የቡድን ተኮር ውይይት ዓቢይ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ሲሆኑ የሰነድ ፍተሻና ምልከታ ደጋፊ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪዎች ናቸው፡፡ የጥናቱ ውጤትም መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ያላቸው ግንዛቤ ያልተሟላ መሆኑ፤ ለተማሪዎቻቸው ፈጣንና በቂ ግብረ መልስ እንደማይሰጡ፤ የተማሪዎቻቸውን የግልና የቡድን ስራዎች ሲያርሙ መስፈርት እንደማይጠቀሙና ተከታታይ ምዘናዎችን መቼ እና እንዴት እንደሚተገብሩ በእቅድ እንደአልተካተቱ የጥናቱ ውጤት አረጋግጧል፡፡

የአልማዝ ጥናት ትኩረት የአንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል የ4ኛ ክፍል በሚያስተምሩ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ ያተኮረ ነው፡፡ ዓቢይ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎቹ ምልከታና ሰነድ ፍተሻ ሲሆኑ የጽሑፍ መጠይቅ በድጋፊነት የተጠቀሙበት ነው፡፡ የእኔ ጥናት ግን በኮሌጅ ደረጃ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተከታታይ ምዘና

አተገባበር ላይ ያተኮረ ሲሆን ዓቢይ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪዎቹ የጽሑፍ መጠይቅ፣ የሰነድ ፋተሻ እና ምልከታ ናቸው። የቃለ መጠይቅ አጋዥ የመረጃ መሰብሰቢያ ነው። የተስፋ አክለ ጥናት ከእኔ ጥናት ጋር የሚመሳሰልበት መምህራን ኮሌጅ በሚስተምሩ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ ያተኮረ ነው። ልዩነታችን ግን የተስፋ ዓቢይ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎቹ የጽሑፍ መጠይቅና የቡድን ተኮር ውይይት ሲሆን የሰነድ ፍተሻና ምልከታ ደጋፊ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ናቸው። የእኔ ጥናት ግን ዓቢይ የመረጃ መሰብሳቢያ መሳሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ፣ ሰነድ ፍተሻና ምልከታ ሲሆኑ ቃለ መጠይቅ አጋዥ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ነው። እንዲሁም የተስፋ ጥናት የመምህራን ግንዛቤ ላይ ትኩረት ያደርጋል። የእኔ ጥናት ግን መምህራን ተከታታይ ምዘናን ሲተገብሩ ነው ግንዛቤ እንዳላቸው የሚታመነው። ከዚህ ለተጨማሪ ጥናቱ የተጠናበት ጊዜና የቦታው መለያየት ሌላው መለያችን ነው።

ምዕራፍ ሦስት

የአጠናን ዘዴ

የጥናቱ ትኩረት በአማራ ክልል በሚገኙ ሁለት የመንግስት መምህራን ኮሌጆች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ ነው። ለዚህም የጥናቱን አላማ ከግብ ለማድረስ የተሰበሰቡት መረጃዎች በዋናነት ገላጭ ምርምር ስልትን ተተንትነዋል። ለጥናቱ የተሰበሰቡት አይነታዊና መጠናዊ መረጃዎችም በተለያዩ መንገዶች ተተንትነው ተገልፀዋል።

3.1 ናሙና አመራረጥ

በአማራ ክልል አሥር የመንግስት መምህራን ኮሌጆች ይገኛሉ። ከእነዚህ የመምህራን ትምህርት ማሰልጠኛ ኮሌጆች ውስጥ ጥናቱ የተካሄደው በሁለቱ ኮሌጆች ናቸው። እነዚህም በደብረ ማርቆስ እና በፍኖተ ሠላም በሚገኙ መምህራን ኮሌጆች ናቸው። የኮሌጆቹ አመራረጥም ዓላማ ተኮር ናሙናን (Purposive sampling method) የተከተለ ነው። በጥናቱ የተካተቱት ኮሌጆች በታቀደ የናሙና ዘዴ የተመረጡ ናቸው። እነዚህ ኮሌጆች የተመረጡበት ምክንያት ነባርና አዲስ በመሆናቸው የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደትን በመፈተሽ ከሚገኘው የጥናት ውጤት በቂ የሆነ መረጃ ይገኛል ተብሎ በመታመኑ ነው።

3.1.1 ተጠኝዎች

በዚህ ጥናት ተጠኝዎች በደብረ ማርቆስና ፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች የሚገኙ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ናቸው። የጥናቱ አስተማማኝነቱን ለመጨመር ያስችል ዘንድ የአማርኛ ቋንቋ አስራ አንድ መምህራን ጠቅላይ የናሙና ዘዴን (Comprehensive sampling) መሰረት በማድረግ በጥናቱ ተካተዋል። እነዚህ ተጠኝ መምህራን ዘጠኙ በደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ ሲገኙ ከነዚህ ውስጥ ሰባቱ ሁለተኛ ዲግሪ ያላቸው ወንዶች ናቸው። ሁለቱ ሴቶች ሲሆኑ አንደኛዋ ሁለተኛ ዲግሪ ሲኖራቸው ሌላኛዋ ደግሞ የመጀመሪያ ዲግሪ ያላቸው ናቸው። እንዲሁም በፍኖተሰላም መምህራን ኮሌጅ ሁለት መምህራን ሲገኙ ሁለቱ ሁለተኛ ዲግሪ ያላቸው ወንዶች ናቸው። የነዚህን አስልጣኝ መምህራን አጠቃላይ መረጃ በተመለከተ በሠንጠረዥ እንደሚከተለው ቀርቧል፤

ሠንጠረዥ 2. የመምህራን አጠቃላይ መረጃ

ተ.ቁ	የሚያስተምሩበት ኮሌጅ ስም	አማርኛ ቋንቋ አሠልጣኝ መምህራን ብዛት ፆታ			የአገልግሎት ዘመን							የትምህርት ደረጃ		ተከታታይ ምዘናን በተመለከተ ስልጠና	
		ወ	ሴ	ድ	1-5 ዓመት	6-10 ዓመት	11-15 ዓመት	16-20 ዓመት	21-25 ዓመት	26-30 ዓመት	30 በላይ ዓመት	የመጀመሪያ ዲግሪ	ሁለተኛ ዲግሪ	ያገኘ	ያላገኘ
1	ደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ	7	2	9	2	1	2		1	3		1	8	8	1
2	ፍኖተ ሠላም መምህራን ኮሌጅ	2		2			1				1		2	1	1

የመምህራን የአገልግሎት ዘመን በደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ አምስት ዓመት ያላቸው ሁለት ሴቶች ሲሆኑ ተከታታይ ምዘናን በተመለከተ ስልጠና ያገኙ ናቸው፡፡ ከነዚህ ውስጥ አንደኛዋ የመጀመሪያ ዲግሪ ያላቸው ሲሆኑ ሌላዋ ደግሞ ሁለተኛ ዲግሪ ያላቸው ናቸው። በዚሁ መምህራን ኮሌጅ አንደኛው ተከታታይ ምዘናን በተመለከተ ስልጠና ያላገኙ ሲሆን ሌሎች ስልጠና አግኝተዋል። የነዚህ መምህራን የአገልግሎት ዘመን አንድ ወንድ 6-10 ዓመት ያላቸው ሲሆኑ ሁለቱ ደግሞ 11-15 ዓመት የጊዜ ክልል ያላቸው ናቸው። እንዲሁም 21-25 ዓመት ያገለገሉ አንድ መምህር ሲኖር 26-30 ዓመት ድረስ ደግሞ ሦስት መምህራን ይገኛሉ፡፡

በፍኖተ ሠላም መምህራን ኮሌጅ የሚያስተምሩ የአገልግሎት ዘመናቸው አንዱ 10-15 ዓመት የጊዜ ክልል ውስጥ ያገለገሉ ሲሆኑ ሌላው ደግሞ ከ30 ዓመት በላይ ያገለገሉ ናቸው። ሁለቱም ሁለተኛ ድግሪ ያላቸው ወንዶች ናቸው፡፡ ተከታታይ ምዘና በተመለከተ አንደኛው ስልጠና ያገኙ ሲሆን አንደኛው ግን ስልጠና ያላገኙ ናቸው፡፡

እንዲሁም በተጠኝነት የተመረጡት በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች የሚገኙ የሁለተኛ ዓመት የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች በአመቺ የናሙና ዘዴ ተመርጠዋል። የሁለተኛ ዓመት ተማሪዎች የተመረጡበት ምክንያትም የፍኖተ ሰላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ አንድም ጊዜ ያላስመረቀ በመሆኑና በአሁኑ

ሠዓት የሁለተኛ ዓመት ተማሪዎችን በማስተማር ላይ ያለ በመሆኑ በደብረ ማርቆስ መምህራን ትምህርት ኮሌጅም ጥናቱን በተመሳሳይ ሁኔታ ለማጥናት እንዲያስችል ነው። በተጨማሪም መረጃዎች የተሰበሰቡት በመጀመሪያው ወሰነ ትምህርት በመሆኑ የመጀመሪያ ዓመት ተማሪዎች በኮተቱ ወደ ተቋሙ የገቡት ዘግይተው በመሆኑና ለትምህርት ቤቱም አዲስ በመሆናቸው ከተማሪዎች የሚገኘው መረጃ የጥናቱን አስተማማኝነት እንዳያሳጣው ሲባል የሁለኛ ዓመት ተማሪዎችን ማካተት የተሻለ እንደሚሆን ስለታሰበ ነው። በጥናቱ የተካተቱ የሁለተኛ ዓመት የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች 130 ናቸው። 82ቱ ከደብረ ማርቆስ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ ሲመረጡ 48ቱ ደግሞ ከፍኖተ ሰላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች ተመርጠዋል፡፡ በጥናቱ የተካተቱ ተማሪዎች ዝርዝር መረጃ በተመለከተ ከዚህ በታች በሠንጠረዥ እንደሚከተለው ቀርቧል።

ሠንጠረዥ 3. የተማሪዎች አጠቃላይ መረጃ

ተ.ቁ	የኮሌጁ ስም	አጠቃላይ የተማሪዎች ብዛት ፆታ			ለጥናቱ የተካተቱ ተማሪዎች ብዛት		አጠቃላይ የክፍል ብዛት
		ወንድ	ሴት	ድምር	በቁጥር	%	
1	ደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ	97	109	206	82	40%	6
2	ፍኖተሠላም መምህራን ኮሌጅ	68	52	120	48	40%	3

በደብረማርቆስ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ ስድስት የመማሪያ ክፍሎች ውስጥ በአራቱ ክፍል በአመቺ ናሙና ምልከታ በሚካሄድባቸው ክፍል የሚማሩ ተማሪዎች በእያንዳንዱ ክፍል 20 እና 21 በእጣ ናሙና (Lottery Sampling) 82ቱ በተጠኝነት ተሳትፈዋል። እንዲሁም በፍኖተሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ በሦስት የመማሪያ ክፍሎች ሁለቱ መምህራን በሚያስተምሩባቸው ክፍሎች በእያንዳንዱ ክፍል 24 በእጣ ናሙና (Lottery Sampling) 48 ተማሪዎች በተጠኝነት ተሳትፈዋል፡፡

3.2 የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች

ለዚህ ጥናት የሚያገለግሉ መረጃዎች በዋናነት የተከታታይ የክፍል ውስጥ ምልከታ፣ የሰነድ ፍተሻና የጽሁፍ መጠይቅ በዋናነት እንደ መሣሪያነት በመጠቀም የተሰበሰቡ

ናቸው። በተጨማሪም መረጃዎችን ለማጠናከር ቃለ መጠይቆች በአጋዥነት ተግባር ላይ ውለዋል።

3.2.1 ተከታታይ የክፍል ውስጥ ምልከታ

በዚህ ጥናት ውስጥ በዋናነት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ በመሆን በተግባር ላይ የዋለው የክፍል ውስጥ ምልከታ ነው። የዚህ ጥናት ዓብይ ዓላማ በሁለቱ ኮሌጆች የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የተከታታይ ምዘና አተገባበር መፈተሽ እንደመሆኑ መጠን ምልከታውን ለማሳካት የክፍል ውስጥ ምልከታ ማመሳከሪያ ቅጽ በተዘጋጁ ጥያቄዎች መምህራን እንዴት እንደሚጠቀሙበት ለመዳሰስ ተሞክሯል። በአጠቃላይ ጥናቱ ውስጥም አራት መምህራን ከደብረ ማርቆስ እና ሁለት መምህራን ከፍኖተሠላም በምልከታው ፍቃደኝነታቸው ተጠይቆ ተከናውኗል።

በክፍል ውስጥ ምልከታ የመምህራን አመራረጥ በደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ ከሚገኙ ስድስት ክፍል ከሚያስተምሩ ዘጠኝ መምህራን ውስጥ አራቱ ተመርጠዋል። ከዚህም በመቀጠል በፍኖተሠላም ኮሌጅ ከሚገኙ ሦስት ክፍል ከሚያስተምሩ ሁለት መምህራን ከቁጥራቸው ትንሽነት አንፃር ሁለቱ ተመርጠው በክፍል ውስጥ ምልከታ ፍቃደኛ ሆነዋል።

በምልከታ ሂደት የተመረጡት ደብረማርቆስ መምህራን ኮሌጅ ሦስት ወንድ አንድ ሴት በድምሩ አራት ሲሆኑ ሁሉም ሁለተኛ ዲግሪ ያላቸው ናቸው። በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ ደግሞ ሁለት ወንድ ሁለተኛ ዲግሪ ያላቸው መምህራን በምልከታው ተካተዋል። በምልከታው ወቅት ከአጥኝዋ በተጨማሪ ሁለት ዕረዳት መምህራን በአጋዥነት አጭር ስልጠና ከተሰጣቸው በኋላ በምልከታው ሂደት በረዳትነት ተሳታፊ ሆነዋል። በእያንዳንዱ መምህር የክፍል ውስጥ ምልከታው ለአራት ጊዜ የተካሄደ ሲሆን ሁለት ምልከታዎች በተማሪዎች ላይ አዲስ ባህሪ ሊከሰት ስለሚችል የምልከታ ቅጹን ሳይሞሉ ምልከታው ተካሂዷል። ሶስተኛና አራተኛ ምልከታዎች በቀረበው የክፍል ውስጥ ምልከታ ማመሳከሪያ ቅጽ መሰረት 50 ደቂቃ ምልከታ ተካሂዶ በተያቀው መሰረት ጭረት (tally) ተደርጓል።

በምልከታው የተሳተፉ መምህራን ውጤቱን በመሰብሰብና መረጃዎችን በማጠናከር ከእነርሱ የተገኘውን ውጤት በመደመርና አማካዩን በመውሰድ የተከታታይ ምዘና ሂደቱ ምን እንደሚመስል ትንተና ተካሂዷል። የምልከታ ማገናዘቢያ ስልቱ በአባሪ ተደርጓል።

3.2.2 የሰነድ ፍተሻ

ጥናቱ አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎችን ለመሰብሰብ እንደ አንድ ምንጭ ከተጠቀምኩበት ዘዴ አንዱ የሰነድ ፍተሸ ማድረግ ነው። የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተከታታይ ምዘናን የሚተገብሩት እንዴት እንደሆነ ሰነድ በመመርመር መስፈርቶችን ለመመልከት ጥረት ተደርጓል።

ተማሪዎች የተሰጣቸውን የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ፣ የቡድን ስራ፣ ጥርቅም ስራዎች፣ የቢጤ እና የግል ስራዎችን በተከታታይ ምዘና የመመዘኛ መሳሪያዎች መሠረት መምህራን ትክክለኛነታቸውን መረጃዎችን በማየት በአግባቡ ተመዝግበው መያዛቸውንና በእቅድ መሰረት መተግበራቸውን በውጤት ማጠራቀሚያ ቅጽ (Mark list) ሰነድ ፍተሻ በማድረግ ለማየት ተችሏል።

3.2.3 የጽሑፍ መጠይቅ

በጥናቱ ውስጥ የጽሁፍ መጠይቅ ዋና አላማ በሁለቱ መምህራን ኮሌጆች የሚያስተምሩ መምህራን ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የሚያሳዩ መረጃዎችን ለመሰበሰብ ነው። በጽሁፍ መጠይቁ በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች የሚያስተምሩ 11 መምህራንና 130 የሁለተኛ ዓመት የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች ተሳትፈዋል።

ለመምህራን የተዘጋጀው የጽሁፍ መጠይቅ የትኩረት አቅጣጫ የተከታታይ
ምዘና አተገባበርን መሰረት ያደረጉ ነጥቦች ዙሪያ ያተኮረ ነው። መምህራን ምን ያህል ተማሪዎችን ያውቃሉ፣ የተከታታይ ምዘና የመመዘኛ መሳሪያዎችን ምን ያህሉን በክፍል ውስጥ በተግባር ላይ ያውላሉ፣ መምህራን የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎችን አዘውትረው የሚጠቀሟቸው የትኞቹን ናቸው የሚሉ ጥያቄዎችን ያካተተ ነው። ይህም መምህራን ሳይገደቡ የመማር ማስተማሩን ስራ ስኬታማ ለማድረግ የተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ የተሰማቸውን፣ የገጠማቸውን ችግሮችና ገጠመኞች የሚገልጹባቸው ጥያቄዎች ናቸው። በተጨማሪም ዝግ የመጠይቅ አይነቶች ተካተዋል። መጠይቁም በአባሪ ተደርጓል።

ለተማሪዎች የተዘጋጀው የጽሁፍ መጠይቅ የትኩረት አቅጣጫ መምህራን የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር ሁኔታ ምን እንደሚመስል ለመፈተሽ የሚያስችሉ ናቸው። ከተማሪዎች መረጃ ለማግኘት የተዘጋጁ ዝግ ጥያቄዎችን በምርጫ ቀርበዋል። በተጨማሪም ልቅ ጥያቄዎች ተካተው እንዲሞሉ ተደርገው ተሞልተው ተመልሰዋል። የተገኙ ምላሾችን ከምልከታ ከተገኙ መረጃዎች ጋር ተያይዘው ተተንትነዋል።

3.2.4 ቃለ መጠይቅ

ቃለ መጠይቅ አጋዥ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ተደርጎ በጥናቱ ላይ ተካቷል። በክፍል ውስጥ ምልከታ በሰነድ ፍተሻና ከጽሁፍ መጠይቅ በተጨማሪ ለመረጃዎች የተብራራ ምላሽ ለማግኘት ከጥናቱ ተተኳሪ መምህራን ጋር ቃለ መጠይቅ ተካሂዷል። በደብረማርቆስ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ በክፍል ውስጥ ምልከታ ያልተሳተፉትን አራት መምህራን እና በፍኖተ ሰላም ሁለቱን መምህራን ፈቃደኝነታቸው ተጠይቆ ተሳታፊ ሆነዋል። ከእነዚህ ተሳታፊ መምህራን ውስጥ ደብረማርቆስ ሦስት ወንድ ሁለተኛ ድግሪ ያላቸው ሲሆን አንድ ሴት መጀመሪያ ድግሪ ያላቸው ናቸው። በፍኖተ ሰላም ያሉት መምህራን ሁለተኛ ድግሪ ያላቸው ወንዶች ናቸው።

የመምህራን ፍቃደኝነት ተጠይቆ ቃለ መጠይቁ በካሴት ተቀድቷል። የተቀዳው ካሴት ወደ ጽሁፍ ተቀይሮ ለመረጃነት ተተንትኖ ቀርቧል።

3.3 የመረጃ አተናተን ዘዴ

በዚህ ጥናት የተገኙትን መረጃዎች ለመተንተን አይነታዊና አኀዛዊ የመረጃ አተናተን ዘዴዎች በሥራ ላይ ውለዋል።መምህራን የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አዘውትረው የሚጠቀሟቸው በልቅ ጥያቄ የቀረቡትን እና ተማሪዎች ስለ ተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች የአማርኛ ቋንቋ መምህራን አዘውትረው የሚጠቀሟቸው ከፅሁፍ መጠይቅ የተገኙት መረጃዎች አተናተን ዘዴዎች ተተንትነዋል።የሁለቱ ኮሌጆች የሚታየውን ልዩነት በሚያሳይ መልኩ ለማቅረብ ተሞክሯል።

መምህራን ስለሚያስተምሯቸው ተማሪዎች እውቅና እና ስለተከታታይ ምዘና ጥቅሞች የሚጠይቁ ጥያቄዎች በፐርሰንት ትንተና ተደርጓል። ልቅ የፅሁፍ መጠይቆች እና የመምህራን ቃለ መጠይቆች በገለፃ ስልት መሰረት በማድረግ አይነታዊ የመረጃ አተናተን ተተንትነዋል።

ምዕራፍ አራት

የመረጃ ትንተና

በዚህ ምዕራፍ ሥር የተከታታይ ምዘና አተገባበርን በተመለከተ መምህራን የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች የአጠቃቀም ሁኔታ ከጽሑፍ መጠይቅ፣ ከምልከታ፣ ከሰነድ ፍተሻና ከቃለ መጠየቅ የተገኙ የመረጃዎች ይተነተናሉ።

4.1 መምህራን ተማሪዎችን ከማወቅ አንፃር ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ ትንተና

መምህራን ከሚያስተምሯቸው ተማሪዎች መካከል ምን ያህሉን በትክክል እንደመዘገቡ የሚያመላክት መረጃ እንደሚከተለው ቀርቧል።

ሠንጠረዥ4. ተማሪዎችን ከማወቅ አንፃር የመምህራን ምላሽ

የሚያስተምሩበት ኮሌጅ ስም	የመምህሩ መለያ ኮድ	የተማሪዎች ብዛት	የተመዘገቡ ተማሪዎች	
			ብዛት	%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 1	32	28	87.5%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 2	37	9	24.32%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 3	32	20	62.5%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 4	30	8	26.6%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 5	32	8	25%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 6	34	9	26.4%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 7	37	10	27.02%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 8	34	16	47%
ደ.ማ.መ.ት.ኮ	መምህር 9	35	14	40%
ፍ.ሠ.መ.ት.ኮ	መምህር 10	39	39	100%
ፍ.ሠ.መ.ት.ኮ	መምህር 11	38	10	26.3%

በቀረበው መረጃ መሠረት መምህራን ተማሪዎቻቸውን ምን ያህሉን በትክክል ያውቃሉ? ከሚለው ከአጠቃላይ የተማሪዎች ብዛት ያወቋቸውን ገልፀዋል። ይህም መምህር 10 ከሚያስተምራቸው 39 ተማሪዎች (100%) የሚያውቋቸው መሆኑን ገልፀዋል። እንዲሁም መምህር 1 ከሚያስተምሯቸው 32 ተማሪዎች 28ቱን (87.5%)፣ እንደሚያውቁ ሲገልፁ መምህር 3 ደግሞ ከ32ቱ ተማሪዎች 20 (62.5%)የሚያውቋቸው መሆኑን ገልፀዋል። ሌሎቹ መምህር 2 ከሚያስተምሯቸው 37 ተማሪዎች ዘጠኙን (24.32%)፣ መምህር 4 ከ30 ተማሪዎች ስምንቱን (26.6%)፣ መምህር 5 ከ32 ተማሪዎች ስምንቱን (25%)፣ መምህር 6 ከ34 ተማሪዎች ዘጠኙን

(26.4%)፣ መምህር 7 ከ37 ተማሪዎች አስር (27.02%)፣ መምህር 8 ከ34 ተማሪዎች 16ቱን (47%)፣ መምህር 9 ከ35 ተማሪዎች 14(40%)፣ መምህር 11 ከ38 ተማሪዎች አስሩን (26.3%) እውቅናቸውን ገልፀዋል።

በአጠቃላይ መምህራን የሚያስተምሯቸውን ተማሪዎች ምን ያህሉን ያውቃሉ የሚለውን ስናይ ሁለት መምህራን አንዱ ሙሉ በሙሉ እና ሁለተኛው ¾ኛው በላይ እንደሚያውቋቸው ገልፀዋል። እንዲሁም ሁለት መምህራን 40% እና 47% እንደሚያውቋቸው ሲገልፁ ሌሎቹ ግን ከ24.37% እስከ 27% ባለው ውስጥ የሚካተቱ ሆነው ተገኝተዋል።

መምህራን ተከታታይ ምዘናን መሠረት በማድረግ ተማሪዎቻቸውን ሙሉ ስማቸውን ከነቱ በኋላ ለእያንዳንዳቸው ውጤት ከ(20%) እንዲመዘግቡ ተጠይቀው በሰጧቸው ምላሾች እንደሚከተለው ቀርበዋል።

1 ለእያንዳንዱ ተማሪ ውጤት ለመስጠት እገዛ ያደረገለዎት ምንድን ነው ለሚለው ጥያቄ መምህራን የሰጡት ምላሽ የሚከተሉትን ነጥቦች ያካተተ ነበር።
ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ያላቸው ተሳትፎና አዘውትረው በሚያደርጉት ተግባር የተማሪዎችን አቅም ለማወቅ ችለናል። ይህም ጥያቄ ሲጠየቁ በሚሰጡት ምላሽ በስለትና የአጠያየቅ ብቃታቸው የተማሪዎችን ደረጃ የትምህርት ክትትላቸውን ለማዎቅ አስችሉናል። በተጨማሪም እርስ በእርስ ያላቸውን መስተጋብር ለማወቅ ካላቸው ጉጉትና ፍላጉት ፣ዘወትር መገኘትና ያለመገኘት ይህም ሁልጊዜ ለመገኘቱ ብቻ ሳይሆን በመማር ማስተማር ወቅት የመከታተልና ያለመከታተል የመረበሽና ያለመረበሽ ወዘተ በነዚህ ምክንያቶች ውጤት ለመስጠት እገዛ አድርጉልናል በማለት መልሰዋል።

Dessalegn (2004) እና Okahanja (1999) እንደሚገልጹት ተከታታይ ምዘናን የሚጠቀም መምህር የተማሪዎቹን የትምህርት አቀባበል ችሎታ ጠንካራና ደካማ እንደሆኑ ለመለየት እንደሚችል፤ በመማር-ማስተማሩ ሂደት መረጃ ለማቅረብ ተማሪዎቹን በክፍል ውስጥም ሆነ ውጭ ለሚሰሩት ተግባራት በማወቅ ለተማሪዎች ውጤት ለመስጠትና እንደየደረጃቸው ለመመደብ እንደሚረዳው ይገልፃሉ።
ከምሁራን ሐሳብ በመነሳት ተማሪዎች ማን ምን እንደሆነ ለማወቅ፣ መምህራን በሚሰጡት ውጤት የተማሪዎችን ማንነት ለመግለጽ እገዛ ያደርጋል። ይህም መምህራን

እያንዳንዱን ተማሪ ምን ያህል እንደሚያውቋቸው በዓሉት ስም ዝርዝር ለማወቅ ተችሏል፡፡ ነገር ግን መምህራን ሁሉንም የሚያስተምሯቸውን ተማሪዎች ሙሉ ስም በዝርዝር ያውቃሉ? ከክፍል ውስጥ ምልከታ ሂደት መምህራን በመማር-ማስተማሩ ወቅት ተማሪዎችን

የመጥራት ሂደት ይሰማና ይታይ ነበር፡፡ ነገር ግን በክፍል ውስጥ በነበረው ጥያቄና መልስ በተወሰኑ መምህራን ላይ የተማሪዎችን በስም የመጥራቱ ሁኔታ ሳይታይ እሽ አንተና አንች በሚል መስተጋብር ሂደት እንደሚካሄድ መገንዘብ ተችሏል፡፡

ሠንጠረዥ 5. በተከታታይ ምዘና አተገባበርን ውጤት በተመለከተ ከመምህራን የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ

ተ.ቁ	በተከታታይ ምዘና ውጤት የሚጠይቁ ጥያቄዎች	እተማመናለሁ		መወሰን ያስቸግራል		አልተማመንም	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%
2	ለተማሪዎች በሰጧቸው ውጤት ይተማመናሉ?	11	100%				
		ተገቢ ነው		መወሰን ያስቸግራል		ተገቢ አይደለም	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%
3	ለተማሪዎች ለሰጡት ውጤት ምን ያህል ተገቢ ና ሚዛናዊ ነው ብለው ያምናሉ?	11	100%				

ከላይ በሠንጠረዥ 5 በተራ ቁጥር 2 በቀረበው ጥያቄ የመምህራን መረጃ እንደሚያሳየው ተከታታይ ምዘና መሰረት አድርገው ለተማሪዎች በሰጧቸው ውጤቶች ሁሉም መምህራን "እተማመናለሁ" የሚለውን አማራጭ መልስ ሰጥተዋል ፡፡እንዲሁም በተራ ቁጥር 3 በቀረበው ጥያቄ ለተማሪዎች የሰጡት ምን ያህል ተገቢና (ሚዛናዊ) እንደሆኑ ሁሉም መምህራን 100% ተገቢ ውጤት መስጠታቸውን ገልጸዋል፡፡ ይህም መምህራን ተማሪዎቻቸውን የማወቅ ሁኔታ አንዱ የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት እንደሆነ ያሳያል፡፡

ሠንጠረዥ 6. ተከታታይ ምዘናን መሠረት በማድረግ ተማሪዎችን ከማወቅ አንፃር ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ የመምህራን ምላሽ

ተ.ቁ	ተከታታይ ምዘናን መሠረት ባደረገ መልኩ የተማሪዎችን እውቅና የሚጠይቅ ጥያቄ	እውቀዋለሁ		መወሰን ያስቸግራል		አላውቀውም	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%
4	የተማሪዎችን ችሎታ በትክክል አውቃለሁ ብለው ያስባሉ?	11	100%				

በቀረበው መረጃ መሠረት የተገኘው ውጤት ሁሉም መምህራን 100% የተማሪዎችን ችሎታ እውቀዋለሁ በማለት እውቅናቸውን በሙሉ ሐሳብ ገልጸዋል፡፡ ከሠንጠረዠ 5 ተራ ቁጥር 3 በቀረበው ጥያቄ መምህራን ለተማሪዎች በሰጧቸው ውጤቶች ተገቢና ተመጣጣኝ መሆኑን በአቀረቡት ሐሳብ አንድ ወጥነት የሆነ ምላሽ ለማግኘት ተችሏል፡፡ ይህም የሚያሳየው መምህራን የሚያስተምሯቸውን ተማሪዎች ማን ምን እንደሆነ በተከታታይ ምዘና በሚደረግ ሂደት ለማወቅ እንደሚቻል ከመረጃው ለማወቅ ተችሏል፡፡ Plessis et al (2002) እንደሚገልጹት ተከታታይ ምዘና የተማሪዎችን ማንነት በተመለከተ መምህራን ሊገልጹ እንደሚችሉና ተማሪዎች ምን እንደሚያውቁ ምን መስራት እንደሚችሉ ከተሞክሯቸው በተከታታይ ምልከታ ሂደት መግለጽ እንደሚችሉ ይገልፃሉ፡፡

ሠንጠረዥ 7. የተከታታይ ምዘና አተገባበርን ውጤታማነት በተመለከተ ከተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ

ተ.ቁ	ስለተከታታይ ምዘና ውጤታማነት የሚጠይቅ ጥያቄ	አዎ		አላስብም		መግለጽ ያስቸግራል	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%
1	የተከታታይ ምዘና ስርዓት በክፍል ውስጥ የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ ያደርገዋል ብለህ ታስባለህ/ብለሽ ታስቢያለሽ?	123	94.6%	3	2.3%	4	3%

በሠንጠረዠ 7 በተራ ቁጥር 1 በቀረበው የተከታታይ ምዘና በክፍል ውስጥ የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ ማድረግ አለማድረጉን በተመለከተ ከቀረበው መረጃ እንደምንገነዘበው ተማሪዎች የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ እንደሚያደርገው 94.6% ገልጸዋል፡፡ በቀረበው ሐሳብ ውጤታማ ያደርገዋል ብዬ አላስብም በማለት 2.3% ሲገልጹ 3% የሚሆኑት ደግሞ ለመግለጽ መቸገራቸውን ገልጸዋል፡፡

መምህራን የተከታታይ ምዘና ዘዴን መሠረት አድርገው እየተገበሩ ከሆነ ለተማሪዎች በስጧቸው ውጤቶች ተገቢ መሆኑን ከመረጃው ለመረዳት ይቻላል፡፡ እንዲሁም ከተማሪዎች የተገኘው መረጃ በማያያዝ ተከታታይ ምዘና በሥርዓት ከተተገበረ የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ እንደሚያደርገው ከተማሪዎች ከተገኘው መረጃ ጋር የሚጠጣም በመሆኑ መምህራን የሚሰጡት ውጤት ውጤታማ እንደሆነ ያስገነዝባል፡፡

ሠንጠረዥ 8. ስለተከታታይ ምዘና ትግበራ ውጤት አስተማማኝነት ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ የመምህራን ምላሽ

ተ.ቁ	ተከታታይ ምዘና ትግበራ ውጤት አስተማማኝነት የሚጠይቅ ጥያቄ	አዎ		መግለጽ ያስቸግራል		አይደለም	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%
5	በሴሚስተርና በምዕራፍ መጨረሻ ከሚሰጥ ውጤት ይልቅ በተከታታይ ምዘና ትግበራ የሚገኝ ውጤት አስተማማኝ ነው?	9	81.8%	2	18.18%		

ከቀረበው መረጃ እንደምንመለከተው የመምህራን ምላሽ 81.18% የሆኑት "አዎ" በማለት ሲመልሱ 18.18% የሚሆኑት ደግሞ ለመግጽ የተቸገሩ ሆነው ተገኝተዋል፡፡ በዚህ መረጃ ተከታታይ ምዘና ትግበራ የሚገኝ ውጤት አስተማማኝ እንደሆነ ¾ በላይ የሚሆኑት ገልጸዋል፡፡

በአጠቃላይ በሴሚስተርና በምዕራፍ መጨረሻ የሚሰጥ ፈተና የተከታታይ ምዘና አንድ ክፍል ቢሆንም በዚህ ብቻ ተመዝና የሚገኝ ውጤት አስተማማኝ እንዳልሆነ በቀረበው መረጃ መረዳት ይቻላል፡፡

Plessis et al. (2002፣ 2003) እንደሚገልጹት፣ ፈተና በተለምዶ በምዕራፍና በሴሚስተር ዙር መጨረሻ ላይ የፈተና ፕሮግራም ወጥቶለት በማያቋርጥ ሁኔታ ያካሂዳል፡፡ ነገር ግን ተከታታይ ምዘና ወቅታዊና ተከታታይነት ባለው መልኩ ዓመቱን በሙሉ በክፍል ውስጥ የሚካሄድ ተግባር እንደሆነ ይገልጻሉ፡፡

ከምሁራን ሐሳብ በመነሳት የብዙሃኑ መምህራን ምላሽ በተከታታይ ምዘና ትግበራ የሚገኝ ውጤት አስተማማኝ እንደሆነ ያሳያል፡፡ ነገር ግን 18.18% ለመግለጽ ያስቸገራቸው በቃለ መጠይቅ ተከታታይ ምዘና መጠቀማችሁ ያስገኘው የውጤት ለውጥ ምንድን ነው? ተብለው በተጠየቁበት ወቅት አንድ መምህር የገለፁት ተማሪዎች በየጊዜው ያመጡትን ለውጥ ለማየት ለመገምገም ያስችላል ካሉ በኋላ አሁን አሁን የቡድን ስራ ሰጥተን

ሁሉም ተማሪዎች ተጠቃሚ ናቸው፡፡ አንድ ጎበዝ ተማሪ በሰራው ስራ የቡድኑ አባላት በሙሉ ውጤት ያገኛሉ፡፡ በመሆኑም እያንዳንዱን ተማሪ ችሎታ ለይቶ አያሳይም በማለት ገልጸዋል፡፡

ከዚህ ሐሳብ በመነሳት የተከታታይ ምዘና መማሪያ አንዱ የቡድን ሥራ በጅምላ የመስጠት ሂደት ስላለ ይህን ታሳቢ በማድረግ በሴሚተርና በምዕራፍ መጨረሻ የሚሰጥ ውጤት ይልቅ በተከታታይ ምዘና ትግበራ የሚገኝ ውጤት አስተማማኝ ነው ብሎ ለመግለጽ የተቸገሩት 18.18% ይህን ታሳቢ በማድረግ ነው፡፡ ነገር ግን ተከታታይ ምዘናን መምህሩ ጊዜውን ተጠቅሞ የቡድን ሥራ ቢሰጡም ማን ተሳትፎል ማን አልተሳተፈም በማለት እየወጡ ገለፃ ማቅረብና፣ ጽብርቃ በማድረግ መለየት እንደሚቻል መሁራን ይገልፃሉ፡፡

4.2 ስለተከታታይ ምዘና ጥቅም ከመምህራንና ከተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የተገኙ መረጃዎች ትንተና

ስለተከታታይ ምዘና ጥቅም ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ የመምህራን ምላሽ

1 በተቋማችሁ የተከታታይ ምዘናን የምትጠቀሙበት ምክንያቱ ምንድን ነው? መምህራን ስለዚህ ጉዳይ ተጠይቀው የሚከተሉትን መረጃዎች አስፍረዋል፡፡
የተማሪዎችን የብቃት ደረጃ የሚያመላክት መረጃ የማግኘት ዓላማ ያለው ስለሆነ በተማሪዎች ላይ የሚታየውን የትምህርት ድክመት በመረዳት የመፍትሔ እርምጃና የምክር አገልግሎት ለመስጠት ስለሚያስችል፤ ይህም በመሆኑ ትምህርቱን አስመልክቶ በቂ መረጃ ለማግኘትና ተማሪዎችን ለማገዝ (ለማበረታታት) ስለሚረዳ፤ ተማሪዎች ራሳቸውን ከሌሎች ጋር እያነፃፀሩ እንዲማሩ ለማድረግ የውጤት ለውጥ የትምህርት ጥራትን ለማስጠበቅ እገዛ ያደርጋል፡፡ በተጨማሪም የትምህርት ግቦች በትክክል የእውቀትና የክህሎት መጎልበት የባህሪ ለውጥ እንዲያመጡ ለማድረግ ስለሚረዳ፤ እንዲሁም በየጊዜው በየወቅቱ ትምህርቱን ምን ያህል እንደተከታተሉት ለማወቅ ችግር ያለባቸውን (ደካማ) ተማሪዎችን እገዛ ለማድረግ እና ተስማሚ የመማር-ማስተማር ስነ ዘዴ በመምረጥ ተማሪዎችን ውጤታማ ለማድረግ እገዛ ያደርጋል፡፡ በተቋሙ ህግ መሠረት 60% ተከታታይ ምዘና በማለት ገልፀዋል፡፡

ከመምህራን ምላሽ ለማየት የሚቻለው ተከታታይ ምዘና መጠቀማቸው ጠቀሜታ እንዳለው ገልጸዋል፡፡ ይህ ሲባል ግን ሙሉ በሙሉ 100% መጠቀማቸውን እምነውበታል ለማለት ግን አያስደፍርም፡፡ ምክንያቱም የመጨረሻው ምላሽ በተቋሙ ህግ መሠረት

60% ተከታታይ ምዘና ተግብሩ ቢባሉም እንዳለባቸው አስፈላጊነቱ ተቋሙ ባመነበት መምህራንም እምነውበት መተግበር ይኖርበታል፡፡

ስለተከታታይ ምዘና ጥቅም በቃለ-መጠይቅ የተገኘ የመምህራን ምላሽ

ጥያቄ 1፣5 እና 6 በቀረቡት ጥያቄዎች መምህራኑ የሰጧችው መረጃዎች እንደሚከተለው ቀርበዋል፡፡

1. የተከታታይ ምዘና ጥቅም (value) ምንድን ነው? ለሚለው የሰጡት ምላሽ

ተከታታይ ምዘና በርካታ ጠቀሜታዎች አሉት፡፡ እነዚህን ጠቀሜታዎች ከተማሪዎች አንፃር ተከታታይ ምዘና ያለው ጥቅም ተማሪዎች ያለባቸውን ችግሮች ተረድቶ ለችግሮች መፍትሔ ለመፈለግ፣ ለትምህርቱን ለውጥ በማምጣት ረገድ ደካማ የሆኑትን ተማሪዎች ለይቶ ለመረዳት፣ ተማሪዎችን ለማብቃት የተሻለ ውጤታማ የሚሆኑበትን ለማመቻቸት ይረዳል፡፡ እንዲሁም ከመምህራን አንፃር የተማሪዎችን የመማር-ባህሪ ለመለየት የተማሪዎች ተስማሚ የሆነ የማስተማሪያ ዘዴ ለመምረጥና ሥራ ላይ ለማዋል፡፡ እያንዳንዱን ተማሪ ለውጥ ማምጣቱን ለመፈተሽ በተጨማሪም ከትምህርቱ አንፃር የተማሪዎች የመማሪያ መማሪያዎች ከተማሪዎች ደረጃ አንፃር ለማዘጋጀት ያስችላል፡፡ የመማር ማስተማሩን ሥርዓት ለማጠናከር አንድን ተማሪ አንድ ጊዜ ፈትኖ እንዲህ ነው ከማለት በተከታታይ ምዘና ሂደት መገዝ ውጤታማ ያደርጋል፡፡

በቃለ መጠይቅ የተገኘው የመምህራን ምላሽ ከጽሑፍ መጠይቅ ከቀረበው የመምህራን ምላሽ ጋር ተከታታይ ምዘና ጥቅም እንዳለው የሚስማማ ሐሳብ ሆኖ ተገኝቷል፡፡ ይህም ተከታታይ ምዘና ለመምህሩም ሆነ ለተማሪዎች ጥቅም እንዳለው ያሳያል፡፡

5. ተከታታይ ምዘና በተማሪዎች የዕውቀትና ክህሎት ግንባታ ያመጣው ለውጥ ምንድን ነው? ለሚለው ጥያቄ ከመምህራን የተገኘው ምላሽ እንደሚከተለው ቀርቧል፡፡

የተማሪዎችን የመማር ሀትም ብቃታቸውን

የእውቀት አድማሳቸውን ከፍ አድርጓል፡፡ በመሆኑም ተማሪዎች ተሳታፊ እንዲሆኑ አስችሏቸዋል፡፡ ይኸም አራቱ ክህሎት እንዲያሳድጉ፡- ማዳመጥ፣ መናገር፣ ማንበብና መጻፍ ችሎታቸው እንዲጨምር አድርጓቸዋል፡፡ በመፍራት ምክንያት ማወቅ የሚገባቸውን ከመጠየቅ ወደ ኋላ የማለቱ ሁኔታ ለውጥ አሳይተዋል፡፡ ተማሪዎች ውጤታቸውን እየተመዘገበ ሲያዩ ተዘጋጅተው ይመጣሉ፡፡ እለት ከእለት ለውጥ

እንዲያመጡ ጥረት ያደርጋሉ፡፡ ተነሳሽነትን እንዲኖራቸው እርስ በእርስ እንዲመማሩ ጠቀሜታ አለው በማለት ሐሳባቸውን ገልፀዋል፡፡

6. በተከታታይ ምዘና መጠቀማችሁ ያስገኘው ውጤት ለውጥ ምንድን ነው? ለሚለው የመምህራን ምላሽ

የእያንዳንዱን ተማሪ የመማር አቅም በተቻለ መጠን ለመለየት አስችሏል፡፡ የተማሪዎችን የመማር አቅም መሠረት በማድረግ የተለያዩ የማስተማሪያ ስነ ዘዴዎችን እንድንመርጥ አስችሉናል፡፡ ስለሆነም ተማሪዎችን የበለጠ እንድናውቅ አግዞናል፡፡ ይኸ በመሆኑ ተማሪዎች በየጊዜው ያመጡትን ለውጥ ማሳያ ነው፡፡ በተጨማሪም እያንዳንዱን ተማሪ ለይቶ በማወቅ የተሻሉትን በማበረታታት ድጋፍ የሚያስፈልጋቸውን ደግሞ እገዛ ለማድረግ አስችሉናል፡፡

በአጠቃላይ ጥያቄ ተራ ቁጥር 1፣ 5 እና 6 ከመረጃው እንደተገኘው የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎች በርካታ እንደሆነ ተገልጿል፡፡ ተማሪዎች ፍርሃትን በማስወገድ የመጠየቅ ልምዳቸውን በማሳደግ ለማወቅ የሚያደርጉት ጥረት የእውቀት አድማሳቸውንና የክህሎት ደረጃቸውን ያሳድጋል፡፡ ተከታታይ ምዘና መጠቀም የሁለትዮሽ ጥቅም እንዳለው ታውቋል፡፡ ይህም መምህሩ ተማሪዎችን በተለያየ መንገድ የማስተማሪያ ዘዴዎን በመቀያየር ተማሪዎቹ የሚያሻሽሉበትን መንገድ እንዲፈጥር ያስችላል፡፡ ለተማሪዎችም ተነሳሽነታቸው እንዲጨምር እርስ በእርስ የሚማማሩበትን መንገድ ለማመቻቸት፣ ለጠየቁት ጥያቄ ተገቢ ምላሽ የማግኘት ሂደት ተከታታይ ምዘና ጥቅም እንዳለው ያሳያል፡፡

ሠንጠረዥ 9 ስለ ተከታታይ ምዘና ጥቅም ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ የተማሪዎች ምላሽ

ተ.ቁ	ስለተከታታይ ምዘና ጠቀሜታ በተመለከተ ለተማሪዎች የቀረበ የጽሑፍ መጠይቅ	ሁል ጊዜ		አብዛኛውን ጊዜ		አልፎ አልፎ		ፈጽሞ አይደረግም	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%
1	በክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘና በሚሰጥበት ጊዜ ሁሉም ተማሪዎች ጠቀሜታውን አውቀው ተሳታፊ እንዲሆን መምህሩ ክትትልና ቁጥጥር ያደርጋሉ?	61	46.9%	46	35.38 %	23	17.69 %		

በቀረበው መረጃ መሠረት ተማሪዎች ተከታታይ ምዘና በሚሰጥበት ጊዜ ሁሉም ተማሪዎች ጠቀሜታውን አውቀው ተሳታፊ እንደሚሆኑ መምህሩ ቁጥጥር እንደሚያደርጉ ብዙሃኑ ተማሪዎች (61) ሁልጊዜ በማለት 46.9% ሲገልጹ 46 የሚሆኑት ተማሪዎች ደግሞ 35.38% አብዛኛውን ጊዜ በማለት ገልጸዋል፡፡ እንዲሁም 23 ተማሪዎች 17.69% የሚሆኑት ግን አልፎ አልፎ በማለት ገልጸዋል፡፡

ከተገኘው መረጃ መረዳት እንደሚቻለው ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ትግበራ መምህራን ክትትልና ቁጥጥር እንደሚያደርጉ ሁልጊዜና አብዛኛውን ጊዜ በማለት ብዙሃኑ ተማሪዎች ገልፀዋል፡፡ ከዚህ ሐሳብ በመነሳት መምህራን ብዙውን ጊዜ ቁጥጥር ስለሚያደርጉ ለተማሪዎች በተሳትፏቸው ተከታታይ ምዘና መሠረት በማድረግ ማን ምን እንደሆነ በማወቅ ለተማሪዎች የሚገባቸውን ውጤት ለመስጠት እንደሚችሉ በሠንጠረዥ 2 ተራ ቁጥር 2 በቀረበው ጥያቄ ምላሽ እተማመናለሁ በማለት ከገለጹት የመምህራን ሐሳብ ጋር የሚጣጣም ሆኖ ተገኝቷል፡፡

4.3 ስለ ተከታታይ ምዘና ማሣሪያዎች አተገባበር አዘውትረው የሚጠቀሙባቸውን አጠቃቀም በተመለከተ የተገኘ ምላሽ

4.3.1 መምህራን ስለተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አተገባበር አዘውትረው የሚጠቀሙባቸውን አጠቃቀም በተመለከተ የተገኘ ምላሽ

ሠንጠረዥ 10 የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አዘውትረው የሚጠቀሙባቸውን አጠቃቀም ከፅሑፍ መጠይቅ የተገኘ የመምህራን ምላሽ

ተ.ቁ	የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች	ሁልጊዜ		አብዛኛውን ጊዜ		አንዳንድ ጊዜ		አልፎ አልፎ		ፈጽሞ		የተጠቃሚ መምህራን	አማካይ	ደረጃ
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%	%		
1	የቃል ጥያቄ	4	36.36	3	27.27	1	9.09					72.72	3.18	2
2	የክፍል ስራ	2	18.18	4	36.36	1	9.09					63.63	2.63 6	4
3	የቤት ስራ			3	27.27	2	18.18					45.45	1.63 6	6
4	የቡድን ስራ	1	9.09	7	63.63	3	27.27					100	3.81	1
5	የፕሮጀክት ስራ	1	9.09	2	18.18	4	36.36					63.63	2.27	5
6	የቢጫ ግምገማ							2	18.18			18.18	0.36	13
7	ግለ ግምገማ	2	18.18	1	9.09	1	9.09					36.36	1.54	7
8	ምልከታ	1	9.09	2	18.18	1	9.09					36.36	1.45	8
9	የጥንድ ግምገማ			1	9.09	2	18.18	1	9.09			36.36	1.09	11
10	ሙከራ						3	27.27	2	18.18		45.45	1.18	10
11	እየጠቀ ገለፃ ማቅረብ	2	18.18	5	45.45	1	9.09					72.72	3.00	3
12	ጽብረቃ	1	9.09	1	9.09	2	18.18					36.36	1.36	9
13	ማጠቃለያ ፈተና					1	9.09	2	18.18			27.27	0.63 6	12
14	አዕምሮ ማንሳሳት							1	9.09			9.09	0.18	14
15	ክሮስ ቸክ							1	9.09			9.09	0.18	14
16	የሚና ጨዋታ									1			0.09	17
17	ዝግባ ጥናት							1	9.09			9.09	0.18	14

ሠንጠረዥ 10 በቀረበው መረጃ መሠረት መምህራን የተከታታይ ምዘና መሣሪያ አይነቶች ገልጸዋል። ከነዚህ የተከታታይ ምዘና መሣሪያ አይነቶች ምን ያህሉ መምህራን በአንዱ የመሣሪያ አይነት እንደተጠቀመ የጊዜ አጠቃቀም በተመለከተ ሁልጊዜ፣ አብዛኛውን ጊዜ፣ አንዳንድ ጊዜ፣ አልፎአልፎ እና ፈጽሞ በሚሉት አማራጮች ላይ እያንዳንዱ መምህር የራሱን የአተገባበር ሁኔታ ገልጿል። እንዱን የተከታታይ ምዘና መሣሪያ ዘዴ ምን ያህሉ እንደተጠቀመ በ% ተገልጿል።

የእያንዳንዱን የተከታታይ ምዘና መሣሪያ ስንመለከት የሚከተለውን ይመስላል።

- የቃል ጥያቄ ተጠቃሚ መምህራን 72.72% ሲሆኑ አማካይ (3.18) በመሆኑ አተገባበሩ አስተማማኝ ነው ማለት ይቻላል።
- የክፍል ስራ ተጠቃሚ መምህራን 63.63% ሲሆኑ አማካይ (2.636) በመሆን አተገባበሩ የተሻለ ነው ማለት ይቻላል።
- የቤት ስራ ተጠቃሚ መምህራን ከግማሽ በታች 45.45% ሲሆኑ አማካይ (1.636) በመሆን ይተገበራል ለማለት አያስደፍርም።
- የቡድን ስራ መምህራን ሙሉ በሙሉ 100% የሚጠቀሙበት ሲሆን አማካይ (3.818) በመሆን አተገባበሩ አስተማማኝ ነው ማለት ይቻላል።
- የፕሮጀክት ሥራ ተጠቃሚ መምህራን 63.63% ሲሆን አማካይ (2.27) በመሆን አየተተገበረ ነው ማለት አያስደፍርም።
- ገለ ግምገማ፣ ምልከታ፣ የጥንድ ግምገማና ዕብረቃ ተጠቃሚ መምህራን 36.36 ሲሆኑ በአማካይ ደግሞ በቅደም ተከተል አማካይ (1.54)፣ አማካይ(1.45)፣ አማካይ (1.09) እና አማካይ (1.36) በመሆናቸው አተገባበራቸው አስተማማኝ ነው ለማለት አያስደፍርም።
- ሙከራ ተጠቃሚ መምህራን 45.45%፣ አማካይ (1.18) በመሆኑ አተገባበሩ አስተማማኝ ነው ለማለት ያስቸግራል።
- አየጠጡ ገለፃ ማቅረብ የሚተገበሩት 72.72% ሲሆን አማካይ (3.0) ስለሆነ አተገባበሩ ጥሩ ነው ለማለት ይቻላል።
- ግጠቃለያ ፈተና 27.27% የሚሆኑት ሲጠቀሙበት አማካይ 0.636 ሲሆን ይተገበራል ለማለት አያስደፍርም።
- የቢጫ ግምገማ 18.18% የሚሆኑት ሲጠቀሙበት በአማካይ 0.36 በመሆኑ ይተገበራል ለማለት አያስደፍርም።

- አዕምሮ ማንሰላሰልና ክሮስ ቺክና ዝግበ ጥናት 9.09%፣ አማካይ (0.18) እንዲሁም የሚና ጨዋታ አማካይ (0.09) በመሆናቸው ይተገበራሉ ለማለት ፈጽሞ አይቻልም።

በአጠቃላይ ከላይ ለማየት እንደተሞከረው የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር ከፍተኛ አተገባበር የሚታይባቸው የቡድን ስራ፣ የቃል ጥያቄና እየወጡ ገለፃ ማቅረብ ሲሆን መካከለኛ አተገባበር የሚታይባቸው የክፍል ስራ፣ የፕሮጀክት ስራ ሆነው ተገኝተዋል። ነገር ግን የቤት ስራ፣ ገለ ግምገማ፣ ምልከታ፣ ዕብረቃና ሙከራ ዝቅተኛ የሆነ አተገባበር እንደሆነ መረጃው ያመላክታል። ሌሎቹ የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች በቲዎሪ ደረጃ አሉ ከማለት ውጭ በትግበራ ደረጃ አሉ ለማለት አያስደፈርም።

ሠንጠረዥ 11. በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጆች የሚያስተምሩ መምህራን በተናጥል ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር አዘውትረው የሚጠቀሙትን በተመለከተ ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ

ተ.ቁ	የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች	የኮሌጆቹ ስም	አጠቃቀም						
			ሁል ጊዜ	አብዛኛውን ጊዜ	አንድ አንድ ጊዜ	አልፎ አልፎ	ፈጽሞ	አማካይ	ደረጃ
1	የቃል ጥያቄ	ደ/ማ	4	2	1			3.44	1
		ፍ/ሰ		1				2.0	2
2	የክፍል ስራ	ደ/ማ	1	3	1			2.22	2
		ፍ/ሰ	1	1				4.5	1
3	የቤት ስራ	ደ/ማ		3	2			2.0	
		ፍ/ሰ							
4	የቡድን ስራ	ደ/ማ	1	6	2			3.88	1
		ፍ/ሰ		1	1			3.5	2
5	የፕሮጀክት ስራ	ደ/ማ		2	3			1.88	2
		ፍ/ሰ	1		1			4.0	1
6	የቢ.ቢ ግምገማ	ደ/ማ				2		0.44	
		ፍ/ሰ							
7	ገለ ግምገማ	ደ/ማ	1		1			0.88	2
		ፍ/ሰ	1	1				4.5	1
8	ምልከታ	ደ/ማ	1	2	1			1.78	
		ፍ/ሰ							
9	የጥንድ ግምገማ	ደ/ማ		1	2	1		1.33	
		ፍ/ሰ							
10	ሙከራ	ደ/ማ			2	2		1.11	2
		ፍ/ሰ			1			1.5	1
11	አናውጦ ገለፃ ማቅረብ	ደ/ማ	1	4	1			2.66	2
		ፍ/ሰ	1	1				4.5	1
12	ፅብረቃ	ደ/ማ	1	1	2			1.67	
		ፍ/ሰ							
13	ማጠቃለያ ፈተና	ደ/ማ			1	2		0.77	
		ፍ/ሰ							
14	አዕምሮ ማንሰላሰል	ደ/ማ				1		0.22	
		ፍ/ሰ							
15	ኮርስ አሸር	ደ/ማ				1		0.22	
		ፍ/ሰ							
16	ዘገባ ጥናት	ደ/ማ				1		0.22	
		ፍ/ሰ							
17	የሚና ጨዋታ	ደ/ማ					1	0.11	
		ፍ/ሰ							

ከላይ የቀረበው መረጃ የሚያመለክተው መምህራን አዘውትረው የሚጠቀሙበት የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች በሠንጠረዥ 10 የቀረበውን መረጃ መሠረት በማድረግ የትኛው መምህራን ኮሌጅ የበለጠ አዘውትሮ እንደሚጠቀም ለመግለጽ ነው፡፡

ሠንጠረዥ 10 የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር አዘውትረው ጥሩ አተገባበር የሚታይባቸው የቡድን ስራ፣ የቃል ጥያቄ፣ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ እንደሆነ መረጃው ያመለክታል፡፡ ከነዚህ መመዘኛ መሣሪያዎች ደብረማርቆስ መምህራን ኮሌጅ የቡድን ስራ (አማካይ 3.88)፣ የቃል ጥያቄ (አማካይ 3.44) የተሻሉ ሲሆኑ ፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጅ የቡድን ስራ (አማካይ 3.5)፣ የቃል ጥያቄ (አማካይ 2.0) ዝቅ ብሎ ተገኝቷል፡፡ በተቃራኒው ደግሞ ፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጅ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ (አማካይ 4.5) ውጤት ከፍተኛ ሲሆን ደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ (አማካይ 2.66) በመሆን ዝቅ ብለው ተገኝተዋል፡፡

በአጠቃላይ በደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አዘውትረው የሚጠቀሙት የቡድን ስራ (አማካይ 3.88)፣ የቃል ጥያቄ (አማካይ 3.44) ሲሆን ፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጅ ደግሞ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ (አማካይ 4.5) የክፍል ስራ (አማካይ 4.5)፣ የፕሮጀክት ስራ (አማካይ 4.0)፣ የግለ ግምገማ (አማካይ 4.5) አዘውትረው በመጠቀም የተሻሉ ሆነው ተገኝተዋል፡፡ እንዲሁም በሙከራ (አማካይ 1.5) ሆኖ ተገኝቷል፡፡ ሌሎች የመመዘኛ መሣሪያዎች በደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ በዝቅተኛ ሁኔታ የሚታዩና በቲዎሪ ደረጃ ብቻ የሚነሱ ሁነው ተገኝተዋል፡፡

4.3.2 መምህራን አዘውትረው የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች ከቃለ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ

1. ከተከታታይ ምዘና የመመዘኛ ዘዴዎች አዘውትራችሁ የምትጠቀሙባቸው የትኞቹን የመመዘኛ ዘዴዎች ነው?
2. ለምን ይህን የመመዘኛ ዘዴ ልትመርጡ ቻላችሁ?

ለቀረበው ጥያቄ የተሰጠ ምላሽ

የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አዘውትረን የምንጠቀምባቸው የቡድን ስራ፣ የክፍል ስራ፣ የቤት ስራ፣ የቃል ጥያቄ፣ የፕሮጀክት ስራ፣ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ፣ ዕብረታ፣ የግል ስራ፣በግለት ገለጸዋል፡፡ ከእነዚህን የመመዘኛ ዘዴዎች ሊመርጡበት የቻሉበት እንደሚከተለው ቀርቧል፡፡

የተማሪዎችን ችግር ለይቶ ለማውጣትና መፍትሔ ለመስጠት እገዛ ያደርጋል በተለይ የቡድን ስራ በብዛት የምንመርጥበት አንድ ተማሪ ከሌላው እንዲማር አመች በመሆኑና በቡድን የሰሩትን በተናጠል በግል ያቀረበውን ሥራ ለማየት እንዲሁም በቡድኑ መሳተፋቸውን ለማረጋገጥ እየወጡ ገለፃ ለማቅረብ ምቹ በመሆኑ። በተጨማሪም የመምህሩ የሥራ ጫና ያቀላል ተብሎ ትኩረት ስለሚሰጠው በማለት ገልፀዋል።

ቃላዊ ተግባቦት ለመፍጠር የማስታወስና አቀናብሮ የመናገር ችሎታቸውን ለማዳበር የቃል ጥያቄ እንጠቀማለን።በዚህም በኩሌጅ ደረጃ ተወስና የጋራ ስምምነት በመወሰዱ። ከላይ በቀረበው መረጃ መሠረት አዘውትረው ከሚተገበሩ የምዘና መሣሪዎች መረዳት ይቻላል። የቡድን ስራ፣ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ እና የቃል ጥያቄ ትኩረት ሲሰጣቸው ለሌሎች ግን ትኩረት እየተሰጣቸው አይደለም።

በአጠቃላይ የክፍል ውስጥ ምልከታና የቃለ መጠይቅ ምላሽ ከተገኙ መረጃዎች የተገኘው እውነታ እንደሚያረጋግጠው ከሆነ ተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አዘውትረው የሚጠቀሙበት የቡድን ስራ መምህራን በአንድ በኩል የራሳቸውን የሥራ ጫና ለመቀነስ የሚጠቀሙበት ቢሆንም ከዚህ መረጃ የምንረዳው የሁለትዮሽ ጥቅም እንዳለው መረጃው ያመላክታል።

4.3.3 ተማሪዎች ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች መምህራን አዘውትረው የሚጠቀሙባቸውን አጠቃቀም በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ

ሠንጠረዥ. 12 ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር ከተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ

ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር ከተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ

ተ.ቁ	የተከታታይ ምዘና የመሣሪያ አይነቶች	አጠቃቀም														አማካይ	ደረጃ
		ሁልጊዜ		አብዛኛ		አንዳንድ ጊዜ		አልፎ አልፎ		ፈጽሞ		ድግግሞሽ		ክፍት የተተወ			
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%						
1	የቃል ጥያቄ	51	39.23	29	22.3	27	20.76	17	13.07	6	4.6					3.78	2
2	የክፍል ስራ	27	20.76	54	41.5	32	24.6	16	12.3					1	0.76	3.71	3
3	የቤት ስራ	19	14.6	49	37.69	43	33.07	19	14.61							3.523	5
4	የቡድን ስራ	36	27.86	52	40	24	18.46	18	13.84							3.8	1
5	የኘሮጀክት ምዘና	7	5.38	23	17.69	64	49.23	30	23.07	3	2.3			3	2.3	2.496	9
6	የቤጢ ግምገማ	6	4.6	9	6.92	34	26.15	41	31.53	34	26.15	1	0.76	5	3.84	2.29	11
7	ግለ ግምገማ	11	8.46	14	10.76	47	36.15	38	29.23	18	13.84			2	1.53	2.703	7
8	ምልከታ	14	10.76	17	13.07	40	30.76	41	31.53	16	12.30	2	1.53			2.78	6
9	የጥንድ ግምገማ	5	3.84	19	14.61	37	28.46	40	30.76	28	21.53			1	0.76	2.48	10
10	የሚና ጨዋታ	5	3.84	6	4.6	29	22.30	41	31.53	47	36.15			2	1.53	2.07	12
11	የመረጃ ጥንቅር	7	5.38	17	13.07	43	33.07	49	37.69	12	9.23			2	1.53	2.67	8
12	[illegible] ማቅረብ	28	21.53	50	38.46	31	23.84	15	11.53	6	4.6					3.61	4

ስለተከታታይ ምዘና መማሪያዎች አተገባበር ከቀረበው መረጃ መሠረት የቡድን ስራ አማካይ 3.8 በመሆን 1ኛ ደረጃ ሲይዝ የአጠቃቀም ሁኔታ ሲታይ ደግሞ ሁልጊዜ 36(27.86%)፣ አብዛኛውን ጊዜ 52(40%)፣ አንዳንድ ጊዜ 24(18.46%) እና 18(13.84%) እንደሆን ገልጸዋል። በ2ኛ ደረጃ ደግሞ የቃል ጥያቄ የተማሪዎች ምላሽ ሁልጊዜ 51(39.23%)፣ አብዛኛውን ጊዜ 29(22.3%) አንዳንድ ጊዜ 27(20.76%)፣ አልፎ አልፎ 17(13.07%) እና ፈጽሞ 6(4.6%) ሆኖ ተገኝቶል። በማስከተል የክፍል ስራ ሁልጊዜ 27(20.76%) አብዛኛውን ጊዜ 54(41.5%) አንዳንድ ጊዜ 32(24.6%) አልፎ አልፎ 16(12.3%) ሆኖ ተገኝቷል። ክፍት የተተወ ጥያቄ 1(0.76%) ከጥናቱ ውጭ ሆኗል። በቀጣይነት ደረጃ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ ሁልጊዜ 28(21.53%)፣ አብዛኛውን ጊዜ 50(38.46%)፣ አንዳንዳ ጊዜ 31(23.84%)፣ አልፎ አልፎ 15(11.53%)፣ ፈጽሞ 6(4.6%) ሲሆን የቤት ስራ ደግሞ ሁልጊዜ 19(14.6%)፣ አብዛኛውን ጊዜ 49(37.69%)፣ አንዳንድ ጊዜ 43(33.07%)፣ አልፎ አልፎ 19(14.6%) እንደሚተገበር ገልጸዋል።

በቀረበው መረጃ መሰረት የተከታታይ ምዘና መማሪያዎች አተገባበር በመካከለኛ ደረጃ የሚገኙት በቅደም ተከተል የአጠቃቀም ሁኔታዎች የተለያዩ ናቸው። ይኸም ምልከታ ሁልጊዜ 14(10.76%) አብዛኛውን ጊዜ 17(13:07)፣ አንዳንድ ጊዜ 40(30.76%)፣ አልፎ አልፎ 41(31.53%)፣ ፈድሞ 16 (12.30%) ሲሆን 2 ጥያቄዎች ድግግሞሽ ስለተገኘ (1.53%) ከጥናቱ ውጭ ሆኗል። እንዲሁም ግለ ግምገማ ሁልጊዜ 11(8.46%) አብዛኛውን ጊዜ 14(16.76%)፣ አንዳንድ ጊዜ 47(36.15%)፣ አልፎ አልፎ 38(29.23%)፣ ፈድሞ 18(13.84%) ሲሆኑ ክፍት የተተወ 2(1.53%) ከጥናቱ ውጭ ሆኗል። የመረጃ ጥንቅር ምዘና ደግሞ ሁልጊዜ 7(5.38%)፣ አብዛኛውን ጊዜ 17 (13.07%)፣ አንዳንድ ጊዜ 43(33.07%)፣ አልፎ አልፎ 49 (37.69%) እና ፈድሞ 12(9.23%) ሲሆን 2 ክፍት ስለተገኘ ከጥናቱ ውጭ ሆኗል። የፕሮጀክት ምዘና ደግሞ ሁልጊዜ 7(5.38%) አብዛኛው ጊዜ 23(17.69%)፣ አንዳንድ ጊዜ 64(49.23%)፣ አልፎ አልፎ 30(23.07%) እና ፈድሞ 3(2.3%) ሲገኝ 3 የጥያቄዎች ክፍት ስለሆኑ ከጥናቱ ውጭ ሆነዋል። የጥንድ ግምገማ ደግሞ ሁልጊዜ 5(3.84%)፣ አብዛኛውን ጊዜ 19(14.6%) አንዳንድ ጊዜ 37(28.46%)፣ አልፎ አልፎ 40(30.76%) ፈጽሞ 28(21.53%) ሲሆን 1(0.76%) ክፍት የተተወ ጥያቄ ከጥናቱ ውጭ ሆኗል።

ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ዝቅተኛ የአጠቃቀም ደረጃ የታየባቸው የቤጤ ግምገማ ሁልጊዜ 6(4.6%)፣ አብዛኛውን ጊዜ 9(6.92%)፣ አንዳንድ ጊዜ 34(26.5%)፣ አልፎ አልፎ 41(31.53%) ፈጽሞ 34(26.15%) ሆኖ ተገኝቷል።

በአጠቃላይ በቀረበው መረጃ መሰረት የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አተገባበር የመምህራን የክፍል ውስጥ የአጠቃቀም ሁኔታ በተመለከተ የተማሪዎች መረጃ ደረጃውን በጠበቀ ቅደም ተከተል የቡድን ስራ፣ የቃል ጥያቄ፣ የክፍል ስራ፣ እየወጡ ገለፃ ማቅረብና የቤት ስራ የተሻለ የአጠቃቀም ሁኔታ ታይቶባቸዋል። በመካከለኛ ደረጃ ደግሞ ምልከታ፣ ገለ ግምገማ፣ የመረጃ ጥንቅር ምዘና፣ የፕሮጀክት ምዘና እና የጥንድ ግምገማ ናቸው። ዝቅተኛ አተገባበር የታየባቸው የቤጤ ግምገማና የሚና ጨዋታ እንደሆነ መረጃው ያመላክታል።

ሠንጠረዥ.13 በሁለቱ መምህራን ኮሌጆች የሚገኙ ተማሪዎች በተናጠል ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር መምህራን አዘውትረው የሚጠቀሙባቸው አጠቃቀም በተመለከተ ከጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ

ተ.ቁ	የተከታታይ ምዘና መሣሪያ አይነቶች	መምህራን ኮሌጅ	አጠቃቀም								
			5 ሁልጊዜ	4 አብዛኛውን ጊዜ	3 አንዳንድ ጊዜ	2 አልፎ አልፎ	1 ፈጽሞ	ድግግሞሽ	ክፍት የተተወ	አማካይ	የሁለቱ ደረጃ
1	የቃል ጥያቄ	ደ/ማ	34	22	19	5	2			3.98	1
		ፍ/ሰ	17	7	8	12	4			3.437	2
2	የክፍል ስራ	ደ/ማ	15	38	22	7				3.74	1
		ፍ/ሰ	12	16	10	9				3.65	2
3	የቤት ስራ	ደ/ማ	10	25	35	12				3.402	2
		ፍ/ሰ	9	24	8	7				3.729	1
4	የቡድን ስራ	ደ/ማ	22	33	16	11				3.8	1
		ፍ/ሰ	14	19	8	7				3.8	1
5	የፕሮጀክት ስራ	ደ/ማ	3	16	37	24	1		1	2.95	2
		ፍ/ሰ	4	7	27	6	2		2	3.108	1
6	የጽሑፍ ግምገማ	ደ/ማ	2	5	21	31	20		3	2.215	2
		ፍ/ሰ	4	4	13	10	14	1	2	2.42	1
7	ግለ ግምገማ	ደ/ማ	7	8	28	28	11			2.658	2
		ፍ/ሰ	4	6	19	10	7	1	2	2.78	1
8	ምልከታ	ደ/ማ	7	12	27	26	9	1		2.77	2
		ፍ/ሰ	7	5	13	15	7			2.787	1
9	የጓደኛ ግምገማ	ደ/ማ	2	11	26	26	17			2.45	2
		ፍ/ሰ	3	8	11	14	11			2.53	2
10	የሚና ጨዋታ	ደ/ማ	3	1	21	26	30		1	2.024	2
		ፍ/ሰ	2	5	8	15	17		1	2.14	1
11	የመረጃ ጥንቅር ምዘና	ደ/ማ	3	13	28	29	8		1	2.679	1
		ፍ/ሰ	4	4	15	20	4		1	2.659	1
12	[illegible] ሀሳብ ማቅረብ	ደ/ማ	16	30	20	12	4			3.51	2
		ፍ/ሰ	12	20	11	3	2			3.77	1

በቀረበው መረጃ እንደምንገነዘበው በሁሉቱም መምህራን ኮሌጅ የመምህራን የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር በተመለከተ 1ኛ ደረጃ የቡድን ስራ(አማካይ 3.8%) በእኩል ደረጃ የሚያስኬዱ ሆነው ተገኝተዋል። ሆኖም 2ኛ እና በ3ኛ ደረጃ የተጠቀሙበት የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር በደብረማርቆስ መምህራን ኮሌጅ የቃል ጥያቄ (አማካይ 3.98%)፣ የክፍል ስራ (አማካይ 3.74%)፣ ሲሆን በፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጅ የቃል ጥያቄ (አማካይ 3.437%)፣ የክፍል ስራ(አማካይ 3.65%)፣ በመሆን ልዩነት ታይቶባቸዋል። በተቃራኒው ደግሞ 4ኛ እና 5ኛ ደረጃ በመያዝ በፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጅ የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር እየወጡ ገለፃ ማቅረብ (አማካይ 3.77%)፣ የቤት ስራ (አማካይ 3.729%)፣ የተሻሉ ሆነው ሲገኙ ደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር እየወጡ ገለፃ ማቅረብ (አማካይ 3.51%)፣ የቤት ስራ(አማካይ 3.40%)፣ ዝቅ ብሎ ተገኝቷል።

በአጠቃላይ በሁለቱ መምህራን ኮሌጅ የመምህራን የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር የቡድን ስራ እኩል ደረጃን በመያዝ ከፍተኛውን ቦታ ይዘው እንደሚገኙ መረጃው ያመላክታል። በሁለተኛና በሶስተኛ ደረጃ የቃል ጥያቄና የክፍል ስራ በደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ የተሻለ ሆኖ ሲገኝ በተቃራኒው ደግሞ በአራተኛና በአምስተኛ ደረጃ ደግሞ የፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጅ እየወጡ ገለፃ ማቅረብና የቤት ስራ የተሻለ አጠቃቀም ሁኔታ ታይቶባቸዋል። መካከለኛ ደረጃ በመያዝ ፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጅ በቅደም ተከተል ምልከታ፣ ገለ ግምገማ፣ የፕሮጀክት ምዘና፣ የጥንድ ግምገማ የተሻሉ ሲሆን በመረጃ ጥንቅር ምዘና ከደብረ ማርቆስ መምህራን ኮሌጅ ዝቅ ብለው ተገኝተዋል። እንዲሁም ዝቅተኛ ደረጃ ላይ በሚገኙ የከታታይ ምዘና መሣሪያዎች የቢጤ ግምገማና የሚና ጨዋታ ላይ ፍኖተ ሰላም መምህራን ኮሌጅ የተሻሉ ሆነው ተገኝተዋል።

4.4 የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የግብረ መልስ አሰጣጥ ከመምህራንና ከተማሪዎች የተገኙ መረጃዎች ትንተና

መምህራን ስለግብረ መልስ አሰጣጥ በተመለከተ ክልቅ ጥያቄ 3 እና 4 በሰጡት ምላሽ የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት በክፍል ውስጥ በሚደረገው የመማር-ማስተማሩ ሂደት ውጤታማ እንዲሆን ግብረ መልስ በዙጊዜ እንደሚሰጡ ገልጸዋል። በእያንዳንዱ የትምህርት እንቅስቃሴ ወቅቱን በጠበቀ ሁኔታ እንደሚሰጡ ይህም ከተማሪዎች ሙከራና ጥረት በኋላ ወዲያውኑ ካልተሰጣቸው ተማሪዎች ወደ ቀጣዩ የትምህርት ትግበራ

ለመቀጠል (ለመግባት) ተዕዕና ያሳድራል። ተማሪዎቹም ቀጣዩን ትምህርት እንዳይከታተሉ ያደርጋል። ስለዚህ ከነሱ ሙከራ በኋላ ወዲያውኑ እንደሚሰጡ ገልጸዋል።

ሠንጠረዥ 14. ስለተከታታይ ምዘና አተገባባር ሂደት ግብረ መልስ አሠጣጥ በተመለከተ ከተማሪዎች የተገኘ መረጃ

ተ.ቁ	ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ግብረ መልስ አሠጣጥ በተመለከተ	አጠቃቀም							
		ሁልጊዜ ይሰጣሉ		አብዛኛውን ጊዜ ይሰጣሉ		አልፎ አልፎ ይሰጣሉ		ፈጽሞ ይሰጣሉ	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%	በቁጥር	%
4	መምህራን የተከታታይ ምዘና ሂደት መሠረት አድርገው የማስተካከያና የማበረታቻ ግብረ መልስ ይሰጣሉ?	78	60%	35	26.9 %	17	13		

ከዚህ በላይ በቀረበው መረጃ መሠረት ተማሪዎች መምህራን በሚሰጧቸው ግብረ መልሶች 78 ተማሪዎች 60% ሁልጊዜ ሲሉ 35 ተማሪዎች 26.9% አብዛኛውን ጊዜ በማለት ሲገልጹ የተወሰኑት 17 ተማሪዎች 13% ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚሰጡ ገለጸዋል።

በክፍል ውስጥ ምልከታ የግብረ መልስ አሰጣጥ በተመለከተ ደግሞ የተገኘ መረጃ በደ ግ መ ኮ /ኮድ/ 4. የታየው ተማሪዎችን ለ6 ቡድን በፊስገው ርእስ የዘገባ አጻጻፍን መሠረት በማድረግ የሰሩትን የቡድን ስራ እያንዳንዱ ቡድን ሲያቀርብ ጥያቄና መልስ በከፍተኛ ሁኔታ ይካሄድ ነበር። ተማሪዎች በሚያነሷቸው ጥያቄዎች መልስ ለተማሪዎች ሙከራ እንዲያደርጉ እድል በመስጠት ማስተካከያና ማበረታቻ ግብረ መልስ ወዲያውኑ ይሰጥ ነበር። በእያንዳንዱ ቡድን በቀረቡት ስራ ላይ የጎደላቸው ምን እንደሆነ በጽሑፍ ግብረ መልስ ማበረታቻና ማስተካከያ በሚሰጥ መልኩ ቀን፣ ፊርማ፣ ሰዓት፣ የደረሱበትን ውሳኔ ወዘተ. በጽሑፍ ግብረ መልስ ማስተካከያ የሚሰጥ ነበር።በሰነድ ፍተሻም ይህን ለማየት ተችሏል። ነገር ግን በሌሎች የምልከታ ጊዜያት ቃላዊ ግብረ መልስ በከፍተኛ ሁኔታ ሲሰጥ የጽሑፍ ግብረ መልስ ግን ሲሰጥ አልታየም።

Plessis et al. (2002)፣ Linn and Miller (2005) እንደሚገልጹት ግብረ መልስ መምህራን የተማሪዎችን አፈፃፀምና ደረጃ በተመለከተ የሚሰጥ መረጃ ነው። ተማሪዎች እንዴት ማሻሻል እንዳለባቸው ገንቢ የሆኑ ማስተካከያዎችና አስተያየቶች መያዝ አለበት።

ተከታታይ ምዘናና ግብረ መልስ የማይነጣጠሉ የአንድ ሳንቲም ሁለት ገጽታ ናቸው፡፡ ምላሻቸው ደግሞ ፈጣን ወዲያውኑ ችግራቸውን አስተካክለው ለተሻለ ተግባር እንዲሄዱ የሚያደርጉ መሆን አለበት፡፡ ይህ ሂደት እንደ አስፈላጊነቱ ቃላዊ እና ጽሑፋዊ ተግባርን ጥተተ መንገድ ሊሰጧቸው እንደሚገባ ይገልጸሉ፡፡

በአጠቃላይ ከመምህራን ከተማሪዎችና ከምልከታ የተገኘው መረጃ ግብረመልስ ለተማሪዎች በሚሰሯቸው ተግባራት ላይ ማስተካከያና ማበረታቻ ግብረ መልስ ወዲያውኑ እንደሚሰጧቸው በምልከታ ተረጋግጧል፡፡ ነገር ግን ከጸሑፍ ግብረ መልስ ይልቅ ቃላዊ ግብረመልስ አይሉ እንደሚታይ መረጃው ያሳያል፡፡ ሆኖም ግን እንደ አስፈላጊነቱ መስጠቱ አለ የሚያባል ጥሩ ትግበራ በመሆኑ የመምህራን ግንዛቤ ያላቸው መሆኑን ያሳያል፡፡

4.5 ስለ ተከታታይ ምዘና አተገባበር ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘ መረጃ

ሰንጠረዥ15. ስለ ተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር አዘወትረው በከፍተኛ አንጻጸም የታየበት የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት

ምልከታ የተካሄደበት መምህር መለያ/ኮድ/ ደ.ማ.መ.ኮ.3

ምልከታ አንድ (ሀ)

ተ.ቁ	ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አጠቃቀም የክፍል ውስጥ አጠቃቀም በተመለከተ	የምልከታ አንድ ጭረት ብዛት	የምልከታ ሁለት ጭረት ብዛት	የሁለቱ ቀን ድምር
1	የቃል ጥያቄ (Oral questioning)	5	5	10
2	የክፍል ስራ (Class work)	2	3	5
3	የቤት ስራ (Homework)	2	1	3
4	የቡድን ስራ (Group Assessment)	6	5	11
5	የፕሮጀክት ስራ (Project assessment)	1	1	2
6	የቢጤ ግምገማ (Peer assessment)	1	1	2
7	ግለ ግምገማ (self assessment)	1	1	2
8	ምልከታ (Observation)	2	3	5
9	ጥንድ ግምገማ (Pair assessment)	2	2	4
10	የሚና ጨዋታ (Role Play)	0	0	0
11	የመረጃ ጥንቅር (Portfolio assessment)	5	1	6
12	እየጮሁ ንባብ ማቅረብ (Presentation)	5	5	10

ከቀረበው መረጃ እንደምንመለከተው የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት ከከፍተኛ ወደ ዝቅተኛ መስፈርቶች ሲቀመጡ

መስፈረት 4= 11

መስፈርት 1= 10

መስፈርት 12=10

መስፈርት 11=6

መስፈርት 2 =5

መስፈርት 8 =5

መስፈረት 9= 4

መስፈርት 3= 3

መስፈርት 5= 2

መስፈርት 6= 2

መስፈርት 7 = 2

መስፈርት 10 =0

መስፈርት 10 በሁለቱም ቀን ሳይታይ ቀርቷል። በመረጃው መሰረት በጥሩ ሁኔታ ተከታታይነት ባለው መልኩ የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች የተካሄደው የክፍል ውስጥ ምልከታ የቡድን ስራ፣የቃል ጥያቄ እና እየወጡ ገለፃ ማቅረብ ናቸው። በመጠኑ እየተከናወኑ ያሉ የመረጃ ጥንቅር ምዘና፣ የክፍል ስራና ምልከታ እና የጥንድ ግምገማ ሲሆን የፕሮጀክት ምዘና፣ የቢጤ ግምገማ እና ግለ ግምገማ ዝቅተኛ አተገባበር ታይተባቸዋል።

ሠንጠረዥ 16. የግብረ መልስ አሰጣጥ በክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘ መረጃ

ምልከታ የተካሄደበት መምህር መለያ /ኮድ/ ደ.ማ.መ.ኮ 3

ምልከታ አንድ (ለ)

ተ.ቁ	ግብረመልስ አሰጣጥ በተመለከተ	ምልከታ አንድ ጭረት ብዛት	ምልከታ ሁለት ጭረት ብዛት	የሁለቱ ቀን ድምር
1	ቃላዊ ግብረ መልስ	6	6	12
2	የጽሑፍ ግብረ መልስ	6	2	8

መስፈርት 1=12

መስፈርት 2=8

ከቀረበው መረጃ እንደምንመለከተው የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት የግብረ መልስ አሰጣጥ በከፍተኛ ሁኔታ ተካሂዷል። መምህርና ተማሪዎች፣ ተማሪ ከተማሪ በከፍተኛ ሁኔታ ተራክቦ ተካሂዷል። መምህሩ በግብረ መልስ አሰጣጥ ያለው ግንዛቤ ከፍተኛ ነው። ከሌሎች በተለየ መልኩ ጽሑፍ ግብረ መልስ ተካሂዷል።

Plessca et al (2002)፣ Linn and Miller (2005) እንደገለፁት ተከታታይ ምዘና እና ግብረ መልስ የማይነጣጠሉ ጉዳዮች ናቸው። የተማሪዎችን የእውቀት ደረጃቸውን እንዲያዩ ያስችላል። እንዴት ማሻሻል እንደለባቸው ገንቢ የሆነ ማስተካከያዎችንና አስተያየቶችን ይሰጣቸዋል። ምላሹ ደግሞ ፈጣንና ተማሪዎችን በየጊዜው ችግራቸውን አስተካክለው ለተሻለ ተግባር እንዲጥሩ ያደርጋል። መምህሩም እንደ አስፈላጊነቱ ቃላዊ እና ጽሑፍ ግብረ መልስ ሊሰጣቸው ይገባል።

ከዚህ ሐሳብ በመነሳት በዚህ ክፍል የታየው የግብረ መልስ አሰጣጥ ቃላዊ እና ጽሑፍ በመሆኑ ተማሪዎችን የሚያበረታታና ማስተካከያ የሚሰጥ በመሆኑ ለሌሎች አርአያ በመሆኑ የመምህሩ ግንዛቤ ከፍተኛ እንደሆነ ያሳያል።

ሠንጠረዥ17. ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር አዘውትረው ከፍተኛ አፈጻጸም ያለው የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት

የመምህሩ መለያ ስድ/ፍ.ሰ.መ.ኮ.5

ምልከታ ሁለት (ሀ)

ተ.ቁ	ስለተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አተገባበር የክፍል ውስጥ አጠቃቀም በተመለከተ	የምልከታ አንድ ጭረት ብዛት	የምልከታ ሁለት ጭረት ብዛት	የሁለቱ ቀን ድምር
1	የቃል ጥያቄ (Oral questioning)	4	3	7
2	የክፍል ስራ((class work)	3	5	8
3	የቤት ስራ (Homework)	1	1	2
4	የቡድን ስራ (Group Assessment)	5	5	10
5	የፕሮጀክት ስራ (Project assessment)	1	5	6
6	የቢሔ ግምገማ (Peer assessment)	1	1	2
7	ግለ ግምገማ (self assessment)	3	2	5
8	ምልከታ (Observation)	3	2	5
9	የጥንድ መገምገም (Pair assessment)	2	3	5
10	የሚና ጨዋታ (Role Play)	0	0	0
11	የመረጃ ጥንቅር (Portfolio assessment)	1	1	2
12	[illegible] ማቅረብ (Presentation)	5	5	10

ከላይ በቀረበው ሠንጠረዥ 17 እንደምንረዳው የክፍል ውስጥ ተዘውትሮ የሚታየው የምልከታ ውጤት ከከፍተኛ ወደ ዝቅተኛ ሲቀመጥ

መስፈርት 4=10 　　　　መስፈርት 5=6

መስፈርት12=10 　　　　መስፈርት 7=5

መስፈርት 2=8 　　　　መስፈርት 8=5

መስፈርት 1=7 　　　　መስፈርት 9=5

መስፈርት 3, 6 እና 11 እያንዳንዳቸው 2 ሲሆኑ መስፈርት 10 የሚና ጨዋታ በተከታታይ ሳይተገበር ታይቷል። በተሻለ ሁኔታ በተከታታይ ምዘና የታየው የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች የክፍል ውስጥ ምልከታ በመረጃው መሠረት የቡድን ስራ፣ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ፣ የክፍል ስራ ናቸው። በመጠኑ እየተተገበሩ የሚታዩት የቃል ጥያቄ፣ የፕሮጀክት ምዘና፣ ገለ ግምገማ፣ ምልከታ እና የጥንድ ግምገማ ሲሆኑ በጣም ወርደው የታዩት የቤት ስራ፣ የመረጃ ጥንቅረ እና የቢ.ጤ. ግምገማ ናቸው።

ሠንጠረዥ 18. በተከታታይ ምዘና ሂደት በግብረ መልስ አሰጣጥ ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘ መረጃ

ምልከታ የተካሄደበት መምህር መለያ /ኮድ/ ፍ.ሠ.መ.ከ.5

ምልከታ ሁለት (ለ)

ተ.ቁ	ግብረ መልስ አሰጣጥ በተመለከተ	ምልከታ ጭረት ብዛት	ምልከታ ሁለት ጭረት ብዛት	የሁለቱ ቀን ድምር
1	ቃላዊ ግብረ መልስ	7	5	12
2	የጽሑፍ ግብረ መልስ	1	1	2

መስፈርት 1=12

መስፈርት 2 =2

ከቀረበው መረጃ እንደምንገነዘበው የክፍል ውስጥ ግብረመልስ አሰጣጥ ለቃላዊ ግብረ መልስ መምህሩም ግንዛቤ ቢኖራቸውም ለጽሑፍ ግብረ መልስ ግን ግንዛቤያቸው ዝቅተኛ ሆኖ ታይቷል።

ሠንጠረዥ19. የተከታታይ ምዘና አተገባበር መካከለኛ አፈጻጸም የታየበት የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት

የመምህሩ መለያ/ኮድ/ ደ.ማ.መ.ኮ. 4

ምልከታ ሦስት(ሀ)

ተ.ቁ	ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አጠቃቀም የክፍል ውስጥ መስፈርት አጠቃቀም በተመለከተ	የምልከታ አንድ ጭረት ብዛት	የምልከታ ሁለት ጭረት ብዛት	የሁለቱ ቀን ድምር
1	የቃል ጥያቄ (Oral questioning)	2	5	7
2	የክፍል ስራ(Class work)	2	2	4
3	የቤት ስራ (Homework)	2	4	5
4	የቡድን ስራ (Group Assessment)	1	4	5
5	የፕሮጀክት ስራ (Project assessment)	0	3	3
6	የቢጤ ግምገማ (Peer assessment)	1	1	2
7	ግለ ግምገማ (Self assessment)	1	0	1
8	ምልከታ (Observation)	2	2	4
9	የጥንድ ግምገማ (Pair assessment)	2	0	2
10	የሚና ጨዋታ (Role Play)	0	0	0
11	የመረጃ ጥንቅር (Portfolio assessment)	1	1	2
12	አፍመቻ ገለፃ ማቅረብ (Presentation)	2	2	4

ከቀረበው መረጃ እንደምንመለከተው በክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘናን መሣሪያዎች አዘውትረው የሚጠቀሙት ከከፍተኛ ወደ ዝቅተኛ ሲቀመጥ የሚከተለውን ይሆናል።

መስፈርት 1=7	መስፈርት 5=3
መስፈርት 3=5	መስፈርት 6=2
መስፈርት 4=5	መስፈርት 9=2
መስፈርት 2=4	መስፈርት 11=2
መስፈርት 8=4	መስፈርት 7=1
መስፈርት 12=4	መስፈርት 10=0

የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር የክፍል ውስጥ ምልከታ የተሻለ አፈጻጸም ያለው የቃል ጥያቄ፣ የቤት ስራ፣ የቡድን ስራ፣ የክፍል ስራና ምልከታ ናቸው። ሌሎች ግን እየተሞከሩ እንዳልሆነ የመረጃው ውጤት ያመላክታል። የሚና ጨዋታ በምልከታም ሆነ በመምህራን የጽሑፍ መጠይቅ እንደማይሞከር ተረጋግጧል።

በክፍል ውስጥ የግብረ መልስ አሰጣጥ ቃላዊ ግብረ መልስ እየተካሄደ ሲሆን ጽሁፋዊ ግብረ መልስ ሳይታይ ቀርቷል።

ሠንጠረዥ 20. ስለተከታታይ ምዘና ዘዴዎች አተገባበር ዝቅተኛ ሁኔታ የታየበት የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት

የመምህሩ መለያ /ኮድ/ ደ.ማ.መ.ክ 1.

ምልከታ አራት (ሀ)

ተ.ቁ	ስለተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አጠቃቀም የክፍል ውስጥ አተገባበር በተመለከተ	የምልከታ አንድ ጭረት ብዛት	የምልከታ ሁለት ጭረት ብዛት	የሁለቱ ቀን ድምር
1	የቃል ጥያቄ (oral questioning)	1	2	3
2	የክፍል ስራ((class work)	2	1	3
3	የቤት ስራ (Homework)	0	0	0
4	የቡድን ስራ (Group Assessment)	2	2	4
5	የፕሮጀክት ስራ (Project assessment)	0	0	0
6	የቢጤ ግምገማ (Pear assessment)	0	0	0
7	ግለ ግምገማ (self assessment)	0	0	0
8	ምልከታ (Observation)	2	1	3
9	የጥንድ ግምገማ (Pair assessment)	0	0	0
10	የሚና ጨዋታ (Role Play)	0	0	0
11	የመረጃ ጥንቅር (Portfolio assessment)	0	0	0
12	አየወጡ ገለፃ ማቅረብ (Presentation)	2	1	3

ከዚህ የክፍል ውስጥ ምልከታ መረዳት የሚቻለው የቡድን ምዘና 4 ጊዜ ሲተገበር የቃል ጥያቄ፣ የክፍል ስራ፣ እየወጡ ገለጻ ማቅረብ እያንዳንዳቸው 3 ጊዜ ተተግብረው ታይተዋል። ሌሎች የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አለመተግበራቸውን ያሳያል።

በአጠቃላይ የመምህራን የጽሑፍ መጠይቅ፣ የቃለ መጠይቅና የሰነድ ፍተሻ መምህራን የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች እንደሚጠቀሙ ምላሽ ሰጥተዋል። በተማሪዎችም የጽሑፍ መጠይቅ ምላሽም ከሚጠበቀው በታች ግለ ግምገማ የፕሮጀክት ምዘና፣ የቢጤ ግምገማ የጥንድ ግምገማ እና የሚና ጨዋታ መረጃው አሳይቷል። ነገር ግን በዚህ ክፍል ከሌሎች ምልከታ ከተካሄደባቸው ክፍሎች ዝቅ ብሎ ተገኝቷል።

4.6 ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ከሰነድ ፍተሻ የተገኘ መረጃ ትንተና

የዚህ ሰነድ ፍተሻ ዋና ዓላማ በጽሑፍ መጠይቅ፣ በምልከታና በቃለ መጠይቅ የተሰጡ ምላሾች ምን ያህል ትክክል መሆንና አለመሆናቸውን ለመፈተሽ ነው። እንዲሁም መምህራን በጽሑፍ መጠይቅና በቃለ መጠይቅ የተሰጡት ምላሾች ከሰነዱ ጋር ምን ዝምድና እና ተቃርኖ መኖሩን አብሮ ለማየት ይረዳ ዘንድ የሰነድ ፍተሻ ተካሄዶ የተገኘው ምላሽ እንደሚከተው ቀርቧል።

የተከታታይ ምዘና እቅድ ዝግጅት በተመለከተ ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው መረጃ የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች በእቅድ ተይዘዋል። በእቅድ ከተያዙት የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች ውስጥ የቡድን ስራ፣ የክፍል ስራ፣ የቤት ስራ፣ የፕሮጀክት ስራ፣ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ ይገኛሉ። ነገር ግን እያንዳንዱ ተግባር የሚተገበርበትን የጊዜ ገደብ የሚገልጽ ማስረጃ አልተገኘም። ለዚህም እንደ ምክንያት የጠቀሱት የጊዜ ገደቡ ያልተገለጸው በክረምት መረሃ-ትምህርት ስናስተምር ከታሰበው ጊዜ ዘግይተን የጨረስን በመሆኑ ለቀን ተማሪዎች ከታሰበው ዕቅድ ዘግይተን ትበላ (እንዲገቡ) ስላደረግን ትምህርቱም ዘግይቶ ስለተጀመረ የጊዜ ገደቡ በመጣበቱ ምክንያት ልንተወው ተገደናል። በተጨማሪም የፕራክቲከም የስራ እንቅስቃሴ የተከታታይ ምዘና ሂደቱን በታቀደው የጊዜ ገደብ እንደይተገበር እንቅፋት እንደሆን ገልጸዋል። በነዚህ ምክንያቶች የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር ሂደት የጊዜ ገደባቸውን እንዳልተገለጸ ተረጋግጧል። የተማሪዎች የውጤት ማጠራቀሚያ መዝገብ የተማሪዎችን ውጤት ከነምዘና መሣሪያ አይነት በሰነድነት ከተያዘው የውጤት ማጠራቀሚያ ቅጽ መኖሩ ተረጋግጧል። የተከታታይ ምዘና ከ60% እንደሆነ ተረጋግጧል። ነገር ግን ከትግበራ በኋላ የሚጠበቀው ግብ ምን እንደሆን የሚገልጽ ማስረጃ አልተገኘም።

ግብረ መልስ አሠጣጥን በተመለከተ ጥሩ የሆን ተሞክሮ እንዳለ ታይቷል። ይህም በክፍል በምልከታ ወቅት የዘገባ አጻጻፍ Report writing በሚባል ትምህርት ለተማሪዎች የቡድን ስራ ሰጥተው ነበር። ለስድስቱ ቡድን በፈለገው ርዕስ የዘገባን አጻጻፍ መመሪያ መሠረት በማድረግ የሰሩትን ለእያንዳንዱ ቡድን እየወጡ ገለጻ በማቅረብ የደረሱበትን ድምዳሜ አቀረቡ ተማሪዎች ያልገባቸውን በመጠየቅ በክፍል ውስጥ ተግባቦች በጥሩ ሁኔታ ጥያቄና መልስ ይካሄድ ነበር። ተማሪዎች ለሚያቀርቧቸው ጥያቄዎች መልሰው ለተማሪዎች ምላሽ እንዲሰጡ በከፍተኛ ሁኔታ በማበረታታትና በማሳተፍ ተማሪዎች ተግባቦታቸው እንዲጨምር የሚገፋፉ ምላሽ በመስጠትና ያለመግባባት ሁኔታ ሲፈጠር ጣልቃ በመግባት ማስተካከያ ግብረ መልስ ከተማሪዎች ምላሽ በመነሳት ይሰጡ ነበር። በእያንዳንዱ ቡድን ያቀረቡትን የወረቀት ስራ ከተቀበሉ በኋላ ጽሑፍ ግብር መልስ የቃለ ጉባኤ አጻጻፍን መሠረት አድርገው ያልተፈራረሙበትን ፊርማ እንዲፈራረሙ፣ የቡድኑ አባል፣ ጸሐፊ፣ ሊቀመንበር ስለ አጀንዳው መነሻ፣ የደረሱበትን የመፍሔ ሐሳብ፣ ቀን፣ ሰዓት ወዘተ ለእያንዳንዱ ቡድን የጎደለው ምን እንደሆ ጽሑፋዊ ግብረ መልስ ማስተካከያ በመስጠት ውጤት እየሰጡ የማበረታቻ አስተያየት ስራ ተሰርቷል። በሰነድ የመያዝ ሁኔታ ስራ ተሰርቷል።

ሌላው ኮሌጆ አማርኛ በሚል ኮርስ ላይ ርዕሱን ካስተዋወቁ በኋላ ስለ ርዕሱ የቃል ጥያቄ አቅርበው በምላሽ ከተቀበሉ በኋላ በማበረታታት ስለ ቃላት ምንነትና አመሠራረት የተማሪዎችን ስም በመጥራት ለጥያቄ ምላሽ በመቀበል፣ በጥቁር ሰሌዳ ላይ በመጻፍ አንዱ ከሌላው የተለያየበትን በምክንያት ከተማሪዎች ምላሽ በመነሳት ምላሽ የመስጠትና የማበረታታት ቃላዊ ግብረ መልስ በከፍተኛ ሁኔታ ተካሂዷል።

ከዚህ በላይ በቀረቡት ማስረጃዎች እንደምንገዘበው በሰነድ ፍተሻ ለተማሪዎች ግብረ መልስ አሰጣጥን መሠረት ያደረጉ ለማስረጃነት ታይተዋል። ነገር ግን ከጽሑፍ ማስረጃ ይልቅ በተለያዩ ክፍል የታዩ ግብረ መልስ አሠጣጥ ሂደት ቃላዊ ግብረ መልስ ይታያል። የተማሪዎች የትምህርት መከታተያ ቅጽ (ጥርቅም ስራዎች) ከዚህ በላይ በቀረበው የቡድን ስራ የተሰራ የስራ እንቅስቃሴ የሚያሳይ ሁኔታ አንድ ቢገኝም ሌላ የተማሪዎችን የትምህርት አቀባበል ችሎታ እና ለውጥ ማሳየታቸውን የሚያሳይ መረጃ የተሰራ ጥርቅም ስራ በሰነድነት የተያዘ አልተገኘም። እንዲሁም የተማሪዎችን ብቃት መከታተያ መዝገብ የተማሪዎችን የመማር ብቃታቸውን የሚያሳይ መዝገብ በማስረጃነት አልተገኘም። በተጨማሪ ትምህርታቸውን በአግባቡ መከታተል ያልቻሉ ደካማ ተማሪዎች የተለየ እገዛ ለማድረግ የሚገልጽ ማስረጃ እንደሌለ በሰነድ ፍተሻ ተረጋግጧል።

4.7 የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮች እና መፍትሔዎች ከመምህራንና ከተማሪዎች ምላሽ አንፃር

4.7.1 የተከታታይ ምዘና ትግበራ ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮችን በተመለከተ ከመምህራንና ከተማሪዎች የተገኘ ምላሽ

የመምህራን ቃለ መጠይቅ እና የጽሑፍ መጠይቅ እንዲሁም የተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ

1. ተከታታይ ምዘና ተግባራዊ በማድረግ ሂደት ላይ ያጋጠሙ ችግሮች ካሉ ቢገልጹ?

የመምህራን ምላሽ እንደሚከተለው ቀርቧል። ተከታታይ ምዘና በጣም አድካሚና አሠልቺ ነው። ብዙ ጊዜ የሚጠይቅ በመሆኑ የጊዜ እጥረት ችግር አስከትሏል። ይህም ሆኖ ግን ከተማሪዎች ጋር መስተጋብር የሚፈጥሩ ቀላቀስ አለመሟላት። ተማሪ ተኮር ዘዴ ለመጠቀም ችግር አስከትሏል።እንዲሁም ተማሪዎች እራሳቸውን ችለው አለመቅረብ ለምሳሌ የቡድን ስራ ሁሉም ያለመስራት የመሸፋፈን ሁኔታ በተከታታይ ምዘና ትግበራ ላይ እንቅፋት ሆኖል።በተጨማሪም የተማሪዎች ቁጥር መብዛት፣የታዘዙትን አለመፈጸም እና

ግንዛቤ ያለመኖር በስራ ላይ ችግር እንዲበባስ ሆኖል፡፡የመምህራን የስራ መደራረብና በቂ ስልጠና አለመሰጠት ለችግሮች ዋነኛ ምክንያቶች ናቸው በማለት ገልጸዋል፡፡

ከዚህ በላይ የተጠቀሱት የመምህራን ቃለ መጠይቅ የተገኘው ምላሽ እንደሚያስገነዝበው ተከታታይ ምዘናን ተግባራዊ ለማድረግ የተማሪዎች መብዛት፣ የቁሳቁስ እጥረት፣ የስልጠና ማነስ ወዘተ ተከታታይ ምዘና ለመተግበር ችግር እንደተከሰተ ገልጸዋል፡፡ ከተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘው ምላሽ እንደሚከተለው ቀርቧል፡፡

1. በተቋማችሁ የተከታታይ ምዘና ትግበራ ሂደት ላይ የሚስተዋሉ ችግሮች ምንድን ናቸው?

መምህራን ተማሪዎችን የሚያስሩበት መሳሪያ ያለመሟላት፣የተማሪዎች ግዴለሽነት፣ ንቁ ተሳትፎ አለመኖር እና የተማሪዎች ሞጁል እጥረት፡፡የመምህራን ግዴለሽነት ተከታትሎ አለማሰራት ደካማ፣መካከለኛና ጎበዝ ተማሪዎች የመቀላቀል ሂደት አለመኖር ተከታታይ ምዘና ትግበራ ላይ የሚታዩ ችግሮች ናቸው፡፡ እንዲሁም የሚያስተምሩት በራሳቸው መንገድ ብቻ በማስኬድ እንጂ የተማሪዎችን ሀሳብና ፍላጎት አለመቀበል፡፡ ትክክለኛ መልስ ካልሆነ ውጤት አለመስጠት እና የቡድን ስራ ማብዛት አልፎ አልፎ የጊዜ መሸራረፍ ወዘተ በማለት ችግርን ገልጸዋል፡፡

ከዚህ የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘው ምላሽ እንደሚያስገነዝበው ተከታታይ ምዘና ለመተግበር መሰናከሎች በርካታ ናቸው፡፡ ተከታታይ ምዘና ለመተግበር ለተማሪዎች መሟላት የሚገባቸው ማጣቀሻ አቅርቦት ሞጁል፣ መርጃ መሳሪያ በወቅቱ ያለማግኘት ትግበራ ላይ እንቅፋት ሆኗል፡፡ ሆኖም ይህ ብቻ ሳይሆን ተማሪዎች ንቁ ተሳትፎ ያለማድረግና የመምህራን ቸልተኝነት እንዲሁም ተማሪዎች ስለተከታታይ ምዘና ግንዛቤ አለመኖር በተከታታይ ምዘና ትግበራ ላይ ችግር እንዲፈጠር በር ከፍቷል፡፡

መምህራን በመማር-ማስተማሩ ወቅት ለተማሪ የሚሻለውን የመማር ማስተማር ስነዘዴ መርጠው ቢያስተምሩም የተማሪዎችን ሐሳብና ፍላጎት በመቀበል አጣጥመው ቢያቀርቡ የመማር-ማስተማሩን ሂደት ሳቢና ማራኪ በማድረግ ማሻሻል ይቻላል፡፡ ነገር ግን ተከታታይ ምዘና በአንድ ጊዜ በአንድ ድርጊት ብቻ ተከውኖ የሚጠናቀቅ ስራ አይደለም ለተማሪዎች በቂ የሆነ ግንዛቤ አለመፍጠር በራሱ የተከታታይ ምዘና ትግበራ ችግር ያስከትላል፡፡ የተማሪዎችም ቁጥር መብዛትና የማጣቀሻ የሞጁል እጥረት ተከታታይ ምዘና በተገቢው ሁኔታ እንዳይተገበር አድርጓል፡፡

4.7.2 የተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ የሚታዩ ችግሮችን ለማስወገድ ከመምህራንና ተማሪዎች የቀረቡ የመፍትሔ ሐሳቦች

ተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ በርካታ ችግሮች ቢኖሩም እነዚህን ችግሮች ለመቅረፍ እንደ መፍትሔ ሐሳቦች ከመምህራንና ከተማሪዎች እንደሚከተለው ቀርበዋል፡፡

1. በተከታታይ ምዘና አተገባበር የሚያጋጥሙ ችግሮች ለመቅረፍ መፍትሔ ምንድን ነው?

ተከታታይ ምዘና የሚያስፈልጉ መሳሪያዎች በግል በመምህሩ በኮሌጁም ደረጃ እንዲሟሉ ቢደረግ፤ የጥናትና ምርምር ስራዎች በስፋት ቢሰሩ፡፡ ለተማሪዎችና ለመምህራን ስልጠና መስጠት በማለት ሐሳባቸውን ገልጸዋል፡፡በተጨማሪም በአንድ ክፍል የተማሪ ቁጥር ብዛት መቀነስና መምህራን የሚያስተምሩት የክፍለ ጊዜ ብዛት መቀነስ ችግሩን ሊቀንስ ይችላል፡፡ የሚያስተምሩት የትምህርት ዓይነት (ኮርስ) ብዛት መቀነስ ቢቻል አንድ ኮርስ መስጠት፤ ለተማሪዎች አስፈላጊ ቁሳቁሶችን ማሟላት እንደ ሞጁል ወዘተ በማለተ ሀሳባቸውን ገልጸዋል፡፡

የተማሪ ምላሽ

- ተማሪ ተኮር የመማር ማስተማር ስነ ዘዴ መጠቀም
- ተማሪዎች የሚሰጣቸው ተግባራት ላይ ንቁ ተሳታፊ መሆን
- መምህራን ተማሪዎችን አለማስፈራራትና ማበረታታት
- መርጃ መማሪያዎችን ማሟላት
- ሁሉንም በእኩል አይን በማየት የማስተካከያ እገዛ ማድረግ
- ተማሪዎች ከመምህሩ ጥገኝነት ተላቀው በራሳቸው እንዲሰሩ ማበረታታት
- የተለያዩ ተግባራትን በመስጠት የግል እንዲሰሩ ማድረግ
- ትክክለኛ የምዘና ፕሮግራም በተገቢው ሰዓት ማሳወቅ
- ተከታታይ ምዘና አስፈላጊነቱ ትኩረት እንዲሰጡ ግንዛቤ የማስጨበጥ ስልጠና መስጠት
- ህግና ደንብ በማውጣት በተግባር ላይ ማዋል
- በችግሮች ላይ በጋራ መወያየት ወዘተ. የሚሉ ይገኙበታል፡፡

በቀረበው መረጃ መሠረት ተከታታይ ምዘና የበለጠ ውጤታማ ለማድረግ የመማር ማስተማሩ ሂደት ለማመቻቸት የሚቴሪያል አቅርቦት ወሳኝ ነው፡፡ ይህ ካልተሟላ ተማሪዎችና መምህራን መካከል ክፍተት መኖሩ አይቀሬ ነው፡፡ የተከታታይ ምዘና መማሪያዎች በተወሰኑ ብቻ የመጠቀም ሁኔታ እንዳይፈጠር የተማሪና የመምህራን

ጥምርታውን ማመጣጠን። ምክንያቱም መምህራን ተከታታይ ምዘና ትግበራ ዕውቀትና ግንዛቤ ቢኖራቸውም የክፍለ ጊዜ ጫና እና የተማሪ ቁጥር መብዛት ተግባራዊ ለማድረግ ያስቸግራል።በመሆኑም የማስተማሪያ ዘዴአቸው ሁሌም ተመሳሳይ ይሆናል። ይህን ችግር ለመቀነስ ስልጠና መስጠት ፣ የመምህርና የተማሪ ቁጥር ማመጣጠን አስፈላጊ መፍትሄ ሊሆን ይችላል።

ምዕራፍ አምስት

ማጠቃለያና የመፍትሔ ሐሳቦች

በዚህ ምዕራፍ የጥናቱ ማጠቃለያና በጉዳዩ ላይ የተሰጡ የመፍትሔ ሐሳቦች ቀርበዋል፡፡

5.1 ማጠቃለያ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ኮሌጆች የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል መመርመር ነው፡፡ይህን ግብይ ግላማ ከግብ ለማድረስ ዝርዝር አላማዎች ተነድፈዋል፡፡ ከጥናቱ ግላማ ጋርተያያዥነት ያላቸው ፅሑፎች በምዕራፍ ሁለት ቀርበዋል፡፡ እንዲሁም በምእራፍ ሦስት የናሙናንት የተመረጡ ተጠኝዎች የአመራረጥ ሁኔታ ተገልፅዋል፡፡ በተጨማሪም ለጥናቱ መረጃ መሰበሰሰቢያ ዘዴዎች የክፍል ውስጥ ምልከታ፣የሰነድ ፍተሻ፣የፅሁፍ መጠይቅና ቃለ መጠይቅ ናቸው፡፡ከነዚህ የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎች የተገኙ መረጃዎች በምዕራፍ አራት እንደየዘምድናቸው በዓይነታዊና በአህዛዊ የመረጃ መተንተኛ ዘዴዎች ተተንትነዋል፡፡ትንተና ከተደረገ በኃላ የሚከተሉትን ውጤቶች ተገኝተዋል፡፡

መምህራን የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎችን ተረድተው እየተገበሩ እንደሆን በቀረበው የጽሑፍ መጠይቅ እና ቃለመጠይቅ፣ በተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የተገኘው የመረጃ ውጤት ተመሳሳይ ሆኖ ተገኝቷል ፡፡መምህራን ጥቅሙን አውቀው እየተገበሩት እንደሆነ በተገኘው መረጃ ተረጋግጧል፡፡ መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ጠቀሜታውን ተረድተው ወደተግባር የመተርጐሙ ግንዛቤ እንዳላቸው ያሳያል፡፡ በመሆኑም መምህራን ተከታታይ ምዘና ለምን እንደሚተገበሩ አውቀው እየሰሩ እንደሆነ መረጃው ያመላክታል፡፡

የተከታታይ ምዘና አተገባበር አዘውትረው የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች ከመምህራን የጽሑፍ መጠይቅና የተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅ የቡድን ስራ እና የቃል ጥያቄ በሁለቱም ተመሳሳይ ውጤት ተገኝቷል፡፡ ነገር ግን የመምህራን በሦስተኛና በአራተኛ ደረጃ የሆኑት የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች እየወጡ ገለፃ ማቅረብና የክፍል ስራ ሲሆኑ በተማሪዎች ግን የተገላቢጦሽ ሆኖ ታገኝቷል፡፡ መምህራን ለነዚህ የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር ሂደት ያላቸው ግንዛቤ ከፍተኛ እንደሆነ በጥናቱ ተረጋግጧል፡፡ አዘውትረው የሚጠቀሙት የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች የቡድን ስራ፣ የቃል ጥያቄ፣ እየወጡ ገለፃ ማቅረብ፣ የክፍል ስራ ሲሆን ሌሎች ግን ትኩረት እንዳልተሰጣቸው ጅምር

ተሞክሮን ከማሳየት ውጭ አስተማማኝ አለመሆኑን ያመላክታል፡፡ ሆኖም የቢጤ ግምገማ እና የሚና ጨዋታ የመምህራን ግንዛቤ ዝቅተኛ እንደሆነ በመረጃዎች ማረጋገጥ ተችሏል፡፡

በመግር ማስተማሩ ሂደትና ግብረ መልስ የማይነጣጠሉ ተግባሮች እንደመሆናቸው መጠን የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የግብረ መልስ አሰጣጥ ሁኔታ ከልቅ ጥያቄ ከተማሪዎች የጽሑፍ መጠይቅና ከምልከታ የተገኘው መረጃ ተመሳሳይ ሆኖ ተገኝቷል፡፡ መምህራን ከተማሪዎች ሙከራ በኋላ ወዲያውኑ ማስተካከያና ማበረታቻ ቃላዊ ግብረ መልስ እንደሚሰጡ በምልከታ ተረጋግጧል፡፡ የመምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር የግብረ መልስ አሰጣጥ ሂደት የሚያሳየው ተሞክሮ ከፍተኛ እንደሆነ መረጃው ያሳያል፡፡ የመምህራን ግንዛቤ እንዳላቸው አስተማማኝ ሆኖ ተገኝቷል፡፡ ነገር ግን በሰነድ ፍተሻ ከአንድ መምህር ጀምሮ ተሞክሮ ውጭ በሌሎች ጽሑፋዊ ግብረ መልስ በሰነድነት የተያዘ አልተገኘም፡፡

ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር እቅድ ወሳኝ ነገር ነው፡፡ በዚህ ተከታታይ ምዘናን አተገባበር የሰነድ ፍተሻ በተመለከተ መምህራን በሰነድነት የተያዘ ዓመታዊ እቅድ የሚጠቀሟቸውን የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች በሰነድነት ቢገኙም መቼ እና እንዴት እንደሚተገበሩ የጊዜ ገደባቸውን የሚገልጽ ማስረጃ አልተገኘም፡፡ እያንዳንዱ የተከታታይ ምዘና ዓላማ ሊጠበቅ የሚፈለገው ግብ ምን እንደሆነ አይገልጽም፡፡ ተከታታይ ምዘና የውጤት ማጠራቀሚያ ቅጽ ከ60% እንደሆነ ከመግለጽ ያለፈ ማስረጃ አልተገኘም፡፡ የተማሪዎችን ጥርቅም ሥራዎች፣ የቤቶት ደረጃ የሚገልጹና ለተማሪዎች እገዛ ለማድረግ የተያዘ ማስረጃም አልተገኘም፡፡ በመሆኑም በሰነድ እያያዝ በኩል የመምህራን ግንዛቤ ዝቅተኛ እንደሆነ መረጃው ያመላክታል፡፡

ቢቃለ መጠይቅ፣ በጽሑፍ መጠይቅና እና በሰነድ ምርመራ መረጃዎች የተከታታይ ምዘና አተገባበር ብዙ ችግሮች ያሉባቸው እንደሆኑ ያሳያል፡፡ እነዚህን ችግሮች ለመቅረፍ ተከታታይ ምዘና የእቅድ ዝግጅት፣ ስለተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አተገባበር ስልጠና ካለተሰጠ እና መሟላት የሚገባቸው መርጃ መሣሪያዎች በወቅቱ ካልተሟሉ ተከታታይ ምዘና እየተተገበረ ነው ለማለት በሰነድ ፍተሻ መረጃ ሁኔታ አያስደፍርም፡፡

ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮችን በተመለከተ ከመምህራንና ከተማሪዎች የሚያነሷቸውን ምክንያቶች የተማሪዎች ቁጥር መብዛት፣ የክፍለ ጊዜ ጫና ምክንያት የጊዜ እጥረት፣ የተለያዩ ኮርሶችን መያዝ የመረጃ መሳሪያዎች አለመሟላት፣

የፕራክቲከም መውጣት እንዲሁም ስለተከታታይ ምዘና ወቅቱን በጠበቅ ሁኔታ ስልጠና አለመስጠት የመሳሰሉት በማለት ሲገልፁ ተማሪዎች ደግሞ መምህራን ተማሪዎችን የሚያስሩበት መማሪያ ያለማግኘት፣መረጃ በትክክል ያለማግኘት፣ የሞጁል እጥረት፣ የቡድን ስራ ማብዛት፣ ቁጥጥርና ክትትል ማነስ እንዲሁም ተማሪዎችን ተከታትሎ ያለማሰራትና እልፍ እልፍ ጊዜን የመሸፈረፍ ሁኔታ ተከታታይ ምዘና አተገበበር ላይ ችግር ለመኖሩ ምክንያት እንደሆኑ በጥናቱ ተረጋግጧል። በነዚህና መሠል ምክንያቶች የተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ የሚያጋጥሙ ችግሮች በተገቢ ሁኔታ እንዳይተገበር እንቅፋት እንደሆኑ መረጃዎች ያመላክታሉ።

5.2 የመፍትሔ ሐሳቦች

በተለያየ የመረጃ መሰብሰቢያ መማሪያዎች የተሰበሰበው መረጃ የጥናቱን ውጤት መሠረት በማድረግ ወደፊት ምን እና እንዴት መሰራት እንዳለባቸው የመፍትሔ ሐሳቦች እንደሚከተለው ቀርቧል።

ተከታታይ ምዘናን በተገቢው ሁኔታ ለመተግበር በጣም አድካሚና አሰልች ቢሆንም ሙያዊ ኃላፊነት ተሰምቷቸው ተማሪዎችን ቁጥጥርና ክትትል በማድረግ እገዛ የሚያስፈልጋቸው ደካማ ተማሪዎች ልዩ እገዛ ማድረግ የሚቻልበትን ሁኔታ ቢያመቻቹ፣ እንዲሁም እቅድ ሲያዘጋጁ የተከታታይ ምዘና መማሪያዎችን በተናጠል ምን ምን እንደሆኑ ከመግለጽ ውጪ እነዚህን የተከታታይ ምዘና መማሪያዎች መቼ እና እንዴት እንደሚተገበሩ የጊዜ ገደባቸውን በሚገልጽ ሁኔታ በሳምንት፣ በወር፣ በሴሚስተር እና በአመቱ መጨረሻ ድረስ የሚተገበሩትን ቢገልጹ የሚከሰቱ ከእቅድ ዘግይቶ የመጀመር፣ የፕራክቲከም፣ የጊዜ መሸፈረፍ ወዘተ ችግሮችን እንደ ሁኔታው በማካካሻ ቀናት እንዲያመቻቹ ያግባል።

መምህራን ስልጠና ከሌላ አካል ከመጠበቅ እርስ በእርስ የልምድ ልውውጥ ቢያደርጉ። በተጨማሪም አንዱ ክፍል ከሌላው ክፍል የሚመማርበት ሁኔታ ቢፈጠር ይህም ማለት በአንድ ክፍል የታየው ምልከታ በግብረ መልስ አሰጣጥ ጽሑፋዊ ግብረ መልስ የመስጠቱ ሁኔታ ተማሪዎችን ለስራቸው ስራዎች ማበረታቻና ማስተካከያ እገዛ የአሰጣጥ የታየው ጀምር ተሞክሮ ለሌሎችም እንዲማሩበት የሚያደርግ በመሆኑ እርስ በእርስ ምልከታ የሚያደርጉበት ሁኔታ ቢመቻች።

የተከታታይ ምዘና መማሪያዎች አዘውትረው የሚጠቀሟቸው የቡድን ስራ፣ የቃል ጥያቄ፣ እየመጡ ገለጻ ማቅረብ እና የክፍል ስራ ናቸው። ከነዚህ በተጨማሪ በሌሎች የተከታታይ

ምዘና መሣሪያዎች ተግባራዊ ሊያደርጉባቸው የሚችሉ ሂደቶችን ቢፈጠሩ። ጭራስ ያልታዩ የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች የቢጤ ግምገማ እና የሚና ጨዋታ የሚተገበሩበትን ዘዴ ቢያመቻቹ።

ስለተከታታይ ምዘና እቅድ ዝግጅት ዓላማ መሠረት ያደረገ የሚጠበቀው ግብ ምን እንደሆነ ከተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች ጋር በማጣጣም እንዴት እንደሚተገበር ወደ ትምህርት ከመግባቱ በፊት ስልጠና ቢሰጡ። እቅድ ዝግጅት ከተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች ጋር አጣጥመው የሚያስተምሩበት ሁኔታ ስለሚመቻች ግንዛቤአቸውም በዚያው መንገድ ያድጋል። ስለዚህ ስልጠና ወቅቱን በጠበቀ ሁኔታ ቢሰጥ።

መርጃ መሣሪያዎች የሚሟሉበት ሁኔታ ቢፈጠር፤ የተማሪዎች ሞጁል እጥረት የሚስተካከልበት ሁኔታ ቢፈጠር በቤተ መጻህፍት መገኘት ያለባቸው ልዩ ልዩ መጽሐፎችና መጣጥፎች ሊሟሉ የሚችሉበት ሁኔታ ቢመቻች፤በተጨማሪም መምህራን የጊዜ ገደብ እንዳንዴ አንዳንድ ችግሮች መከሰት የፕራክቲከም መውጣት የሚሉት የጊዜ ገደብ ከትምህርቱ ጋር በማይጋጭበት ሁኔታ የሚካሄድበት መንገድ ቢመቻች።

ለመምህራን እና ለተማሪዎች ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር በተመለከተ ስልጠና የመስጠት ሁኔታና መምህራን ኮሌጅ ከሌላ የመምህራን ኮሌጅ የልምድ ልውውጥ የሚያደርጉበት ሁኔታ ቢመቻች።

መምህራን ለተከታታይ ምዘና አተገባበር እንቅፋት የሆኖቸውን አንዳንድ ችግሮች የተማሪ ቁጥር መብዛት፣ የክፍለ ጊዜ መብዛት፣ እና የተለያዩ ኮርሶችን የመያዙ ሁኔታ ወዘተ. የተማሪና የመምህር ጥምርታው ቢስተካከል። የተማሪዎች ቁጥር ሲበዛ መምህራን በቂ የሆነ የሰው ሐይል የሚጨመርበት ሁኔታ ቢፈጠር።

መፍቻ ቃላት

የፕሮጀክት ስራ	Project assessment
የቢጤ ግምገማ	Pear assessment
ግለ ግምገማ	Self assessment
ምልከታ	Observation
የጥንድ ግምገማ	Pair assessment
የሚና ጨዋታ	Role Play
የመረጃ ጥንቅር	Portfolio assessment
እየወጡ ገለፃ ማቅረብ	Presentation
የመቆጣጠሪያ ዝርዝር	Checklist
የባህሪ መከታተያ መዝገብ	Rating scale
ደረጃ	Rank order

ዋቢ ጽሑፎች

ተስፋ አክሊሉ (2000) "የአማርኛ ቋንቋ አሰልጣኝ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ በትግራይ ክልል በሚገኙ ሦስት የመምህራን ትምህርት ኮሌጆች::" አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ የድህረ ምረቃ ትምህርት ቤት አማርኛ በማስተማር ስነዘዴ ትምህርት ለማስተር ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት (ያልታተመ)::

ትምህርት ሚኒስቴር(1994)የትምህርትና ሥልጠና ፖሊሲና አተገባበር፡ሜጋ ማተሚያ ኢንተርፕራይዝ።

አልማዝ ሀይሉ (1999) "በአዲስ አበባ አራተኛ ክፍል የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ አተገባበር ፍተሻ።"አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ የድህረ ምረቃ ትምህርት ቤት አማርኛ በማስተማር ስነዘዴ ትምህርት ለማስተር ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት (ያልታተመ)።

አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1994) *የትምህርት ተከታታይ ምዘናና ግምገማ ፅንሰ ሃሳቦችንና ቴክኒኮች*። አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት::

መሠለ በዳኔ (1988) "የመማር ማስተማር ሂደት በትምህርት ቤት አመራር ሥልጠና የተዘጋጀ ማንዋል::" አዲስ አበባ (ያልታተመ)

ደባሱ አሰረስ (1990) "የማስልጠኛ ዘዴዎች የስልጠና ማኑዋል" የመምህራንና የትምህርት ባሙያዎች ስልጠና መመሪያ። አዲስ አበባ (ያልታተመ)::

ታጠቁና ሌሎች (1995) የአስረኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ ተከታታይ ምዘና መመሪያ አደስ አበባ፣ሉሙከሉ የተዘጋጀ (ያልታተመ)።

ዳንኤል ዘውዱ (1999) "የአንደኛ ደረጃ ትምህርት(1-8) የግምገማ ስልቶች " አዲስ አበባ ስርዓተ ትምህርት ዝግጅት ጥናትና ምርምር ኢኒስቲትዩት (ያልታተመ)

ዳንኤል ዘውዱ (1999) "የተከታታይ ምዘና አተገባበር" ኮተቤ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ ለአጭር ስልጠና የተዘጋጀ ያልታተመ::

AED/BESO II project.(2005).*A Concise Manual for Developing and Implementing Continuous Assessment in Teacher Education Institution and Primary School of Ethiopia.* Addis Ababa: Ministry of Education.

Airasion, Peter. W. (1996). *Assessment the Classroom.* New York: Prentice Hall.

Anthony J. Nitko, (2004). *Educational Assessment of Students*, Nitko University of Arizona.

Bachman, L.F. (1990). Fundamental Consideration in Language testing. Oxford. OUP.

Bachman, L.F. (1990).*Fundamental Consideration in Language Testing.*Oxford. OUP.

Bekalu Atnafu. (2007). "An Evaluation of the Implementation of Continuous Assessment (CA): The Case of St. Mary's University College." IER Flambeau. Vol. 14, No. 2, PP. 31-42.

Bekalu Atnafu. (2007). "An Evaluation of the Implementation of Continuous Assessment (CA): The case of st. Mary's University Colleg."IER Flambeau. Vol 14, No. 2, PP. 31-42.

Crookes, G and Chaudron, c (1991) "Guideline for classroom language teaching" In Celce-Murcia, M. (ed). *Teaching English as A Second or Foreign Language.* Los Angeles: Heinle and Heinle Publisher.

Dessalegn Chalchisa and Grirma Lemma (2009). *Measurement and Evaluation Manual for Higher Education Institutions. Addis Ababa University.*

Dessalegn Chalchisa. (2004). "Continuous Assessment in Lower Cycle Primary School." *IER Flambeau.* Vol. 12, No. 1, PP. 1-8

Harmer, J. (2001). *The Practice of English Language Teaching (3rd ed).* Harlow: Pearson Educational Ltd.

Harmer, J. (2001). The Practice of English Language teaching (3rd ed). Harlow: Pearson Educational Ltd.

Heaton, J.B. (1996) *Classroom Testing.* London: Longman Group.

Lazer, David. (1999). *Multiple Intelligence Approaches to Assessment: Solve the Assessment Conundrum.* U.S.A. Zephyr Press.

Linn, R and Miller, M.D. (2005). *Measurement and Assessment in Teaching (9th ed.).* New Jersey: Pearson Prentice-Hall.

Ministry of Education, Youth and Culture. (2004).*Principle of Continuous Assessment.* Kingston: Jamaica.

MOE (1996). *Guidelines for Continuous Assessment (Grade-10 English).* Addis Ababa: Berhanena Selam Printing Enterprise.

Nitko, J.A (2006) Continuous Assessment in Teacher Education Washington, DC: Academy for Education Development.

Njabili , A.F, Abedi S, Magesse N.W and Kalole A.M (2005 ,) *Equity and school based Assessment*: The case of Tanzania. A paper presented at the 31st Annual Conference of the International Association for Educational Assessment Abuja, Nigeria 4th-9th

Okahanja (1999). *Towards Improving Continuous Assessment in Schools: A Police and Information Gudte*. Namibia Ministry of Basic Education and Culture.

pennycuick, David (1988) The introduction of continuous Assessment of secondary level in developing countries in practice M.Broad foot etal *changing educational Assessment* Routledge.

Plessis, Joy Due and etal. (2002). *In may Classroom A Guide to Reflective Practice.* Christine Chamber: Africa Bureau Information Center.

_____ (2003).*Improving Educational Quality,(DEO),Project.* American Institutes for Research.

_____ (2003) *Continuous Assessment a Practical Guide for Education.* Washington: USA.

Puhl, Carol, A. (1997). *Develop, Not Jodge Continuous Assessment in the ESL Classroom.* Forum, Vol. 35, No 2, April June, (1997). P. 1-9 from http://exchange state. Gov/Form/Vol. 55/Vol. 35/No 2/ .htm., 11/23/2006.

Pollar, A (2003). *Reflective Teaching (2nd ed).* London: Biddles Ltd

Race , P and etal (2005) *Tips on Assessment (4th ed).* Britain: MPG Book Limited.

Sessaleng Chalchisa. (2004). "Continuous Assessment in Lower Cycle Primary School." IER Fambeau. Vol. 12, No.1, PP.1-8.

Shaaban, K. (2001) . "Assessment of Young Learners." English Teaching Forum. Vol, 39, No. 4, Pp. 16-33

Thorley, L and Gergory, R (ed.) (1997) Using Group Based Learning in Higher Education. London: Biddles Ltd.

Thorndike,R.L. and Hagen , E.P(1997) *measurement and evaluation in education and psychology* . Fifth edition ,New York; Prentice Hall ,Inc

Todd, R.W (2002). "Using Self Assessment for Evaluation." English Teaching Forum. Vol. 40, No.1, PP. 16-19.

Tudor, J(1996) Lerner Centeredness and Language Education. Cambridge: Cambridge University Press.

USAD-AED EQUIP II (2008)*Teachers' Handbook on Formative Continuous Assessment Grade 1*, Addis Ababa.

አበረቃች

አባሪ 1

በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በቋንቋዎች ጥናት ፋክሊቲ የአማርኛ ቋንቋ ክፍለ ትምህርት የድህረ ምረቃ መርሐ ግብር

በአማራ ክልል

በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም የመንግስት ኮሌጆች

የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የሚሞላ

የጽሑፍ መጠይቅ

ውድ መምህር/ት፡- የዚህ መጠይቅ ዓብይ ዓላማ በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ ለሚሰራ ጥናት መረጃዎችን ማስገኘት ነው። ስለዚህ በመጠይቁ የሚገኘው መረጃ ከታሰበው ዓላማ ውጭ ለሌላ ተግባር የማይውል መሆኑን በመገንዘብ በመጠይቁ ለተካተቱ ጥያቄዎች ትክክለኛ ምላሽ እንዲሰጡ በትህትና እጠይቃለሁ። መጠይቁን ለመሙላት ሊተባበሩኝ በመፍቀድዎ በቅድሚያ አመሰግናለሁ።

ማሳሰቢያ፡- መጠይቁ የሚሞላው በግል ሲሆን ስምና ሌላም ግላዊ ማንነትን የሚገልፅ ነገር አይጻፍበትም።

ክፍል አንድ ፡- አጠቃላይ መረጃ

እባክዎን ቀጥሎ ከ1-5 ለቀረቡት ጥያቄዎች ከፊት ለፊት ባለው ሣጥን ላይ በእርስዎ ትክክለኛ የሆነውን ይህን "✓" ምልክት በማድረግ ያመላክቱ። በክፍት ቦታዎች ደግሞ ለእርስዎ ትክክል የሆነውን በመፃፍ ያሳዩ።

1. የሚያስተምሩበት ኮሌጅ ስም ______________

2. ፆታ፡-

   ወንድ ☐ ሴት ☐

3. የትምህርት ደረጃ

   ዲፕሎማ ☐ የመጀመሪያ ድግሪ ☐ ሁለተኛ ድግሪ ☐

   ሌላ ______________

4. የአገልግሎት ዘመን ______________

5. ተከታታይ ምዘናን በተመለከተ ስልጠና አግኝተዋል

   አዎ ☐ የለም ☐

ክፍል ሁለት፦ እባክዎ ትዕዛዙን ልብ ይበሉ

በአማርኛ ትምህርት ክፍል ከሚያስተምሩዋቸው ተማሪዎች አንዱን ክፍል ያስቡና አንድ የትምህርት ዓይነት ይምረጡ

የትምህርት ዓይነት ____________________

የተማሪዎች ብዛት ወንድ_____ ሴት___ ጠቅላላ ድምር ________

ቀጥሎ በተሰጠው ቦታ ላይ ከመረጡት ክፍል ከሚያስተምሯቸው ተማሪዎች በሙሉ የሚያስታውሱትን ስማቸውን ከነአባታቸው ይፃፉ። ከስሙ ፊት ለፊት ለእያንዳንዱ ተማሪ

ተ.ቁ	ስም ከነአባት	ውጤት ከ20%	ተ.ቁ	ስም ከነአባት	ውጤት ከ20%
1			21		
2			22		
3			23		
4			24		
5			25		
6			26		
7			27		
8			28		
9			29		
10			30		
11			31		
12			32		
13			33		
14			34		
15			35		
16			36		
17			37		
18			38		
19			39		
20			40		

ከላይ የቀረበውን ጥያቄ መሠረት በማድረግ የሚከተሉትን እንደ ጥያቄው በክፍት ቦታው በመፃፍ እና ምርጫ ለሆኑት የሚስማማዎት ላይ የ ✓ ምልክት በማድረግ ይመልሱ

ዝርዝር ጥያቄዎች

1. ለእያንዳንዱ ተማሪ ውጤት ለመስጠት እገዛ ያደረገልዎት ምንድን ነው? ____________________

____

____

____

2. ለተማሪዎች በሰጧቸው ውጤት ይተማመናሉ?
   1. በጣም እተማመናለሁ ☐ 2. በመጠኑ እተማመናለሁ ☐ 3. መወሰን ያስቸግረኛል ☐
   4. አልተማመንም ☐ 5. በጣም አልተማመንም ☐

3. ለተማሪዎች የሰጡት ውጤት ምን ያክል ተገቢ (ሚዛናዊ) ነኝ ብለው ያምናሉ?
   1. በጣም ተገቢ ነው ☐ 2. በመጠኑ ተገቢ ነው ☐ 3. ለመወሰን ያስቸግረኛል ☐
   4. ተገቢ አይደለም ☐ 5. በጣም ተገቢ አይደለም ☐

4. የተማሪዎችን ችሎታ በትክክል አውቃለሁ ብለው ያስባሉ?
   1. በጣም አውቀዋለሁ ☐ 2. በመጠኑ አውቀዋለሁ ☐ 3. ለመወሰን ያስቸግረኛል ☐
   4. አላውቀውም ☐ 5. በጣም አላውቀውም ☐
5. በምዕራፍ፣ በሴሚስተር እና በዓመት መጨረሻ ከሚሰጥ የፈተና ውጤት ይልቅ በተከታታይ ምዘና ትግበራ ሂደት የሚገኝ ውጤት አስተማማኝ ነው?
   ሀ. አዎ ☐ ለ. አይደለም ☐ ሐ. መግለጽ ያስቸግራል ☐

ክፍል ሦስት

ከዚህ በታች ባሉ ክፍት ቦታዎች የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች አዘውትረው የሚጠቀሙትን በስም ለይተው ከፃፉ በኋላ መቼ መቼ እንደሚጠቀሙ እያንዳንዱ ፊት ለፊት ባሉት አምስት አማራጮች 5-1 ላይ እርስዎ የሚተገብሯቸውን ይህን✓ " ምልክት ያድርጉ።

5. ሁልጊዜ
4. አብዛኛውን ጊዜ
3. አንዳንድ ጊዜ
2. አልፎ አልፎ
1. ፈፅሞ

ተ.ቁ	የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች	አጠቃቀም				
		ሁልጊዜ	አብዛኛውን ጊዜ	አንዳን ጊዜ	አልፎ አልፎ	ፈጽሞ
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						

ክፍል አራት

በተቋማችሁ የሚሰጠውን የተከታታይ ምዘና ስርዓት መሰረት አድርገው ከዚህ በታች ተዘረዘሩት ጥያቄዎች ምላሽዎን በክፍት ቦታዎች ይስጡ።

1. በተቋማችሁ የተከታታይ ምዘናን የምትጠቀሙበት ምክንያት ምንድን ነው? ____

2. የተመሰኑ ወደ ኋላ የቀሩ ተማሪዎችን በተደጋጋሚ ድጋፍ ካደረጉላቸው በኋላ ምንም አይነት መሻሻል ሳይታይባቸው ቢቀሩ ምን ሊያደርጉ ይችላሉ? ____

3. በተከታታይ ምዘና ሂደት በክፍል ውስጥ ለተማሪዎች ለምን ያህል ጊዜ ግብረ መልስ ይሰጣሉ?

____

4. ግብረ መልስ መቼ ቢሰጥ ውጤታማ ይሆናል?

____

5. ተማሪዎችን በተከታታይ ምዘና በመመዘን ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮች ምንድን ቸው?

____

6. በተከታታይ ምዘና ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮችን ለመፍታት መፍትሄ የሚሉት ምንድን ነው?

____

መረጃ በመስጠት ስለተባበሩኝ አመሰግናለሁ!!

አባሪ - 2

በብሬ ማርቆስና በፍኖተ ሰላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች

የክፍል ውስጥ ምልከታ ማመሳከሪያ (check List)

የዚህ ምልከታ ዋና አላማ በኮሌጆ በአማርኛ ቋንቋ የትምህርት ሂደት የተከታታይ ምዘና እንዴት ተግባራዊ እንደሚደረግ በክፍል ተገኝቶ በመመልከት መፈተሽ ነው፡፡

- የኮሌጅ ስም ______________
- ምልከታ የተደረገበት ክፍልና ምድብ ______________
- ምልከታ የተካሄደበት ቀንና ዓ.ም ______________
- ምልከታ የተከናወነበት የክፍል ጊዜ እርዝማኔ ______________
- በክፍል ውስጥ የተማሪዎች ብዛት ወንድ ____ ሴት ____ ድምር ____
- ትምህርቱ የተጀመረበት ሰዓት ______
- ትምህርቱ የተጠናቀቀበት ሰዓት ______
- የመምህር ፆታ ወንድ ☐ ሴት ☐
- የአገልግሎት ዘመን ______

ለረዳት ተመልካቾ የተሰጠ መመሪያ፡- ከዚህ በታች ለተዘረዘሩት የክፍል ውስጥ የተማሪና መምህር በመማር ማስተማሩ ሂደት በክፍል ውስጥ በተከሰቱ የተከታታይ ምዘና መሳሪያ የሚስሩትን ጭረት (Tally) በማድረግ መከታተል ነው፡፡ የምልከታ መሳሪያዎች በመስፈርቱ መሰረት ከተከናወኑ ይህን "/" እዝባር ምልክት ያድርጉ፡፡

ማሳሰቢያ፡- እንደ ትግበራው ሁኔታ ድግግሞሽ ሲፈጠር ጭረት (Tally) ከአንድ በላይ መጠቀም ይቻላል፡፡

ተ.ቁ	የተከታታይ ምዘና የመመዘኛ መሳሪያዎች (Tools of Continuous Assessment)	ጭረት (Tally)	ድምር (Total)
1	የቃል ጥያቄ (Oral questioning)		
2	የክፍል ስራ (Class work)		
3	የቤት ስራ (Home work)		
4	የቡድን ምዘና (Group assessment)		
5	የፕሮጀክት ምዘና (Project assessment)		
6	የቢጤ ግምገማ (Pear assessment)		
7	ግለ ግምገማ (Self assessment)		
8	ምልከታ (observation)		
9	የጥንድ ግምገማ (Pair assessment)		
10	የሚና ጨዋታ (Role play)		
11	የመረጃ ጥንቅር ምዘና (Portfolio assessment)		
12	አቋሙ ገለፃ ማቅረብ (Presentation)		

ግብረ መልስ አሠጣጥ

ተ.ቁ	ግብረ መልስ አይነት	ጭረት(Tally)	ድምር
1	ቃላዊ ግብረ መልስ		
2	ጽሁፋዊ ግብረ መልስ		

መረጃ በመስጠት ስለተባበሩኝ አመሰግናለሁ!

አባሪ 3

በአማራ ክልል

በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ በተማሪዎች የሚሞላ የጽሁፍ መጠይቅ

ውድ ተማሪ፦ የዚህ መጠይቅ ዋና አላማ የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል የጥናት መረጃ ማስገኘት ነው። ከመጠይቁ የሚገኘው መረጃ ለሌላ ተግባር አይውልም። ስለዚህ ለጥያቄዎች ትክክለኛ ምላሽ እንድትሰጥ/ጭ በትህትና እጠይቃለሁ።

በመጠይቁ ላይ ስም፣ ክፍል፣ ቁጥር ፣ ወዘተ . . . መፃፍ አያስፈልግም። መጠይቁን ለመሙላት ስለተባበርከኝ/ሽኝ በቅድሚያ ከልብ አመሰግናለሁ።

ክፍል አንድ

እባክህ/ሽ በተዘጋጀው ቦታ ውስጥ ለአንተ/ቺ ትክክለኛ የሆነውን " ×" ምልክት በማድረግ ግለጽ/ጪ።

1. የሚማሩበት ተቋም
   ደብረ ማርቆስ መ/ት/ማ ኮሌጅ ☐ ፍኖተ ሠላም መ/ት/ማ ኮሌጅ ☐
2. ፆታ
   ወንድ ☐ ሴት ☐

ክፍል ሁለት

ከዚህ በታች ያሉትን ተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች በመመልከት በተቋማችሁ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን እነዚህን መሣሪያዎች እንዴት እንደሚተገብሩት ከተሰጡት አምስት አማራጮች (1-5) ውስጥ ተገቢ ነው ብለህ/ሽ የምታስበውን/ቢውን የ" ×" ምልክት በማድረግ ለእያንዳንዱ የተከታታይ ምዘና መሣሪያ አይነት አንድ ምላሽ ስጥ/ጭ።

1. ሁልጊዜ
2. አብዛኛውን ጊዜ
3. አንዳንድ ጊዜ
4. አልፎ አልፎ
5. ፈጽሞ

ተ.ቁ	የተከታታይ ምዘና መሣሪያዎች	አጠቃቀም				
		ሁልጊዜ	አብዛኛውን ጊዜ	አንዳንድ ጊዜ	አልፎ አልፎ	ፈጽሞ
1	የቃል ጥያቄ (Oral questioning)					
2	የክፍል ስራ (Class work)					
3	የቤት ስራ (Home work)					
4	የቡድን ምዘና (Group assessment)					
5	የፕሮጀክት ምዘና (Project assessment)					
6	የቢጤ ግምገማ (Pear assessment)					
7	ግለ ግምገማ (Self assessment)					
8	ምልከታ (observation)					
9	የጥንድ ግምገማ (Pair assessment)					
10	የሚና ጨዋታ (Role play)					
11	የመረጃ ጥንቅር ምዘና (Portfolio assessment)					
12	[illegible] ሀሳብ ማቅረብ (Presentation)					

ክፍል ሦስት

ከዚህ በታች ለቀረቡት ጥያቄዎች በእንተ/ቺ አስተያየት የተከታታይ ምዘና ስርዓቱ ምን እንደሚመስል ትክክል ነው ብለሀ/ሽ የምታስበውን/ቢውን የ" x" ምልክት በማድረግ እና ክፍት ቦታዎችን በመሙላት ምላሽ ስጥ/ጭ።

1. የተከታታይ ምዘና ስርዓት በክፍል ውስጥ የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ ያደርገዋል ብለው ታስባለህ/ሽ?
   1. አዎ ☐ 2. አላስብም ☐ 3. መግለጽ ያስቸግረኛል ☐
2. እንተ/ች ባለህበት/ሽበት ክፍል ውስጥ የተከታታይ ምዘና በሚሰጥበት ጊዜ ሁሉም ተማሪዎች ተሳታፊ ናቸው ብለው ታስባለህ/ሽ?
   1. በሙሉ ተሳታፊ ናቸው ☐ 2. በመጠኑ ተሳታፊ ናቸው ☐
   3. መግለጽ ያስቸግራል ☐ 4. ተሳታፊ አይደሉም ☐
3. እንተ/ች ባለህበት/ሽበት ክፍል ውስጥ የተከታታይ ምዘና በሚሰጥበት ጊዜ ሁሉም ተማሪዎች በየሚታውን አውቀው ተሳታፊ እንዲሆኑ መምህሩ ክትትልና ቁጥጥር ያደርጋሉ?
   1. ሁልጊዜ ያደርጋሉ ☐ 2. አብዛኛውን ጊዜ ☐
   3. አልፎ አልፎ ያደርጋሉ ☐ 4. ፈጽሞ አያደርጉም ☐
4. መምህራችሁ የተከታታይ ምዘና ሂደት መሠረት አድርገው የማስተካከያና የማበረታቻ ግብረ መልስ ይሰጣሉ?
   1. ሁልጊዜ ይሰጣሉ ☐ 2. አብዛኛውን ጊዜ ይሰጣሉ ☐
   3. አልፎ አልፎ ይሰጣሉ ☐ 4. ፈፅሞ አይሰጡም ☐
5. በተራ ቁጥር 4 ላይ መልስህ/ሽ ከ1-3 ያሉትን ከሆነ መምህሩ ግብረ መልሱን የሚሰጡት በምን አይነት መልኩ ነው? ________________________________

____

____

6. በተቋማችሁ የተከታታይ ምዘና ትግበራ ሂደት ላይ የሚስተዋሉ ችግሮች ምንድን ናቸው?

____

____

____

7. ችግሮችን ለመቅረፍ መወሰድ የሚገባቸው መፍትሄዎች ምንድን ናቸው? ____________

____

____

____

____

መረጃ በመስጠት ስለተባበሩኝ አመሰግናለሁ!!

አባሪ 4

በአማራ ክልል

በደብረ ማርቆስና በፍኖተ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጆች አማርኛ ለሚያስተምሩ መምህራን የቀረቡ ቃለ መጠይቆች

የተከበሩ ውድ መምህር

የጥናቱ አላማ በኮሌጆች የተከታታይ ምዘናን አተገባበር መመርመር ነው፡፡ ከዚህ ቃለ መጠይቅ የሚገኙ መረጃዎች ለጥናትና ምርምር ዓላማ እንደሚውል በትህትና እገልፃለሁ፡፡ ለቃለ መጠይቁ ምላሽ ለመስጠት ጊዜዎን ሰውተው ሊተባበሩኝ በመፍቀድዎ ከልብ አመሰግናለሁ፡፡

1. የተከታታይ ምዘና ጥቅም (value) ምንድን ነው?
2. በኮሌጃችሁ የተከታታይ ምዘና የመመዘኛ መንገዶች ምን ምን ናቸው?
3. ከተከታታይ ምዘና የመመዘኛ ዘዴዎች አዘውትራችሁ የምትጠቀሙባቸው የትኞቹ የመመዘኛ ዘዴዎች ነው?
4. ለምን ይህን የመመዘኛ ዘዴ ልትመርጡ ቻላችሁ?
5. ተከታታይ ምዘና በተማሪዎች የዕውቀትና ክህሎት ግንባታ ያመጣው ለውጥ ምንድን ነው?
6. ተከታታይ ምዘና መጠቀማችሁ ያስገኘው ውጤት/ለውጥ ምንድን ነው?
7. ተከታታይ ምዘናን ተግባራዊ በማድረግ ሂደት ላይ ያጋጠሙ ችግሮች ካሉ ቢገልፁ ?
8. ችግሮችን ለማስወገድ ምን የመፍትሄ ሀሳቦችን ይሰጣሉ?

መረጃ በመስጠት ስለተባበሩኝ አመሰግናለሁ!!

አባሪ - 5

የሰነድ ፍተሻ ማረጋገጫ ዝርዝር (check list)

ሰነዱ የተገኘበት ኮሌጅ ስም ____________________

ሰነዱ የተዘጋጀበት ክፍልና ምድብ ____________________

ተ.ቁ	የሰነድ ዝርዝር	አለ	የለም	አስተያየት
1	የተከታታይ ምዘና እቅድ ዝግጅት			
	• የሚተገበሩ የተከታታይ ምዘና አይነቶች በእቅድ ተይዘዋል?			
	• እያንዳንዱ ተግባር የሚከወንበት የጊዜ ገደብ ይታወቃል?			
	• እያንዳንዱ ምዘና ዓላማው ምን እንደሆነ ተገልጿል?			
	• ከትግበራ በኋላ የሚጠበቀው ውጤት (ግብ) ተገልጿል?			
	• የተከታታይ ምዘና ውጤት ከአጠቃላይ ተማሪዎች ውጤት 50% እና በላይ እንደሚሸፍን ተገልጿል?			
2	የተማሪዎች ትምህርት መከታተያ ቅጽ (ፕርቅም ስራዎች) (Portfolio)			
	• የተማሪዎች ተከታታይ ምዘና የስራ እንቅስቃሴ የሚያሳዩ ዶክመንቶች ተይዘዋል?			
	• የተማሪዎችን የትምህርት አቀባበል ችሎታ እና ለውጥ ማሳያ መዝገብ ተዘጋጅቶ ተይዟል?			
3	የተማሪዎች ብቃት (Performance መከታተያ መዝገብ			
	• የተማሪዎችን የብቃት ደረጃ በሚያሳይ መልኩ ዶክመንት ተመዝግቦ ተይዟል?			
	• የተማሪዎችን የብቃት ደረጃ መሰረት በማድረግ የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማስተካከል የተሰራ ስራን የሚያሳይ ማስረጃ አለ?			
	• ትምህርቱን በአግባቡ መከታተል ያልቻሉ ተማሪዎች በተለየ መልኩ ተለይተው ተይዘዋል?			
	• እነዚህን ተማሪዎች ከሌሎች ጋር አብረው እንዲራመዱ ለማድረግ የተደረገላቸውን የተለየ ድጋፍ የሚያሳይ ማስረጃ አለ?			
4	ግብረ መልስ አሰጣጥ			
	• የተማሪዎች የተከታታይ ምዘና ስራን መሰረት አድርጎ የተሰጠ ግብረ መልስ አለ?			
	• ተማሪዎች ከስህተታቸው እንዲማሩ አቅጣጫ በሚያሳይ ጽሑፋዊ ግብረ መልስ ተሰጥቷል?			
	• ተማሪዎችን በስራቸው ለማበረታታት የሚያስችል ግብረ መልስ ተገልጿል?			
5	የውጤት ማጠቃለያ ቅጽ			
	• የተማሪዎች ውጤቶች ከምዘና አይነቶች ጋር ተገልፀዋል?			
	• እያንዳንዱ የምዘና ዘዴ ውጤቱ ምን ያህል እንደያዘ ይገልፃል?			

በፍ/ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ የቋንቋ ትምህርት ክፍል የ2003 ዓ.ም ዝርዝር የስራ ዕቅድ

ተ.ቁ	የሚከናወኑ ተግባራት	በ %	1ኛ ሩብ ዓመት			2ኛ ሩብ ዓመት			3ኛ ሩብ ዓመት			4ኛ ሩብ ዓመት		
			ሐ	ነ	መ	ጥ	ህ	ታ	ጥ	የ	መ	ሚ	ግ	ሰ
1	**ቁልፍ ተግባር** በመደበኛ፣ በማታና በክረምት ተመዝግበው የሚመጡ ሰልጣኞችን በአግባቡ ማሰልጠን፣													
1.1	<u>ዝርዝር ቁልፍ ተግባር</u> የትምህርት ክፍሉን አመታዊ የስራ ዕቅድ ከኮሌጁ መሰረታዊ አላማ ጋር አጣጥሞ ማዘጋጀት ፣													
1.2	የትምህርት ክፍሉን፣ የኮሌጁንና የክልሉን ትምህርት ቢሮ ዕቅድ መነሻ ያደረገ ተግባረ ተኮር ስልጠና መስጠት፣	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.3	ስልጠናውን የታተመለትን ግብ መምታቱን ለማረጋገጥ ለሰልጣኞች በአግባቡ የተዘጋጀ ተከታታይ በመስጠት በስልጠናው ያደበሩትን ችሎታ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.4	በቋንቋ ክፍሎች በስነ ልሳን፣ በስነ ጽሁፍና በስነ ዘዴ በቂ ክህሎትና እውቀት ያዳበሩ ሰልጣኞችን ለማፍራት እለዋ መስራት፣	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.5	በትምህርት ክፍሉ የሚከናወኑትን ተግባራት ይበልጥ ውጤታማ ለማድረግ ከአጋዥ ጽሁፎች፣ ከጥናትና ምርምር ስራዎች ከምክክር ሲምፖዚየም	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.6	ወደ ትምህርት ክፍሉ ተመልምለው ለሚመጡ ተማሪዎች የመግቢያ ፈተና ማዘጋጀት፣	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.7	የኮርስ አስተባባሪ መምህራንን መመደብ፣	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

ተ.ቁ	የሚከናወኑ ተግባራት	1ኛ ሩብ ዓመት			2ኛ ሩብ ዓመት			3ኛ ሩብ ዓመት			4ኛ ሩብ ዓመት			አስፈጻሚ	ፈጻሚ	ምር[illegible]
		ሐ	ነ	መ	ጥ	ህ	ታ	ጥ	የ	መ	ሚ	ግ	ሰ			
2	<u>አበይት ተግባራት 30 %</u>															
2.1	በመማር ማስተማሩ ሂደት እገዛ የሚያስፈልጋቸውን ሰልጣኞች በቲቶሪያል ኘሮግራም ማገዝ፣ በተለይ ለሴት ሰልጣት ድጋፍ መስጠት፣													ትም/ክፍሉ	የት/ክፍሉ መምህር	
2.2	የመደበኛ የማታና የክረምት ሰልጣኞች የሚመለከቱ ልዩ ልዩ መረጃዎች በወጉ አስተካክሉ በትምህርት ክፍሉ ማስቀመጥ፣				X	X	X	X	X	X	X	X	X	•	•	
2.3	በትምህርት ክፍሉ መምህራን መካከል የእርስ በርስ የልምድ ልውውጥ በማድረግ የመማር ማስተማር ሂደቱን ማጠናከር ሂደቱን ማጠናከር/ ማጕልበት/					X	X	X	X	X	X	X	X	•	•	
2.4	በትምህርት ክፍሉ በአገልሉት ላይ የሚገኙትን ሞጅሉች ወቅታዊ ገልጸና በመረጃ የዳበሩ በማድረግ አሻሽሉ ማዘጋጀት					X	X	X	X	X	X	X	X	•	•	
2.5	የትምህርት ክፍሉን እንቅስቃሴ በመተግበር ለመደገፍ የሚያችል የስነ ጽሁፍና ድራማ እንዲሁም የእንግሊዘኛ ቋንቋ ማኅበር ክበቦችን ማቋቋም ተግባራዊ ክንዋኔያቸውን መከታተል፣ የትምህክፍሉ መምህራን እንዲሳተፍ ማድረግ።					X	X	X	X	X	X	X	X	•	•	
2.6	የትምህርት ክፍሉ አባላት በክልሉና በአካባቢው ህብረተሰብ ችግሮች ላይ ተመስርተው ችግር ፍች ጥናትና ምርምር እንዲካሄዱ ማበረታታትና መቼ ሁኔታዎች መፍጠር፣						X	X	X	X	X	X	X	•	•	

ተ.ቁ	የሚከናወኑ ተግባራት	1ኛ ሩብ ዓመት			2ኛ ሩብ ዓመት			3ኛ ሩብ ዓመት			4ኛ ሩብ ዓመት			አስፈጻሚ	ፈጻሚ	ምርመ
		ሐ	ነ	መ	ጥ	ህ	ታ	ጥ	የ	መ	ሚ	ግ	ሰ			
2.7	በትምህርት ክፍሉ የሚከናወኑትን ተግባራዊ ጥራት ብቃትና ወቅታዊነት ከፈጻሚዎች ማንነት ጋር በየጊዜው ተከታትሎ በመመዝገብ በአመቱ መጨረሻ በደረጃ ለይቶ ለማስቀመጥ የሚያስችል መረጃ መያዝ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		ትምክፍሉ	የትክፍሉ መምህር	
2.8	የክፍሉን አሰልጣኝ መምህራን የ ICT ፕሮግራም ተጠቃሚ ማድረግ፡፡	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		•	•	
3	<u>ንዑስ ተግባር 15 %</u>															
3.1	በትምህርት ክፍሉ የሚያስፈልጉ የመማሪያና ማስተማሪያ የጽህፈት መሣሪያዎች በሚሟላት ቢሮዎችን ማደራጀት፤	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		ኮሌጁ	ትምክፍሉ	
3.2	የመምህራን ሙያዊ ብቃት ለማሳደግ በሚያስችሉ ሙያዊ ስልጠናዎች ላይ መሣተፍና የተገኘዉን ልምድ ለመምህራን ማካፈል የሚቻልበትን መድረክ መፍጠር፤	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		ትምክፍሉ	የትክፍሉ መምህር	
3.3	በየሩብ አመቱን ዕቅድ አፈጻጸም በመገምገም የክንውን ሪፖርቱን ለሚመለከተው አካል ማቅረብ፤	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		ኮሌጁ	ትምክፍሉ	
3.4	የትምህርት ክፍሉን የመረጃ አያያዝ በስርዓት በማደራጀት ለስራ አመች ሁኔታ መፍጠር፤	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		•	•	

ተ.ቁ	የሚከናወኑ ተግባራት	1ኛ ሩብ ዓመት			2ኛ ሩብ ዓመት			3ኛ ሩብ ዓመት			4ኛ ሩብ ዓመት			አስፈጻሚ	ፈጻሚ	ምር
		ሐ	ነ	መ	ጥ	ህ	ታ	ጥ	የ	መ	ሚ	ግ	ሰ			
4	<u>ተጨማሪ ተግባራት 5%</u>															
4.1	በኮሌጁ የሚደራጁና የትምህርት ክፍሉን እገዛ የሚጠይቁ ተግባራትን ሁሉ ለማከናወን ዝግጁ ሆና	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	ትም/ክፍሉ	የት/ክፍሉ መምህር	
4.2	የኮሌጁን ተግባር ለማከናወን በሚያስችሉ ኮሚቴዎች ውስጥ በንቃት መሣተፍ፤	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	•	•	
4.3	በማንኛውም የትምህርት ክፍሉ አሰራር ውስጥ ግልጸኝነትና ተጠያቂነት ያማከለ አሰራር ማስፈን፤	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	•	•	
4.4	የትምህርት ጥራትን በትክክል ለማረጋገጥ የሚያስችሉ የአሰራር ስልቶችን መዘርጋት፤	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	•	•	
4.5	ሌሎች ወቅታዊ ተግባራትን በግልና በጋራ ማከናወን፤	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	•	•	

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	10%	[illegible]	18/8/2002	[illegible]
		[illegible]	10%		- 18/8/2002 - እስከ 5/9/2002	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	10%	[illegible]	እስከ 30/9/2002 [illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	10%	[illegible]		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	20%		[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	40%		[illegible]	

የ2001 ዓ.ም [illegible] 231

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ጊዜ	መስፈርት	ፐርሰንት %	[illegible]
[illegible] 231	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible] 25-30	[illegible]	5%	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible] 6-10	[illegible]	10%	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible] 20-30	[illegible]	10	[illegible]
	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	20	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	10	[illegible]
	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	5.	[illegible]
	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	93 40	1 [illegible] 2 [illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] 123	[illegible]	[illegible] 3	[illegible]	[illegible] 4-10	[illegible]	20	[illegible]
	[illegible]	[illegible] 1 - 3		[illegible]	[illegible]	20	[illegible]
	[illegible]	[illegible] 3	[illegible]	[illegible]	[illegible]	10	[illegible]
	[illegible]	[illegible] 3 - 4	[illegible]	[illegible]	[illegible]	10	[illegible]
	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	40	[illegible]

94

[illegible]

የኮርስ ርዕስ፡- የፅሁፈት ክሂል 1 (አንድ)

የኮርስ ኮድ፡- ELAE-231

የመምህሩ ስም፡- አንለይ አዳነ

የኮርስ መጠን ግብር፡- ሁለት (2)

የኮርሱ ይዘቶች

ክፍል አንድ -ቃላት

- የቃል ምንነትና አመሰራረት
- የቃላት አመሰራረት ሂደቶች
- የቃላት ባህርያት
- የቃላት ዓይነቶች
- የቃላት ዓይነቶች

ክፍል ሁለት፡- ዓረፍተ ነገር

- የዓረፍተ ነገር ምንነትና ክፍሎቹ
- የይዘት ጥቅል ሀሳቦች
- የዓረፍተ ነገር ዓይነቶች
    - ከአገልግሎት አንፃር
    - ከአወቃቀር አንፃር
    - ከሥነ-ፅሁፋዊ ጠቀሜታ አንፃር

ክፍል ሦስት፡- አንቀፅ

- የአንቀፅ ምንነት
- በአንቀፅ ውስጥ የሚገኙ ዓረፍተ ነገሮች
- የአንቀፅ ቅርፅ
- የአንቀፅ መሠረታዊ ነገሮች

ምዘናዎች

1. የቡድን ስራ – 10%
2. የፕሮጀክት ስራ — 10%
3. የግል ስራ – 10%
4. የተግባር ስራ – 10%
5. የሴሚስተር አጋማሽ ፈተና – 20%
6. ማጠቃለያ ፈተና — 40%

Course Title:	Report writing
Course Code:	ELAE 332
Credit hrs.:	2

I. የኮርሱ ዓላማዎች፣

ይህ ኮርስ ከተጠናቀቀ በኋላ ተማሪዎቹ ፣

- የዘገባን ምንነት፣ አስፈላጊነትና ባህርያት ይገልፃሉ
- የኢ.መደበኛ ዘገባን ምንነትና ዓይነቶች ይለያሉ
- ልዩ ልዩ ኢ.መደበኛ ዘገባዎችን ይጽፋሉ
- የመደበኛ ዘገባን ምንነትና ባህርያት ይለያሉ
- የመደበኛ ዘገባን መረጃ ምንጮችና መረጃ መሰብሰቢያ መሣሪያዎች ይለያሉ
- ከተለያዩ የጥናታዊና፣ የመስክ የመረጃ ምንጮች መረጃ በመሰብሰብና በማጠናቀር ጥናታዊ ዘገባ ይጽፋሉ

II. የኮርሱ መግለጫ

ይህ ኮርስ በዋናነት ልዩ ልዩ ደብዳቤዎችን ማስታወቂያና ማመልከቻ አፃፃፍን የቃለ ጉባኤ አያያዝን፣ ምርምራዊ ጽሁፍን የመዘጋጀት ክሂሎትን የሚያዳብር ነው፡፡ ኮርሱ የሚሰጠው ከ5-8 ለማስተማር ለሚሰለጥኑ ነው።

III. የኮርሱ ይዘት

3.1. ልዩ ልዩ ደብዳቤዎችና ጽሁፎች

- የግልና የመሥሪያ ቤት ደብዳቤዎች
- መደበኛ የግል ደብዳቤ
- ኢ· መደበኛ የግል ደብዳቤ
- የምሥጋና ደብዳቤ
- የትራታ/እርምት አስተያየት ደብዳቤ
- የጥሪ/ ግብዣ ደብዳቤ
- የማመልከቻ ደብዳቤ
- የማስታወቂያ ጽሁፎች

1951 [illegible]

[illegible]

S/N	NAME	SEX	ID NO.	10%	10	%	%	%	%	%	%	60%	40%	100%	Grade
						CONTINUOUS ASSESSMENT 60%									
1	[illegible]	M	[illegible]	8	6										
2	[illegible]	M	[illegible]	8	8										
3	[illegible]	M	[illegible]	9	9										
4	[illegible]	M	[illegible]	9	8										
5	[illegible]	M	[illegible]	9	9										
6	[illegible]	M	[illegible]	9	8										
7	[illegible]	M	[illegible]	9	8										
8	[illegible]	F	[illegible]	8	10										
9	[illegible]	F	[illegible]	8	4										
10	[illegible]	F	[illegible]	8	6										
11	[illegible]	F	[illegible]	8	4										
12	[illegible]	F	[illegible]	9	6										
13	[illegible]	F	[illegible]	8	6										
14	[illegible]	F	[illegible]	8	7										
15	[illegible]	M	[illegible]	8	4										
16	[illegible]	M	[illegible]	9	8										
17	[illegible]	F	[illegible]	8	7										
18	[illegible]	M	[illegible]	8	7										
19	[illegible]	F	[illegible]	8	5										
20	[illegible]	F	[illegible]	8	8										
21	[illegible]	F	[illegible]	8	5										
22	[illegible]	F	[illegible]	8	7										
23	[illegible]	F	[illegible]	9	4										
24	[illegible]	F	[illegible]	8	5										
25	[illegible]	M	[illegible]	8	8										
26	[illegible]	F	[illegible]	8	8										
27	[illegible]	M	[illegible]	8	4										
28	[illegible]	F	[illegible]	8	8										
29	[illegible]	F	[illegible]	8	8										
30	[illegible]	F	[illegible]	8	5										
31	[illegible]	F	[illegible]	8	10										
32	[illegible]	M	[illegible]	8	8										
33	[illegible]	F	[illegible]	8	8										
34	[illegible]	F	[illegible]	8	4										
35	[illegible]	M	[illegible]	8	5										
36	[illegible]	M	[illegible]	8	6										
37	[illegible]	M	[illegible]	8	6										
38	[illegible]	M	[illegible]	8	8										
	St. Cherie S Cleb	M		8	8										

SUMMER 2002

DEBRE MARKOS COLLEGE OF TEACHERS EDUCATION

SUMMER REGULAR CLUSTER PROGRAM CONTINUOUS ASSESSMENT (PROJECT & EXAM) MARK LIST

Subject FLAE 101 (10+3) ACADEMIC YEAR 2002 SECTION-CSSR-2

summer regular cluster

77≥A
72-76.5 B

No	Name	Sex	Id.no	Continuous Assesment 50% Test &Group work 25% %	%	%	Practicl 25 % %	%	Project work 25% %	%	60 Total 75%	Final Exam 25%	Total 100%	Letter Grade
1	Abay Zelalem Temesegen	F	CSSR-038/2001	14	1		8	8½	11		43	29	72	B
2	Abeba Nigussie Derseh	F	CSSR-039/2001	14	1		8	6½	11		41	15	56	C
3	Abebayehu Getachew Wale	F	CSSR-040/2001	15	1		8	8	14½		47	26	73	B
4	Achsmyelesh Gashu	F	CSSR-041/2001	13	1		8	9	14		45	27	72	B
5	Addis Alem Tadesse Eskzi	F	CSSR-042/2001	12	1		8	6	11		38	21	63	C
6	Adigeh Lingerih	M	CSSR-043/2001	13	1		9	[illegible]	12		42	27	69	C
7	Amare Kebede Woldia 13	M	CSSR-044/2001	13	1		9	8	12		43	15	58	C
8	Asefa Egigu Alemu	M	CSSR-045/2001	7	1		9	9	13		39	18	57	C
9	Asikabeech Ejigu Yigezaw	F	CSSR-046/2001	13	1		9	7½	10		41	22	63	C
10	Azemera Getachew W/egizihaber	F	CSSR-047/2001	14	1		9	7½	10		42	22	64	C
11	Birhan Dires Lakew	F	CSSR-048/2001	7	1		8	5	10		31	20	51	C
12	Dejytinu Yizengaw Antenh	F	CSSR-049/2001											
13	Etagnhu Zewdie Germew	F	CSSR-050/2001	9	1		8	6	11		35	24	59	C
14	Gedaminsh Yesmaw Anley	F	CSSR-052/2001	9	1		8	7	10		35	24	59	C
15	Getaneh Firew Fenta	M	CSSR-053/2001	11	1		9	10	14		45	27	72	B
16	Hayalinesh Geremew Sibhat	F	CSSR-054/2001	12	1		8	8	13		42	27	69	C
17	Hirut Haregwoyn Belay	F	CSSR-056/2001	11	1		8	6	11		37	23	66	C
18	Lengerish Biazen Feten	F	CSSR-057/2001	14	1		8	8	10		41	23	64	C
19	Melkie Amsalu Tadesse	F	CSSR-058/2001	13	1		8	7	7½		37	24	61	C
20	Mihert Getnet Temesegen	F	CSSR-059/2001	12	1		8	7	12		42	14	54	C

Teachers Name ______________ sign. ______________ Date ______________

DEBRE MARKOS COLLEGE OF TEACHERS EDUCATION

SUMMER REGULAR CLUSTER PROGRAM CONTINUOUS ASSESSMENT (PROJECT & EXAM) MARK LIST

_____ Subject EDAE101 _____ (10+3) ACADEMIC YEAR 2002 SECTION-CSSR-2

summer regular cluster

No	Name	Sex	Id.no	Continuous Assesment 50% Test &Group work 25% %	%	%	Practicl 25 % %	%	Project work 25% %	%	60 Total 75%	Final Exam 25%	Total 100%	Letter Grade
1	Netsanet Assffa Degufa	F	CSSR-060/2001	11	1		8	7	14		41	20	61	C
2	Serawork Ayalew Mekonnen	F	CSSR-061/2001	10	1		8	7	14		40	27	67	C
3	Shegaw Workeneh Ayle	M	CSSR-062/2001	13	1		8	7½	12		41	23	64	C
4	Terusew Mazengia Tarekegn	F	CSSR-065/2001	15	1		8	8½	14		47	30	77	A
25	Tigisti Andualem Demeke	F	CSSR-066/2001	15	1		8	7½	13		45	32	77	A
26	Tiguaded Agidew Abegaz	F	CSSR-067/2001	15	1		8	7	14		44	30	74	B
27	Tinebebe Adamu Kebed	F	CSSR-068/2001	14	1		8	8½	14		47	30	77	A
28	Tsega Chanie Mitiku	F	CSSR-069/2001	15	1		8	8½	12		37	29	66	C
29	Tsehay Abebe Tsige	M	CSSR-070/2001	7	1		8½	6½	14		39	32	70	C
30	Workalem Talema Alemu	F	CSSR-071/2001	8	1		8	8	13		47	27	74	B
31	Wubalem Alehegn Ensma	M	CSSR-072/2001	17	1		8	8	14		50	31	81	A
32	Wudiye Wubie Worknh	F	CSSR-073/2001	19	1		8	8½	13		46	27	73	B
33	Yalemzerif Tenaw Gelaneh	M	CSSR-074/2001	14	1		9	9	14		48	24	72	B
34	Yaregal Bezabih Tessema	M	CSSR-075/2001	15	1		9	9	10		49	24	72	B
35	Yerga Jemberie Belay	M	CSSR-076/2001	12	1		10	10						

Teachers Name _____________ sign. _____________ Date _____________

በዩኖቲ ሠላም መምህራን ትምህርት ኮሌጅ በቋንቋ ትምህርት ክፍል ለሥነ ጽሑፍ መሠረታዊያን የተዘጋጀ የኮርስ ቢጋር

- የኮርሱ መለያ ----------------- ELAE -111
- መጠነ ሰዓት ------------------ 3
- መምህር --------------------- ሞገስ አመራ

1. **ዓላማዎች**

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ፡-

- የሥነ ጽሑፍን ምንነትና ተግባራት ያብራራሉ
- የሥነ ቃልን ምንነት፣ ባህርያት፣ ተግባራትና ዓይነቶችን ያስርዳሉ።
- የልቦለድን ምንነት፣ አልባዊያንንና የአቀራረብ ዘዴዎችን ይተነትናሉ
- የአጭር ልብወለድ ምንነትና ባህራያቱን ያብራራሉ
- የተውኔት ምንነትንና ባህርያትን ይለያሉ።
- የሥነ ጽሑፋዊ ስልት ምንነትና የሥልት ምከሰቻዋችን ይብራራሉ
- የሥነ ጽሑፋዊ ሂስ ምንነትንና ተግባራቱን ይለያሉ።

2. የኮርሱ ዋና ዋና ይዘቶች፡-

- የሥነ ጽሑፎ ምንነትና ተግባራት፣
- የሥነ ቃል ምንነት፣ ባህርያት፣ ተግባራትና ዘውጎች
- የሥነ ግጥም ምንነትና ባህርያት
- የልቦለድ ምንነት፣ አላባዊያንና የአቀራረብ ዘዴዎች
- ያጭር ልቦለድ ምንነት፣ አላባዊያንና ዘዴዎች
- የተውኔት ምንነት፣ባህርያት፣ አላባዊያንና ዓይነቶች
- የሥነ ጽሑፋዊ ሥልት ምንነትና መከሰቻዎች፣
- የሥነ ጽሑፋዊ ሂስ ምንነት፣ አስፈላጊነትና ዓይነቶች፣

3. የትምህርት አቀራረቡ-

- በእያንዳንዱ የኮርሱ ርዕሶች ላይ ሁሉም ተማሪዎች በቡድንና በግል ተዘጋጅተው በመምጣት ለክፍሉ ያቀርባሉ።
- መምህሩ በተማሪዎች በቀረቡ ርዕሶች ዙሪያ ማጠቃለያ ያቀርባሉ።

4. ምዘና

- የቡድን ሥራ -----------------------20%
- የግል ሥራ ------------------------ 10%
- የተግባር ሥራ ----------------------10%
- ሚድ ቴስት -----------------------20%
- ማጠቃለያ ፈተና ----------------40%

5. ዋቢ መጻህፍት

ዘሪሁን አስፋው። (1992) የሥነ ጽሑፍ መሠረታዊያን። አዲስ አበባ።

ፀጋየ ገ/መድህን (1966) ። እሳት ወይ አበባ፣ ቦሌ ማተሚያ፣ አዲስ አበባ

ፈንታሁን እንግዳ (1992)። የተውኔት ድርሰት አፃፃፍ ዘዴ፣ አዲስ አበባ።

ብርሃንና ሰላም ማተሚያ

3.2. ቃለ ጉባኤ

3.2.1. የቃለ ጉባኤ ምንነትና ባህርያት

3.2.2. ቃለ ጉባኤን መፃፍ

3.3. የመደበኛ ዘገባ አፃፃፍ

3.1.1. የመደበኛ ዘገባ ምንነት

3.1.2. የዘገባ መሠረታዊ ባህርያት

3.1.3. ዘገባን ለመፃፍ የሚረዱ የቅድመ ዝግጅት ነጥቦች

3.1.4. የዘገባ መረጃ ምንጮች፣ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች

3.1.5. ከጥናታዊ ጽሁፍ የማስታወሻ አወሳሰድ ስልቶች

3.1.6. የመስክ የመረጃ ምንጮች፣ የመረጃ አሰባሰብ

II. የማስተማሪያ ዘዴ

- ውይይት
- የቤትና የክፍል ሥራ
- የፕሮጀክት ሥራ
- ፖርትፎሊዮ
- ገለፃ
- ማቅረብ
- ንባብ

III. የምዘና ሥልት

- ቼክሊስት
- የፕሮጀክት ሥራ ግምገማ
- የቤትና የክፍል ሥራ እርማት
- የጥናታዊ ወረቀቶች እርማት
- ፖርትፎሊዮን ማረም
- የቢጤና የራስ በራስ ምዘና
- ቴስት
- ማጠቃለያ ፈተና

<u>ዋቢዎች</u>

ቃለ ጉባኤ

የስብሰባው ርዕስ፡- የተማሪዎችን ውጤት ማሻሻል => ቀጣዩ ክፍለ ጊዜ እንደ የስብሰባ ርዕስ ይቀርባል።

ቀን 27/03/2003

ሰዓት 4:00 - 6:00

የስብሰባው ቦታ ዲፓርትመንት ክፍል

- የአመራሮች ስብሰባ

10/11

ስም

ስም	የኃላፊነት ቦታ	ህልውና
1. ... /	- ርዕሰ መምህር	- ሠብሳቢ
2. ... /	- ምክትል ርዕሰ መምህር	- ፀሐፊ
3. ... /	የትምህርት ክፍል ተጠሪ	- አባል
4. ... /	- የተማሪ ... ተጠሪ	- አባል
5. ... /	- የመምህራን ... ተጠሪ	- አባል

- ከዚህ በተጨማሪ ... ስብሰባ ተካሂዷል

የውይይት አጀንዳዎች

... ተማሪዎች ውጤት ... የትምህርት ... ነው።

- ... ተማሪዎች ... ውጤት ... ምክንያት ... ነው!

- ... ውጤት ... ተማሪዎችን ... ማሻሻል ...

① ... የተማሪዎች ... ውጤት ... ማሻሻል ... ተወያይተዋል።

ርዕሰ መምህር፡- "... ተማሪዎች ... ውጤት ... አለበት"።

ም/ር/መምህር፡- "... ተማሪዎች ... ውጤት ... አለበት"።

ርዕሰ መምህሩ፡- "ተማሪዎችን ... ማሻሻል ይቻላል"።

... ፡- "ከተማሪዎች ... ውጤት ... ማሻሻል ይቻላል"።

... ፡- "..."

ማረጋገጫ

እኔ ከዚህ በታች ስምና ፊርማየን ያስቀመጥኩ የድህረ ምረቃ ተማሪ፣ ይህ ጥናት የራሴ ስራና በጥናቱ ውስጥም የተጠቀምኩባቸውን ጽሑፎችና ምንጮች በሙሉ በትክክል የጠቀስኩ መሆኔን አረጋግጣለሁ።

ስም፡- አልማዝ ፍሬው

ፊርማ፡- ____________

አድራሻ፡- አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ የቋንቋዎች ጥናት ፋኩሊቲ፣ አማርኛ ትምህርት ክፍል።

የማስረከቢያ ጊዜ፡-የካቲት 2003 ዓ.ም